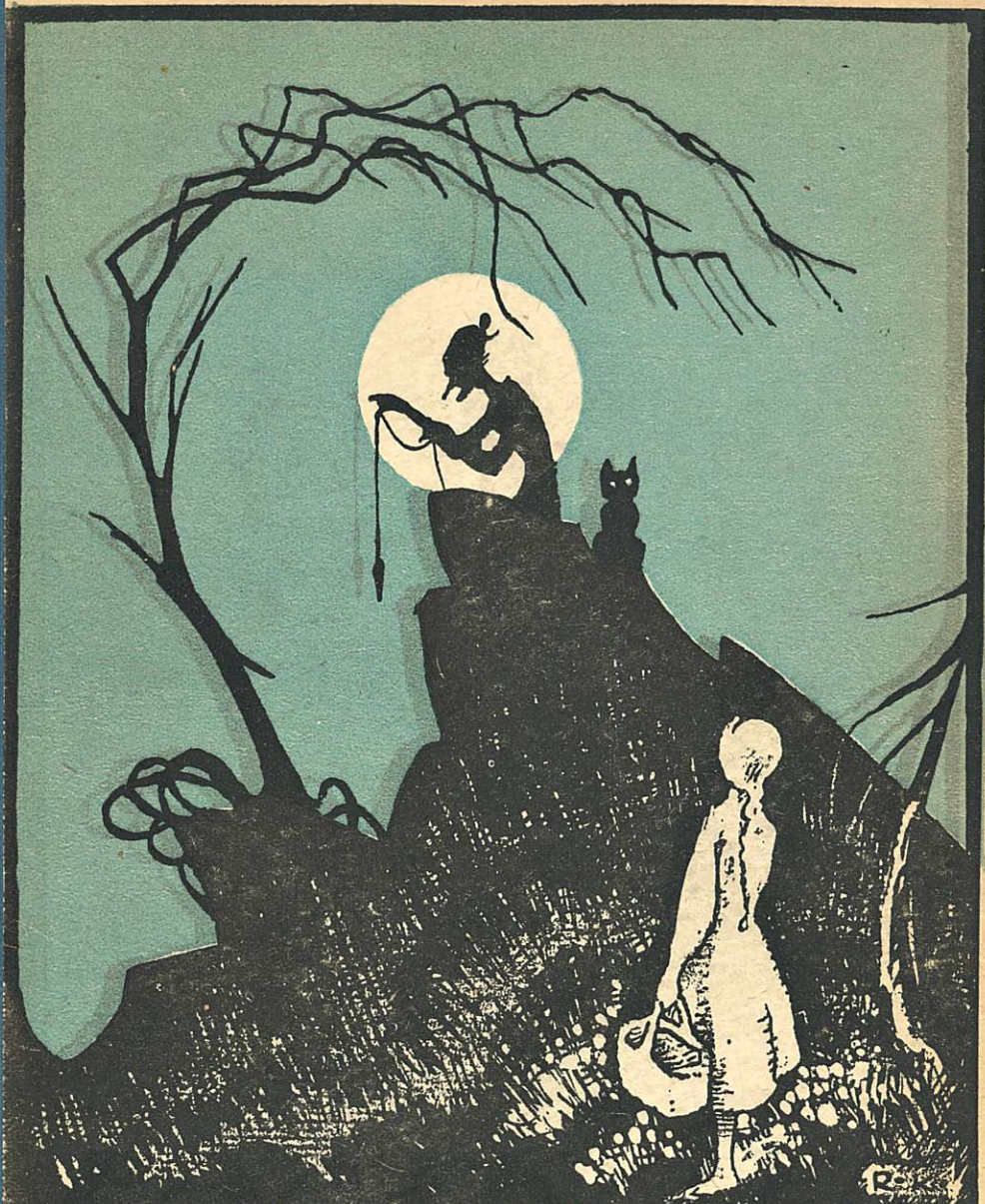

PÄÄSKYSEN PAKINOITA I

**PÄÄSKYSEN
PAKINOITA**

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

PÄÄSKYSEN PAKINOITA

VALIKOIMA SATUJA JA TARINOITA

I

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Kustannusosakeyhtiö Otavan
kirjapaino, Helsingissä, 1919

Lukijalle.

Koska lastenlehti Pääskysen ensimmäiset vuosikerrat jo ovat tyystin loppuunmyytyt, on lehden toimitus, estääkseen niitä kokonaan joutumasta pois pikku ystäviensä ulottuvilta, laatinut tämän valikoiman satuja ja tarinoita, jotka kaikki ovat ennen Pääskysessä julkaistut.

Jos nämä »Pääskysen pakinat» jälleen ilmestyessään tuottavat entistä iloa Suomen pojille ja tytöille, on tämä pieni kirja saavuttanut tarkoituksensa.

Kerjuumuna.

Olipa kerran kuningas ja kuningatar. He asuivat linnassa, joka sijaitsi suurten puutarhain välissä keskellä valtakuntaa. Kuningatar oli varsin viisas nainen. Hän ei puhunut paljon, mutta jokainen tiesi, ettei kuningas tehnyt mitään häneltä neuvoa kysymättä. Ja hänen neuvonsa olivat aina älykkäät, sillä hänellä oli taikalintu, jonka hän oli saanut lahjaksi kummiltaan, metsänhaltiattarelta. Lintunen oli muuten aivan ihka elävän linnun kaltainen, se vain ei tarvinnut mitään syötävää. Ihmeellisintä tässä linnussa oli kuitenkin se, että sen laulussa aina kajastui kuningattaren mieliala, ja jokainen, joka vain tahtoi, saattoi kuulla sen sävellet, vaikka ne olivatkin vienot ja hempoet. Kun kuningatar oli levollinen ja tyytyväinen, kuului hiljaista, tyytyväistä viserrystä, mutta jos häntä joku huoli painoi, saattoi kultalinnun ääni käydä niin valittavaksi ja surulliseksi, että kuningas teki voitavansa poistaakseen puolisonsa huolet. Näin elivät he rauhassa ja sovussa ja tulivat iäkkäiksi.

Kun nyt kuningas tunsi loppunsa lähenevän, kutsui hän ainoan poikansa luokseen ja lausui hänelle: »Lupaa minulle eräs asia, jotta voisin rauhallisena kuolla tietäes-

säni sinun tulevan onnelliseksi. Älä ota puolisoaksesi ketään naista, jolla ei, kuten äidilläsi, ole sydänlintua. Mitä auttaa sinua kuningattaren ihanuus, ellei hänellä ole oikea sydän, ja mistä saatat tuntea sydämen, kun et kuule sen ääntä.»

Hetken mietittyään antoi poika vaaditun lupauksen, ja vanha kuningas kuoli rauhallisena.

Prinssi peri nyt valtakunnan ja alkoi hallita. Mutta hän ei ollut iloinen, kuten nuoret ruhtinaat tavallisesti. Hän oli aina vakavan näköinen, joskus synkeäkin.

»Poikani», puhui vanha kuningatar, »sano minulle, mikä sinua painostaa.»

»Olen kadottanut rakkaan isäni», vastasi poika, »enkö häntä surisi? Ja minun täytyy valvoa oikeutta kautta koko valtakuntani; siksipä ei minulla ole aikaa iloita ja huvitella kuten ennen aikaan.»

Näin puhui nuori kuningas. Mutta hänen mieltään kalvoi yötä päivää toinen huoli.

Hän ajatteli erästä tyttöä, joka oli kaunein ja suloinen koko maassa, mutta köyhien ihmisten lapsi. Häntä kutsuttiin Kultasirkaksi, koska hänen ihmeelliset hiuksensa hohtivat kuin hieno, kehrätty kulta. Jo kauan oli prinssi päättänyt viedä hänet puolisonaan kotiinsa, sillä hän ajatteli: »Kun kerran olen tullut kuninkaaksi, saan tehdä mitä tahdon.» Mutta nyt erotti tuo isälle annettu lupaus heidät iäksi toisistaan. Koska prinsessojenkin oli melkein mahdoton hankkia itselleen taikalintua, kuinka saattoikaan silloin köyhä talonpoikaistyttö saada sellaisen!

Näin kävi hän päivä päivältä yhä murheellisemmaksi. »Mitä hyödyttää minua nyt, että olen kuningas? Minua ei kukaan kuitenkaan voi auttaa», ajatteli hän.

Mutta myöskin vanhan kuningattaren sydän oli raskas, ja yötä päivää mietiskeli hän, miten voisi ilahuttaa nuoren kuninkaan mieltä.

»Rakas poikani», lausui hän eräänä päivänä, »minä olen vanha ja elämään kylläntynyt ja halajan hautaan isäsi viereen. Sinulla ei ole veljeä, ei sisarta, ja kun minä kuolen, ei sinulla ole ketään omaista. Etsi nyt senvuoksi itsellesi puoliso, sillä minä tahtoisin vielä sinua siinä suhteessa neuvoa ja tukea.»

»Oi, rakas äitini, älä vaadi sitä minulta», sanoi nuori kuningas, »sillä kuolinvuoteella täytyi minun luvata isälleni, etten koskaan ota vaimoa, joka ei omista sydänlintua».

Vanha kuningatar pelästyi, sillä hän tiesi liiankin hyvin, ettei koko avarassa maailmassa enää ollut toista samanlaista lintua. Kauan aikaa mietittyään hän viimein päätti lähteä kysymään kummiltaan, metsänhaltiattarelta neuvoa. Tätä hän uskalsi tehdä vain ani harvoin ja sangen tärkeissä tapauksissa. Hän ajoi siis metsään, missä valkea vaimo asui, jätti vaunut ja seurueensa odottamaan ja astui yksin syvän, tumman lammen rannalle, jonka reunalla ikivanhat puut ojensivat haaraisia oksiaan. Täällä hän kolmasti hiljaisella äänellä kutsui metsänemäntää nimeltä lukien loihdun, jota metsänhenget tottelevat. Vinkuen suhahti tuuli puiden latvoissa, vesi kuohahti korkealle, ja metsänhaltiatar astui esille mahtavan tammen oksilta. »Ah, tyttäreni», sanoi hän nähdessään huolestuneena kuningattaren, »kuinka olet vanhentunut! Kuinka hiuksesi ovat valjenneet ja kuinka kumarassa selkäsi on! Kuinka pian kuluu ihmisikä! Te kasvatte, kukoistatte ja kuihdutte nopeasti kuin kesäpäivä.»

»Niin», vastasi kuningatar, »ja kuinka surullinen ja raskas on tämäkin lyhyt aika. Ja kun omat surumme ovat ohitse, huolehdimme vielä viimeiseen hengenvetoon lapsiemme puolesta.» Ja hän uskoi nyt sydämensä surut haltiattarelle.

Metsänemäntä oli kauan ääneti. »Tämä on pulmallinen seikka», virkkoi hän. »Kahdesti emme voi käyttää samaa taikaa, sen voima katoaisi silloin. On kuitenkin keino, joka ehkä voisi auttaa sinua tarkoituksesi saavuttamisessa.»

He keskustelivat kauan ja hartaasti, ja kuningatar matkusti lohdutettuna kotiin.

Seuraavana päivänä lähetti kuningatar kutsumaan kaikki lähitienoon kauneimmat ja arvokkaimmat prinsessat kemuihin. Hän käski lähettien sanoa, ettei nuori kuningas vielä ollut valinnut morsianta itselleen, mutta että kuningatar toivoi voivansa viettää iloiset häät kemujen päättäjäisiksi. Mielihyvällä vastaanottivat naapurimaiden ruhtinaat ja herttuat kutsun kiittäen tyttäriensä puolesta.

Määrättyinä päivinä saapui yhdeksän kutsuttua prinsessaa, ja lakkaamatta kaikui soitto ja rummunpäristys, jolla heitä tervehdittiin jo kaupungin portilla. Ensiksi saapui ylhäisin prinsessoista. Hänen nimensä oli prinsessa Ylväskauno, ja hän istui kultaisissa vauunuissa, joita veti kuusi muhkeaa, punatöyhtöistä ratsua kultavaljaissa.

Sitten saapui prinsessa Ruusukki. Hän oli kaunis kuin kukka, jonka nimeä hän kantoi, ja hänen hevonsa ja vaununsa olivat ruusuilla seppelöidyt. Viimeinen ja nuorin prinsessa oli vielä melkein lapsi. Hänellä oli pyöreät, iloiset kasvot, ja hän istui heleänsinisillä

silkkipatjoilla yltä yleensä lemmikkien peitossa. Myöskin hänen sievät hopeavaununsa, joita neljä lumivalkoista hevosta veti, olivat lemmikkikimpuilla koristetut.

Nuori kuningas tervehti kutakin prinsessaa linnanportailta ja ojensi heille käsivartensa saattaen heidät kuvastinsaliin, missä vanha kuningatar vastaanotti vieraansa. Kun kaikki olivat koolla, virkkoi vanha kuningatar: »Minua ilahuttaa nähdä teidät kaikki luonani, suloiset lapsukaiset. Rakkaat vanhempanne ovat kai ilmoittaneet teille, että minä toivon saavani lopettaa tämän juhlan iloisilla häillä. Poikani, kuningas, on näet yhä vielä naimaton. Mutta koska hänen on vaikea valita morsianta näin monen suloisen ja rakastettavan neitosen joukosta, olen minä kysynyt neuvoa kummiltani, metsänemännältä. Ja hän on luvannut lahjoittaa sille, joka parhaiten sopii kuninkaalle, ihmelinnun, samanlaisen kuin hän minulle antoi häälahjaksi. Mutta sitä varten täytyy teidän kestää pieni koe. Jokaisen teistä täytyy mennä yksin johonkin taloon, kunkin eri taholle ja pyytää muna. Te ette saa maksaa sitä, ette korvata sitä millään, ettekä luvata mitään siitä palkinnoksi. Muna pitää teidän sitten tuoda tähän saliin. Kuten näette on täällä ylt' ympärillä kymmenen suurta kuvastinta. Kuvastimet ovat ovia ja jokainen niistä johtaa pieneen huoneeseen, joka on sisustettu niin mukavasti ja miellyttävästi kuin ikinänsä ylhäiselle prinsessalle sopii. Tällaisessa huoneessa täytyy jokaisen teistä olla kolme päivää aivan yksin ja hautoa muna. Ja se, jonka munassa piilee ihmelintu, pääsee valtakunnan kuningattareksi. Mutta näiden kolmen päivän kuluessa ei kukaan muu saa käydä luonanne kuin vanha kamarirouvani.

Prinsessat näyttivät kauhusta ja häpeästä mykistyvän, ja nuorin heistä sanoi kyynelsilmin: »Mutta enhän lainkaan tiedä, miten minun tulee menetellä. En ole koskaan hautonut munia, ja jos minun täytyy käydä istumaan munalle, särkyy se ihan varmaan ja turmelee uuden sinisen samettipukuni.»

»Älä pelkää», lohdutti kuningatar. »Te saatte jokainen hienon silkkihunnun. Sitokaa se kaulanne ympäri, pankaa siihen muna ja lämmittäkää sitä povelanne. Nyt jätän teidät tuokioksi ja takaisin tultuani saan tietää, suostutteko ehdotukseeni vai ettekö.»

Heti kun kuningatar oli lähtenyt salista, alkoivat prinsessat nurista.

»Kylläpä sekin oli keksintö», sanoi prinsessa Ylväskauno. »Miks'ei hän anna jonkun talonpoikaiseukon, kokin tai muun asianymmärtäjän toimittaa tällaista. Ainakin voisi joku sellainen henkilö hautoa munan.»

»Ja miksi emme saa ainakin jotakuta kamariherraa mukaamme mennessämme tuommoiseen ventovieraseen mökkiin. Eihän sitä edes tiedä, kuinka sellaisia ihmisiä pitää puhutellakaan», sanoi toinen prinsessa.

»Tekisipä melkein mieleni käskeä vaununi esille ja palata kotiin», sanoi prinsessa Ylväskauno.

»Niinpä minunkin», sanoivat taas muutamat muutkin.

»Menkää vaan!» huudahti muuan nykerönenäinen prinsessa. »Sitä parempi meille, jotka jääme tänne.»

»Minäpä tiedän mitä teen», virkkoi prinsessa Ruusikki, »minä annan jotain kamarirouvalle, jotta hän hautois minun munani. Samahan lienee, kuka munan hautoo, kun se vain tulee tehdyksi.»

»Oi, suvaitkaa neitiseni, ette niin vähällä pääse», sanoi prinsessa Ylväskauno. »Toinen ei ole toistaan

parempi. Kamarirouva ei voi pitää yht'aikaa yhdeksää munaa povellaan.»

Näin pohtivat prinsessat asiaa keskenänsä. Mutta jokainen heistä halusi kuitenkin salaa nuorta, kaunista kuningasta ja ihanaa linnaa ja ihmelintua. Ja kun kuningatar palasi, suostuivat kaikki prinsessat ehdotukseen.

Kun prinsessat olivat saaneet hedelmiä ja kaikenlaisia muita herkkuja syödäksensä, saatettiin heidät torille. Saattajat palasivat takaisin linnaan ja prinsessat jäivät nyt yksiksensä. He seisoivat siinä hiukan alakuloisina, katselivat arasti ympärilleen ja tuumivat keskenänsä, mihinkä taloon he yrittäisivät mennä.

»Ah, mitä se nyt merkitsee!» huudahti prinsessa. Ylväskauno. »Minä sanon suoraan kuka minä olen, ja silloin minä saan munan heti paikalla!» Samassa hän astui lähintä taloa kohti, tuli eteiseen ja avasi kamarin oven. Sisällä istui kolme vanhaa naista. Yksi virkkasi villaista hametta, toinen kutoi paksua sukkaa, kolmannella oli pyöreät silmälasit pitkällä nenällään ja hän paikkasi sinisellä tilkulla viheriäisiä housuja. He katsoivat ihmeissään työstään, kun ovi avautui ja pitkä, hienosti puettu neito astui sisään sanoen kärkevällä äänellä:

»Minä olen prinsessa Ylväskauno, antakaa minulle muna!»

»Mitä?» kysyivät kaikki kolme vanhusta, jotka eivät uskoneet korviansa.

»Minä pyytäisin saada munan», sanoi prinsessa kovalla ja lujalla äänellä.

»Mitä hän tahtoo?» kysyi vanhus, joka paikkasi housuja, sillä hän oli huonokuuloinen.

»Munan!» vastasi toinen ja lisäsi vielä jotakin hiljaisella äänellä.

»Eikö hän ole viisas?» huusi kuuro vanhus pelossaan. »Antakaa pian hänelle mitä hän pyytää!» Ja yksi vanhoista naisista nousi tuoliltaan, avasi seinäkaapin, otti munan esille ja antoi sen prinsessalle, joka hyvillään poistui huoneesta.

»Katsokaahan!» huusi hän mielissään astuessaan toisten luo. »Helpostihan se kävi. Ei tarvitse muuta kuin mainita nimensä ja sanoa mitä haluaa! Kerjääminen on vain lapsenleikkiä.»

Siitä toisetkin saivat rohkeutta. Toinen toisensa jälkeen valitsi jonkun talon, läksi sisään ja palasi takaisin, toiset lyhyemmän, toiset pitemmän ajan kuluttua, toiset iloisina, toiset hämillänsä ja punoittavin poskin. Mutta jokaisella oli kuitenkin muna matkassansa. Ainoa, jolla oli huono onni, oli lähinnä viimeinen prinsessa. Tulipunaisena ja tyhjin käsin hän palasi ensimmäisestä talosta. Toisessakaan ei hänen käynyt sen paremmin. Kolmannessa se vasta onnistui, mutta sieltäkin hän palasi katkerasti itkien.

»En ikimailmassa enää kerjää», nyyhkytti hän, »en koskaan enää! Ja kun tulen kotiin, niin pyydän että äiti heti paikalla aina antaa kerjäläisille, mitä he pyytävät. Sillä kerjääminen on kauheaa, kerrassaan hirveitä!»

Tästäpä pienin prinsessa pelästyi niin kovasti, ettei hän tahtonut onneansa koettaakaan. Mutta toiset sanoivat hänelle: »Olemmehan me kaikki muutkin käyneet, kyllä sinunkin täytyy!»

Silloin hänkin läksi, mutta tultuaan erälle ovelle valtasi hänet niin hirmuinen pelko, että hän päättikin

mennä seuraavaan taloon, jossa ehkä voisi asua ystävällisempää väkeä, ja siten hän joutui yhä edemmäksi ja edemmäksi, aina kadun kulmaan saakka. Sieltä hän näki pienen, köyhän mökin, joka seisoi keskellä puutarhaa. Ja puutarhassa oli kaunis tyttö, joka juuri sitoivat valkoista vuotta aitaan kiinni. Tyttö näytti ihmeen suloiselta ja hänen hiuksensa loistivat kuin hieno, kehärätty kulta. Se olikin Kultasirkka, jota nuori kuningas rakasti. Mutta pieni prinsessa ei huomannut häntä suuressa hädässänsä, vaan astui mökkiä kohti ajatellen itseksensä: »Nuo ihmiset ovat varmaan köyhiä ja käyvät itsekin joskus kerjuulla. He varmaan antavat mielellänsä minulle munan.»

Hän kolkutti ja kun hän kuuli karhean äänen huutavan: »Astukaa sisään!» niin pieni prinsessa pelästyi ja avasi vain epäröiden tuvan oven. Pöydän ääressä oli perhe koolla, isä, äiti ja lapset. Kullakin oli hapanta leipää edessänsä ja ruukussa piimää. Ihmeissään he keskeyttivät syömisensä, kun pieni prinsessa astui sisään, ja Kultasirkka kurkisti ikkunan takaa, sillä hänkin tahtoi tietää mitä asiaa tuolla hienolla vieraalla saattoi olla.

»Hyvää päivää, hyvät ihmiset», sanoi prinsessa arasti, »tahtoisitteko olla niin hyvät ja antaa minulle munan?»

»Mitä?» kysyi mies ja vaimo yhtä aikaa.

»Minä pyytäisin yhtä munaa», sanoi pieni prinsessa hädissään.

»Ettekö te saa linnassa kylliksenne, koska teidän täytyy muualta ruokaa hakea?» kysyi mies.

»Kyllä, mutta minä tarvitsisin yhden munan», sanoi prinsessa.

»Ehkäpä hänen on nälkä», sanoi Kultasirkka ikkunan takaa.

»Annahan hänelle pala leipää, äiti», sanoi mies.

»Ei minun ole nälkä, mutta minä tahtoisin saada munan», sanoi pieni prinsessa.

»Ei minulla ole nyt munia kaupan», sanoi vaimo. »Kun linnassa on vieraita, niin minä vien kaikki munat linnan keittiöön, alikokkimestarille.»

»En minä tahdokaan ostaa munia, tahtoisin vain saada yhden lahjaksi», sanoi prinsessa.

»No ihme ja kumma!» huusi mies. »Vai tulee tuo apina tänne helyissä sekä edestä että takaa, helmissä ja kalleissa kivissä, ja pyytää meikäläisiltä, jotka tuskin jaksamme henkeämme elättää, munia!»

»Antakaa vain yksi ainoa muna!» sanoi prinsessa, ja kaksi suurta kyyneltä vierä poskia pitkin. Hän ei huomannut, että Kultasirkka viittasi hänelle poistuessaan ikkunan luota, sillä pikku prinsessa ei ollut oppinut ymmärtämään viittauksia. Mies ei ollut myöskään niin äkäinen, kuin miltä hän näytti, ja kun hän huomasi prinsessan itkevän, niin hän sanoi vaimolleen: »Saman-tekevää vaikka antaisitkin hänelle munan, ja laputtakoon sitten tiehensä.»

Vaimo otti korista munan ja ojensi sen prinsessalle, joka hymyili mielissänsä.

»Tuhannet kiitokset», sanoi hän ja juoksi pois seläistä kyytiä, että hän saapui toisten prinsessojen luo ennenkuin Kultasirkka, joka kiiruhti muna kädessä hänen jäljissään, oli saavuttanut hänet.

»Kas tässä», sanoi Kultasirkka aivan hengästyneenä, »tässä on muna! Naapurin vaimo ei tahtonut sitä mitenkään minulle antaa, sillä hänen valkoinen

kanansa on vasta tämän yhden ainoan muninut — siksi se on niin kovin pienikin — mutta minä pyysin kunnes sain sen.»

»Kiitos, minulla on jo muna», sanoi pieni prinsessa.

»Munat meillä nyt siis on», sanoi yksi prinsessoista, »mutta miten me saamme ne linnaan! Siinä on koko pulma.»

»Ehkäpä me voisimme ne itse kantaa», arveli nykerönenäprinsessa, »eiväthän ne paljoa painaa.»

»Kerjänneet me ne olemme, ja hautoa meidän täytyy ne myöskin. Mutta eihän kukaan voi vaatia, että me ne vielä päällepäätteeksi itse kannamme», sanoi prinsessa Ylväskauno.

»Ehkäpä minä voisin ottaa ne esiliinaani», sanoi Kultasirkka arasti.

»Niin, sepä olisi hyvä», arvelivat toiset.

»Ei, se ei käy päinsä», sanoi prinsessa Ylväskauno. »Miten me voisimme hautoa noita munia, jos tuo talonpoikaistyttö on pitänyt niitä esiliinassansa?»

»Ei se tee mitään. Täytyyhän niitä kuitenkin pestä lämpimässä saippuavedessä ja pirskoittaa hajuvesillä», sanoi prinsessa Ruusukki.

Silloin prinsessat laskivat munat varovaisesti Kultasirkkan esiliinaan ja läksivät linnaan, jossa yhdeksän kamariherraa odotti heitä portailla saattaakseen heidät kuvastinsaliin.

»No, rakkaat lapset, oletteko saaneet munat?» kysyi kuningatar.

»Kyllä, majesteetti», vastasivat prinsessat ja ottivat kukin munan esiliinasta.

»Tässä on vielä yksi», sanoi Kultasirkka näyttäen pientä muna, joka oli jäänyt jäljelle.

»Mitenkä Kultasirkka on joutunut tänne?» kysyi kuningatar, sillä hän tunsu tietysti myöskin kauneimman tytön koko valtakunnassansa, jollei muuten niin ulkomuodolta.

Prinsessat selittivät kuningattarelle koko jutun, ja kuningatar sanoi hetken mietittyänsä: »Me emme saa poiketa siitä mitä haltiatar on määrännyt. Jokaisen tytön, joka tuo minulle tänään munan, tulee hautoa sitä täällä kolme päivää. Siis Kultasirkkakin jää tänne, saa asua kymmenennessä huoneessa ja hautoa munaansa yhdessä teidän kanssanne.»

Kultasirkka punastui ilosta kuullessaan, että hänkin saisi jäädä linnaan. Hän ei huomannut kuinka epäystävällisesti prinsessat häneen katsoivat, ja kun hän luuli saavansa auttaa heitä hautomisessa, niin hän sanoi iloisesti:

»Ei se ole vaikeaa. Kun koira tappoi meidän kammamme ja kaikki pienet poikaset, niin minä otin pesästä viimeisen munan, joka oli jäänyt jäljelle, ja kannoin sitä povellani, ja se onnistui erinomaisesti.»

Kultasirkka sai siis jäädä linnaan prinsessojen kanssa.

Kolmen päivän kuluttua koristettiin valtaistuinsali ja koko hovi kerääntyi sinne. Kuningatar istahti valtaistuimelle ja nuori kuningas seisoi hänen oikealla puolellansa. Prinsessat astuivat juhlasaatossa sisään ja kumarsivat syvään kuningattarelle, joka lausui heille muutamia ystävällisiä sanoja. »Ja nyt», lopetti hän puheensa, »voimme tehdä kokeet munilla. Prinsessa Ylväskauno, tahdotteko aloittaa?»

Suuressa salissa oli niin hiljaista, että olisi voinut kuulla neulan putoavan lattialle, kun prinsessa hitaasti särki munansa. Jotakin kiilteli hänen sormiensa välissä.

Hän heitti kärsimättömästi kuoret lattialle ja esille tuli — pieni riikinkukon höyhen. Se oli kokonaan jalokivistä tehty ja loisti ja kimalteli ihmeellisesti, mutta kultalintu se ei ollut.

Prinsessa Ruusukin munassa oli kallisarvoinen ruusu, jonka heteet olivat timanteista ja okaat rubiineja. Kaikki muutkin prinsessat saivat jotakin, joka soveltui erityisesti kullekin, mutta kellään ei ollut lintua. Vihdoin pikku prinsessakin avasi munansa ja huu-dahti ihastuksissaan. Salissa syntyi suuri levottomuus. Kaikki pyrkivät lähelle, kaikki luulivat että hänellä oli ihmelintu kädessä. Mutta se olikin vain pieni, loistava perhonen, joka prinsessan kädellä liikutteli luonnollisesti siipiänsä, ja nuori kuningas, joka pelosta oli jo aivan kalvennut, hengitti taas kevyesti.

Muuta munaa ei enää ollut jäljellä kuin se, jota Kultasirkka piteli kädessänsä, ja äkkiä kuului vinoa piipitystä. Särjetystä munasta tuli lintu esille ja lensi Kultasirkkan olkapäälle. Se oli aivan lumivalkea, mutta liikkeessa sen höyhenet välkkyivät tuhansin värein. Nokka ja jalat olivat ruusunpunaiset, samoin kuin töyh-tökin, joka koristi sen päätä kuin pieni kruunu, ja sen silmät kimaltelivat kuin mustat timantit. Hiljaa ja arastellen se yritti laulella, ikäänkuin se ei olisi uskaltanut antaa äänensä vapaasti kaikua.

Kultasirkka seisoi punoittavin poskin, vapisten ilosta ja onnesta, eikä uskaltanut silmiään maasta nostaa. Mutta nuori kuningas astui säteilevin silmin Kultasirkkan luo ja tarttui häntä käteen.

»Siunattu olkoon viisas metsänhaltia, joka ymmärsi minun salaiset toiveeni!» huudahti hän iloisella äänellä.
»Sinua minä olen rakastanut aina siitä saakka, kuin me

lapsina metsässä leikimme! Vuosien kuluessa olen ratsastanut teidän mökkinne ohitse saadakseni vain nähdä sinua! Kiitos hyvälle haltiattarelle, joka niin ihmeellisesti on antanut minulle elämäni onnen!»

Ja vanha kuningatar syleili Kultasirkkaa ja sanoi häntä rakkaaksi tyttäreksensä, ja pikku prinsessa suuteli häntä. Silloin muutkin prinsessat toivottivat hänelle onnea, vaikka he näyttivätkin hiukan happamilta, ja kaikki salissa yhtyivät eläköönhuutoon. Kuningatar vei Kultasirkkan huoneeseensa, jotta hänen yllensä puetaisiin kuninkaalliset vaatteet, ja nuori kuningas lähetti Kultasirkkan vanhempia ja sisaruksia hakemaan.

Sitten kuningas kääntyi prinsessojen puoleen ja pyysi että he morsiusneitoina kunnioittaisivat hänen häitensä. He suostuivat siihen mielellänsä, sillä he halusivat niin pian kuin suinkin käyttää uutta koristetansa. Vain ylpeä Ylväskauno kääntyi pois ja sanakaan sanomatta viittasi seuralaisensa luokseen ja astui pää pystyssä ulos salista. Hän nousi kultaisiin vaunuihinsa ja ajoi niin nopeasti kuin kuusi oritta vain jaksoi ulos kaupungin portista. Mutta kaupungissa kaikki kellot soivat, kanuunat paukkuivat, liput liehuivat ja kukkia siroiteltiin kaikille kaduille. Sillä nyt vietettiin nuoren kuninkaan ja ihanan Kultasirkkan häitä suurella komeudella ja loistolla.

Ihmeellinen tarina pikku Pirkosta.

Eli ennen vanha eukko, joka yötä päivää vain ajatteli, miten parhaiten voisi rikastua. — Mutta vaikka hän raatoi, teki työtä ja säästi, ei hän kuitenkaan saanut paljon kokoon. Ja kun hän näin yhä vain koetti rikastua, eikä mitään muuta enää ajatellut, tapahtui jotain kummallista. — Hänen sydämensä putosi näet oikealta paikaltaan eikä enää tahtonut siirtyä sijoilleen. Olipa aivan kuin ei hänellä sydäntä olisikaan ollut.

Eräänä aamuna, kun hän meni keittiöön aamiaista valmistamaan, tunsu hän äkkiä vasemmassa jalassaan kovaa kipua.

»Heh, mitäs tämä on?» arveli hän, »olen varmaan nyrjäyttänyt jalkani. Istunpahan hetkeksi lepäämään.»

Ja hän istui uunin ääreen. Mutta tuskin oli hän istahtanut, kun hän äkkiä tunsu kovaa kipua käsivarressaan.

»Mitäs tämä merkitsee?» kiljahti hän. »Nyt särkee käsivarttanikin. Minun täytyy panna siihen side.»

Hän nousi hakemaan vaatetta, mutta silloin koski hänen molempiin jalkoihinsa niin kovasti, ettei hän enää voinut lainkaan käydä.

Hän sitoi nyt käsivartensa ja istuutui, mutta hän tunsi olevansa aivan kankea, sen lisäksi pakotti hänen selkäänsäkin pahasti.

»Voi, voi, olen aikatavalla vilustunut», voihi hän nyt, »keitänpä itselleni lämmintä teetä».

Eukko nouti teekattilansa. Mutta hänen kätensä olivat niin heikot ja vapisivat niin, ettei hän voinut kattilaa pitää. Se putosi maahan ja vesi virtasi lattialle. Ja koska hänen kätensä niin vapisivat, hänen selkäänsä oli niin kankea ja hänen jalkansa niin hervottomat, ei hän jaksanut nostaa kattilaa ylös, vaan se jäi lattialle virumaan.

»Voi poloinen päiviäni!» voivotti hän, »voi poloinen päiviäni! Mitä minun pitää tekemän. Pelkäänpä, etten ole oikein terve.»

Niin, hän ei totta tosiaan ollut oikein terve, mutta hän ei muistanut, että hän jo oli vanha ja siis raihnaskin.

Hän arveli, aprikoi kauan, mitä nyt tekisi. »Palvelustyttöä en tahdo palkata ja itse en kykene enää mihinkään. Mitäs nyt?» Äkkiä juolahti hänen mieleensä: »Otanpa luokseni pikku Pirkon, poikavainajani tyttösen. Hän on taitava ja ahkera, osaa jo hiukan neuloa, keittää ja pestä, hän kyllä voi minua auttaa. Ja ehkäpä», ajatteli eukko, »tekee joku hyvä haltiatar minut rikkaaksi ilman omia vaivojani, koska otan köyhän lapsi raukan luokseni.»

Hänen poikansa leski oli sangen köyhä, ja hänellä oli seitsemän pientä lasta. Eukko toimitti nyt hänelle sanan käskien leskeä lähettämään vanhimman tyttärensä Pirkon hänen luokseen. Ei olisi äiti mielellään lähettänyt tyttöään, mutta hän oli kuitenkin kiitollinen siitä, että isoäiti otti yhden hänen pienistä lapsistaan. Usein ei hänellä ollut heille leipääkään antaa.

Pikku Pirkko astui mummon luo pieni mytty kainalossa. Mytyssä olivat kaikki hänen vaatteensa. »Jumal' antakoon, isoäiti», sanoi hän, otti hatun päästään ja siloitti hiuksensa.

»Lapsi, lapsi», sanoi vanha eukko, »ota luuta ja rikkalapio ja lakaise lattia». Pienokainen nouti luudan ja lakaisi ja siivosi uutteraan. Isoäiti istui uunin ääressä ja katseli häntä.

Kotvasen kuluttua sanoi pienokainen: »Isoäiti, olen siivonnut lattian, se on nyt valkoinen kuin lumi.»

Silloin sanoi vanha eukko: »Lapsi, lapsi, ota riepu ja puhdista ikkunat.» Pirkko otti rievun ja pesi ikkunat, niin ettei niihin jäänyt tahrapiilkuakaan. Sitten sanoi hän vanhukselle: »Isoäiti, nyt olen puhdistanut ikkunat, ja ne ovat kirkkaat kuin vesi.» Vanha eukko sanoi taaskin: »Lapsi, lapsi, nouda kaivolta vettä kattilaan, mene sitten pellolle, ota muutamia perunoita, kuori ne ja keitä päivälliseksi.»

Lapsukainen astui kaivolle ja otti vettä. Haki sitten pellolta perunoita, kuori ne ja keitti. Ja kun ne olivat aivan valmiit, astui hän vanhuksen luo sanoen: »Isoäiti, isoäiti, olen keittänyt perunat ja ne ovat sangen jauhoiset ja hyvät.»

Eukko kompuroi pöydän luo ja söi kaikki perunat. Yhden ainoan vain hän jätti Pirkolle. Sen enempiä ei tyttö rukka saanutkaan päivälliseksi, vaikka hän koko aamun oli työtä tehnyt. Ja kun vesi kattilassa kiehui, joi eukko kaiken teen, Pirkolle hän ei antanut tippaakaan. Näin teki hän siksi, ettei hänen sydämensä enää ollut paikallaan.

Kun tyttönen oli korjannut pöydästä ja pessyt astiat, toi vanhus mytyllisen vanhoja liinavaatteita, joita

tytön piti paikata. Lapsukainen ompeli ja paikkasi iltapimeään asti, jolloin eukko antoi hänelle leivänkuoren ruuaksi ja lähetti hänet nukkumaan.

Kun he seuraavana aamuna heräsivät, oli mökin ympäristö yltä yleensä lumen peitossa, mutta muualla ei missään ollut lumen hiutalettakaan.

»Kas, haltiattaret ovat tämän tehneet», ajatteli vanhus. Hän kääntyi Pirkkoon ja sanoi:

»Lapsi, lapsi, mene ulos ja etsi tarkoin lumessa, ja jos jotain löydät, tuo se minulle.»

Kotvasen kuluttua palasi pienokainen ja sanoi: »Isoäiti, löysin pienen kirjasen.» Vanhus oli kovin mielissään, hän tarttui heti kirjaan, alkoi lukea ja lauloi koko ajan lukiessaan:

Kun luen päivän pitkän, luen vaan,
niin paljon kultaa, kirkasta kultaa saan.

Vanha eukko luki siis lukemistaan, ja pikku Pirkko siivosi, keitti ja ompeli. Mutta illalla heitti vanhus kirjan nurkkaan sanoen äkäisesti: »Eipä siinä puhuta sanaakaan siitä, miten rikkaaksi tulee.» Mutta Pirkko nosti kirjan lattialta ja kätki sen vuoteeseensa.

Seuraavana aamuna oli maa mökin ympärillä jälleen lumen peitossa. Vanha eukko lähetti pikku Pirkon taas ulos katsomaan, tokko hän mitään löytäisi.

Takaisin tullessaan sanoi hän: »Isoäiti, olen löytänyt kauniin silmänenulan!»

Vanhus otti hiukan kangasta ja alkoi pistellä ja ommella niin hyvin kuin jäykillä sormillaan osasi. Neuloessaan hän lauloi:

Kun neulon, neulon pitkän päivän vaan,
niin paljon kultaa, kirkasta kultaa saan.

Mutta kun ilta tuli, heitti hän neulankin nurkkaan ja sanoi: »Pyh, se ei ole muita neuloja rahtuakaan parempi!» Pikku Pirkko nosti neulan ylös ja kätki sen kuten kirjankin.

Kolmantena aamuna oli maa mökin ympärillä taaskin lumen peitossa ja Pirkon täytyi vielä kerran mennä etsimään.

Tällä kertaa sanoi hän takaisin tullessaan: »Isoäiti, tänään olen löytänyt kynän.»

Nyt otti vanhus kynänkin ja alkoi sillä raaputtaa ja kirjoittaa niin nopeaan kuin ikänensä osasi.

Kirjoittaessaan lauloi hän hiljaa itseksensä:

Kun kirjoitan, kirjoitan pitkän päivän vaan,
niin paljon kultaa, kirkasta kultaa saan.

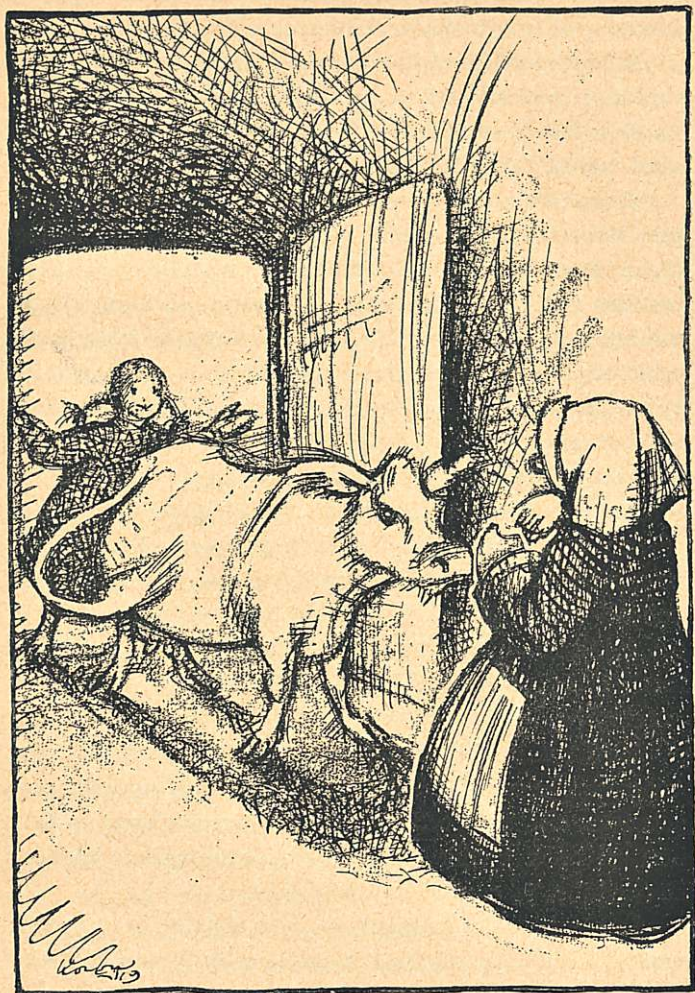
Mutta illalla hän taas heitti kynän nurkkaan sanoen: »Voi, se ei tuota kultaa, ei hitustakaan.»

Ja hän löi pikku Pirkkoa, koska hän toi niin hyödyttömiä kaluja. Pirkko ei virkkanut mitään, nosti vain kynän lattialta ja kätki sen samaan paikkaan kuin kirjan ja neulankin.

Aamulla oli maa taaskin lumen vallassa, ja pikku Pirkon täytyi mennä katsomaan, löytyisikö sieltä mitään erinomaista. Tällä kertaa palasi hän heti takaisin ja toi taloon kauniin lehmän. Se oli lumivalkoinen ja lauhkea kuin lammas.

Tästäpä vanhus ikihyväksi ihastui. Hän käski tytön tuoda kaikki kiulut, vadit ja kupposet ja lypsi lehmää, kunnes kaikki astiat täyttyivät. Lypsäessään hän lauloi:

Kun lypsän, lypsän pitkän päivän vaan,
niin paljon kultaa, kirkasta kultaa saan.

Mutta ennenkuin hän ennätti valmistaa voita ja juustoa, oli maito käynyt happameksi.

Silloin suuttui vanhus kovin. Hän torui ja löi lapsi raukkaa, joka kuitenkin oli aivan viaton. Pikku Pirkko parka olikin aivan kalpea, heikko ja laiha. Vanhus näet alati häntä räökkäsi ja antoi hänelle vain vähän ruokaa.

Seuraavana aamuna, kun lumi taas peitti maan, piti hänen tavallisuuden mukaan mennä ulos katsomaan, löytyisikö jotain. Mutta hän oli niin väsynyt ja heikko, ettei jaksanut astua nopeaan. Silloin kiljaisi vanhus: »Ootapas, sinä laiska, kiittämätön lapsi, kyllä minä sinulle vauhtia opetan.» Ja hän aikoi rientää tytön jäljestä, mutta kompastuikin hameeseensa, kaatui lattialle ja löi päänsä kovasti kynnykseen.

Pikku Pirkko oli hyväsydäminen lapsi. Nähdessään isoäidin lankeavan, auttoi hän hänet jalkeille ja vetää raahasi hänet suurella vaivalla vuoteeseen. Peitti sitten mummon ja pesi hänen mustelmansa huolellisesti ja hellästi kuin äiti konsanaan. Ja kun vanhus taas tointui tajuihin, nosti hän hänet istualleen, keitti hänelle teetä ja kysyi ystävällisesti: »Isoäiti, onko sinun nyt parempi?»

Silloin valtasi kummallinen tunne vanhuksen. Nyt vasta hän huomasi, kuinka ystävällinen ja suloinen lapsukainen oli. Hän tuli ajatelleeksi, kuinka kova ja tyly hän oli ollut tytölle. Hän ojensi kuihtuneen kätensä häntä kohti ja suuteli häntä otsalle.

Ja silloin — ei kukaan voi sitä selittää — hypähti vanhuksen sydän takaisin paikalleen ja hänen tuli niin lämmin ja hyvä. Hän puhutteli lasta ystävällisesti, jakoi hänelle ateriansa eikä koskaan enää sanonut hänelle pahaa sanaa.

Kun Pirkko illalla meni nukkumaan, katseli hän lumesta löydettyä kirjaa. Siinä oli niin monta kaunista ja ihmeellistä tarinaa, että hän tuskin malttoi lukemasta tauota. Ja painos oli niin hienoa, että tähän yhteen kirjaan mahtui yhtä monta tarinaa kuin viiteen suureen kirjaan.

Niinpä nousi hän nyt joko aamu jo anivarhain vuoteeltaan lukeakseen kauniita tarinoita. Mutta viimeisessä tarinassa sanottiin, että se, joka osaa tarinat jäljentää ja ne painattaa, saa niin paljon rahoja, että ne riittävät koko elämän ajaksi ja vielä kauemminkin.

Pienokainen otti nyt kynänsä ja alkoi jäljentää ensimmäistä tarinaa. Mutta kynä kirjoitti niin nopeaan, että hän jo ensimmäisenä iltana sai pitkän tarinan kirjoitetuksi. Kun sitten isoäiti lähetti hänet kaupunkiin, meni hän kirjanpainajan luo, joka möi kirjoja. Nähdessään tytön tarinan tämä niin ihastui, että heti paikalla antoi hänelle kukkarollisen kultaa ja käski hänen tuoda vielä monta samanlaista tarinaa.

Pirkko palasi ilomielin kotiin ja kertoi asian isoäidille. Nyt otti hän neulankin käsille. Voi kummaa! Kun hän sillä alkoi neuloa, neuloi se aivan itsestään, ompeli niin ihmeen kauniita kirjauksia, ettei paremmasta apua. Hän osti nyt kaunista musliinivaatetta, ja neula pisteli hienoja ja kauniita kauluksia, nenäliinoja ja pukuja. Pirkko möi ne kaikki kaupungissa ja sai niistä monta, monta markkaa.

Sitten osti pikku Pirkko suuren kauniin talon ja sinne toi hän äitinsä ja kuusi sisartaan asumaan. Talon pihalla oli navetta ja navetassa seisoi eräänä aamuna lumivalkoinen lehmä. Se lypsi joka päivä hyvää tuoretta maitoa yllinkyllin.

Isoäidille antoi Pirkko talossaan suuren kauniin huoneen ja lahjoitti hänelle rahoistaan niin paljon kuin hän tahtoi.

Näin oli vanhus siis kuitenkin tullut rikkaaksi. Mutta koska hänen sydämesä nyt oli paikallaan, ei rikkaus tehnyt häntä pahaksi eikä itaraksi. Hän ilahutti lapsia, auttoi köyhiä ja vaali sairaita. Ja niin elivät he kaikki onnellisina ja tyytyväisinä. Elävät vieläkin, elleivät ole kuolleet.

Uskollinen sisar.

Äiti lepäsi sairaana vuoteellaan. Avonaisen ikkunan ulkopuolella linnut lauloivat kilvan. Aurinko paistoi sisään ja kultasi kaikki esineet köyhässä huoneessa. Mutta äiti ei kuunnellut lintujen viserrystä eikä huomannut auringonsäteitä. Sillä hän oli hyvin sairas, aivan kuolemaisillansa.

»Aneli», sanoi äiti lempeällä äänellä, »kun minä kuolen, niin pidä sinä hyvää huolta pikku veikostasi».

Aneli seiso vuoteen ääressä ja itki. Hän oli aivan pakahtua suruunsa. Vuosi sitten oli isä kuollut, ja siitä saakka he eivät koskaan voineet olla oikein iloisia. Mitäpä hän ja pikku veikko tekisivät, jos äitikin kuolisi.

»Veljesi on vielä pieni ja ymmärtämätön», sanoi äiti, »sinun tulee nyt pitää hänestä huolta, etkä saa koskaan häntä jättää. Lupaatko sen minulle?»

»Kyllä, rakas äiti», vastasi Aneli.

Vuoteen ääressä seiso myös pikku veikko, Pekka. Hän oli suruissaan, koska Anelikin näytti murheelliselta, sillä he pitivät paljon toisistansa, ja hänellä oli paha mieli kun äiti oli niin kalpea ja sairas. Mutta hän ei ymmärtänyt, mitä kuolema oli.

Äiti katseli molempia lapsiansa, hymyili heille ja nyökäytti heille päätään. Sitten hän sulki silmänsä.

Lapset olivat aivan hiljaa, jotta eivät herättäisi äitiä. Mutta hetken kuluttua, kun naapurin vaimo tuli sisään, sanoi hän heille, että äiti oli kuollut. Ja kun hän oli haudattu, täytyi lasten lähteä talosta.

Silloin sanoi Aneli veljellensä: »Lähdetään yhdessä ulos maailmaan. Täällä ei kukaan meitä rakasta. Ehkäpä metsän toisella puolella on ihmisiä, jotka auttavat meitä.»

Aneli pyyhkäisi keltaiset kiharat Pekan otsalta, niin kuin äiti aina ennen oli tehnyt, pani lakin hänen päähänsä ja tarttui häntä kädestä kiinni.

Se matka vasta oli Pekalle mieleen. Hänen oli aina tehnyt mielensä juosta suureen metsään, mutta hän ei uskaltanut mennä sinne yksinään. Ja sitä paitsi oli äiti-kin sen kieltänyt. Sillä äiti tiesi, että metsä oli lumottu, vaikkei lapsilla ollut siitä aavistustakaan.

Lapset astuivat nyt käsi kädessä ulos. Kummallakin oli suuri pala leipää kädessä, muuta he eivät omistaneetkaan, paitsi vaatteet, mitkä heillä oli yllään.

Oli varhainen aamu. Lapset astuivat suuren, vihreän niityn poikki. Joka korressa kiiksi kastehelmi, ikäänkuin kirkas timantti. Mutta lapset eivät tunteneet timanteja ja siksi he arvelivat, että ne olivat aivan kuin kyyneleitä, sillä kyyneleitä he olivat nähneet yllin kyllin. Kukkaset tuoksuivat heidän ympärillään, perhoset liitelivät ilmassa ja mehiläiset kokoilivat ahkerasti hunajaa. Kaikki juttelivat omalla kielellänsä, mutta lapset eivät ymmärtäneet heitä. Vain pienen puron lorinan he ymmärsivät, kun se kiiti heidän rinnallansa ja sanoi: »Minä kuljen kauas, kauas maailmaan.»

Aneli ja Pekka nyökäyttivät sille päätään. »Me myös», sanoivat he purolle.

Lapset astuivat puron reunaa myöten. Koska sekinkulki maailmalle, niin saattoivathan he kulkea yhdessä. Mutta pian Pekka tuli kärsimättömäksi ja alkoi poimia kukkia ja ajaa perhosia takaa. Hetken kuluttua hän väsyi ja tahtoi syödä. Ja lapset istahtivat puron reunalle syömään leipäänsä.

Syötyään Pekka otti lakin päästään, painautui Anelin syliin ja nukahti. Kun hän jälleen heräsi, oli jo iltapuoli. Lapset jatkoivat taas matkaansa, mutta nyt vasta he huomasivat, kuinka yksin he olivat suurella niityllä. Ei ainoatakaan ihmistä näkynyt. Ja metsäkin taivaanrannassa oli yhä kovin kaukana. He kulkivat ja kulkivat yhä eteenpäin, kunnes olivat aivan uupuneet ja nälissään. Mutta heillä ei ollut enää mitään syötävää.

Nyt purokin erosi heidän seurastaan, sillä se ei halunnut pimeään metsään. »Hyvästi, hyvästi», sanoi se lapsille, ja nyt lapset olivat aivan yksin. Mutta samassa välkähti iltaruskotus metsän puiden takaa, eikä sinne enää ollut kovin pitkältä matkaa jäljellä.

Aneli ja Pekka katsoivat eteensä. Metsä näytti heistä niin peloittavalta, ikäänkuin sadoittain silmiä olisi tuijottanut heihin pensaitten lomista. He eivät uskaltaneet astua edemmäksi, vaan paneutuivat ruohon nukkumaan. Ei heillä ollut peitettä eikä päänalusta, mutta heidän yläpuolellaan loisti tuhansittain tähtiä. Aneli ei voinut heti nukkua, vaan hän katseli tähtiä ja ajatteli äitiä, joka oli nyt tähtien toisella puolen.

Aamulla olivat heidän vaatteensa aivan kosteat kasteesta. Mutta olihan jälleen valoisaa, ja aurinko kyllä kuivasi vaatteet. Lapset olisivat olleet iloiset, jollei

heidän olisi ollut niin kovin nälkä, sillä ensi kertaa he olivat panneet maata ja taas heränneet saamatta ruokaa suuhunsa.

»Tule, Pekka», sanoi Aneli, »juostaan oikein pian metsän läpi. Toisella puolella on varmaan kylä, jossa voimme saada jotakin syötävää.»

Metsä ei näyttänyt päivänvalossa enää yhtä synkältä, vaan vihreältä ja kauniilta. Linnut lauloivat puiden oksilla ja aurinko paistoi oksien lomista. Maa oli pehmeän sammalen peitossa, niin ettei jalkojakaan pistellyt. Tuossa hyppeli iloinen oravakin, ja komea hirvi harppasi tien poikki. Sillä kun ihmiset eivät koskaan käyneet metsässä, niin eivät eläimet osanneet heitä pelätäkään.

»Täällä vasta on hyvä olla», sanoi Pekka ja alkoi juoksennella ympäri. »Jospa meillä olisi vain jotakin syötävää, minun on niin kovin nälkä.»

Anelikin oli näliissään. Mutta metsässä ei ollut mitään syötävää, ei edes marjoja. Vain kauniita kukkasia kasvoi tiepuolella.

He astuivat yhä kauemmaksi metsään, eivätkä huomanneet, että he joutuivat tieltä syrjään. Metsäkin oli aivan muuttunut. Puut seisoivat tiheässä ja niiden välissä kasvoi matalaa pensaikkoo, jonka läpi ei päässyt muuta kuin vaivalla tunkeutumaan. He eivät voineet nähdä eteensäkkään kuin parin askeleen verran, sillä kummalliset vaaleat kukat kiertelivät oksalta oksalle ja estivät näköalaa. Sellaisia kukkia eivät sisarukset olleet koskaan ennen nähneet, ja niistä levisi ihmeellinen tuoksu ilmaan. Puiden oksilla istui koreita lintuja, jotka katselivat viisain silmin ympärilleen ja lauloivat surumielisiä lauluja. Taivasta ei voinut ollenkaan nähdä, ja

koko metsä oli niin pimeä, ikäänkuin ei aurinkoa olisi ollut olemassakaan.

Me olemme varmaan eksyneet, ajatteli Aneli, ja hänen mielensä masentui, mutta hän ei sanonut mitään, jotta Pekka ei pelästyisi.

»Katsoppas, tuossa pensaassa on marjoja!» huudahti Pekka ja juoksi aika kyytiä eteenpäin. Aneli aikoi kiiruhtaa hänen jälkeensä, mutta hänen punainen hameensa tarttui kiinni orjantappura-pensaaseen, ja siinä oli koko pula, ennenkuin hän sai sen irroitetuksi.

Pekka oli jo ehtinyt pensaahan juurelle. Se oli aivan täynnä kiiltäviä, punaisia marjoja, ja ne tuoksivat niin hyvältä, että Pekka heti ojensi kätensä poimiakseen niitä. Mutta pensaassa istui pieni harmaa lintu, jolla oli viisaat silmät, aivan kuin ihmisellä.

»Nyt minä syön itseni oikein kylläiseksil!» huudahti Pekka iloisesti ja otti marjan käteensä.

Samassa hän kuuli vienon äänen — tuntui aivan siltä kuin lintu olisi hiljaa visertänyt; mutta sittenkin saattoi selvästi erottaa sanat:

„Joka marjalta, suuhun mi suikahtaa,
kaikk' entinen vuodeksi unhoon saa.“

»Mitä sinä sanot?» kysyi Pekka ja kääntyi taakseen, sillä hän ei tiennyt mistä tuo ääni tuli, ja samassa hän jo pisti marjan suuhunsa. Sepä vasta oli hyvänmakuinen, paljon makeampi kuin parhain kirsikka.

„Joka marjalta, suuhun mi suikahtaa,
kaikk' entinen vuodeksi unhoon saa.“

sanoi vieno, viisas linnunääni taaskin.

»Se on minulle aivan samantekevää», sanoi Pekka. Molemmat kädet olivat jo täynnä marjoja, ja hän pisti toisen marjan toisensa jälkeen suuhunsa. Ja mitä enemmän hän söi, sitä enemmän hän halusi.

Nyt Anelikin saapui jo paikalle, ja kun hän näki nuo kauniit, kypsät marjat, niin hänkin alkoi heti niitä poimia.

„Joka marjalta, suuhun mi suikahtaa,
kaikk' entinen vuodeksi unhoon saa“,

sanoi pieni, harmaa lintu. Hänen mustat silmänsä loistivat niin kummallisesti ja hän hyppeli levottomasti oksalta oksalle.

Aneli heitti marjansa pois. Hän ei ollut vielä ainoatakaan pistänyt suuhunsa. Unohtaako — unohtaako kaikki — äidin ja kaiken muunkin yhtä moneksi vuodeksi kuin hän marjoja söisi — ei, ei, sitä hän ei mitenkään tahtonut!

»Älä syö, Pekka!» huusi hän. »Muuten sinä unohdat aivan kaikki!» Ja hän tarttui Pekkaa ranteesta kiinni ja pudisteli sitä, jotta marjat putosivat maahan.

»Minusta on aivan yhdentekevää vaikka unohtaisinkin, sillä minun on nälkä!» sanoi Pekka ja alkoi itkeä, niin että kaikki hänen keltaiset kiharansa valuivat otsalle ja silmille. Mutta Aneli veti hänet mukanansa pois. »Mennään toisia marjoja etsimään», lohdutteli hän.

Kun he olivat hetken aikaa kulkeneet, löysivät he taaskin pehkon, jossa oli sinisiä marjoja, aivan kuin viinirypäleitä. Harmaa lintu oli lentänyt edeltä, ja istuen oksalla se taaskin viserteli:

»Syö — syö — syö — s — y — ö!»

Silloin molemmat lapset alkoivat poimia niin paljon kuin ennättivät ja söivät oikein mielihalusta.

»Nyt metsä varmaan pian loppuu», sanoi Pekka, »minäpä juoksen edeltä ja katson, emmekö me jo ole päässeet metsän reunaan».

»Älä huoli!» huusi Aneli tuskissaan. »Pysytään mielummin yhdessä, muuten me eksymme toisistamme!»

Mutta Pekka oli jo juossut tiehensä. Kerran hän vielä käänsi päätään taakseen, jotta Aneli saattoi nähdä hänen siniset silmänsä, jotka loistivat aivan kuin kaksi tähtöstä.

»Heti paikalla tulen takaisin», huusi hän iloisesti. »Jää tänne odottamaan minua, Aneli.»

»Pekka, Pekka», huusi Aneli, mutta hän oli jo poissa näkyvistä. Aneli jäi paikoilleen seisomaan, sillä jos hän nyt astuisi eteenpäin, niin he eivät voisi enää löytää toisiaan tässä tiheässä metsässä, siitä hän oli varma. Parasta kun hän seisoi paikoillaan, kunnes Pekka tulisi takaisin. Eiköhän hän kohta tulle takaisin. Eihän hän uskaltane yksin kulkea tässä synkässä metsässä. Anelia pelotti.

»Mitä ihmettä minä nyt teen!» nyyhkytti hän tuskissaan. »Minunhan piti pitää huolta veikosta, ja nyt hän on kadonnut. Menenkö etsimään häntä, vai odotanko tässä mielummin? Kuinka voisin löytää hänet tässä pimeässä metsässä? Parasta että jään odottamaan. Lupasinhan minä äidille, että pitäisin huolta hänestä! Pekka — Pekka — Pekka!» Mutta vastausta ei tullut.

Silloin harmaa lintu tuli taas näkyviin. »Tul' pois — tul' pois — tul' pois —!»

»Ei, en minä täältä lähde», sanoi Aneli. »Pekka käski minun odottaa häntä täällä, ja siksi minä odotan.»

Ja Aneli seiso i paikoillaan ja kuunteli jokaista ääntä, joka metsästä kuului. Kun oksat rasahtelivat hirven tunkeutuessa pensaikon läpi, ajatteli Aneli: »Nyt Pekka tuleel!» Kun tuuli liikutteli puiden lehtiä, niin hän tuumi: »Nyt kuivat lehdet rapisevat Pekan jalkojen alla.» Ja silloin hän alkoi jälleen huutaa: »Pekka, Pekka, Pekka», jotta tämä kuulisi hänen äänensä ja tulisi hänen luokseen; mutta poikaa ei kuulunut.

Metsän eläimet tulivat Anelin luo ja katselivat uteliaina ja säälien häntä, mutta Pekkaa ei vain kuulunut.

Yö lähestyi, metsä synkkeni aivan pimeäksi, ei edes tähtiä näkynyt, sillä puut peittivät taivaankin.

»Nyt Pekka ei voi enää tulla, on jo liian pimeää!» ajatteli Aneli ja laskeutui maahan pitkäksensä. Ja vaikka hän ei aikunut nukkua, niin uni tuli sittenkin hänen huomaamattaan ja sulki hiljaa hänen silmänsä. Kun hän seuraavana aamuna heräsi, niin hän löysi sammalvuoteensa vierestä marjoja ja hedelmiä, jommoisia hän ei ollut ennen nähnyt. Säälivät eläimet olivat tuoneet ne hänelle yön aikana. Tyttö söi kyllickensä, ja sitten hän alkoi taas huutaa Pekkaa, kunnes hänen äänensä aivan sortui.

Mutta joka kerta kun pieni, harmaa lintu lauloi hänelle: »Tul' pois — tul' pois!» niin hän pudisteli vain päätänsä. Hänen täytyi odottaa täällä.

Vähitellen hän ei jaksanut enää huutaa Pekkaa, vaan hän kuunteli vain jokaista risahdusta metsässä. Siten kului useita päiviä. Mutta seitsemäntenä päivänä, kun hän varhain aamulla heräsi unesta, ei hän enää jaksanutkaan nousta ylös. Hän katseli itseänsä, ja kas kummaa, hän oli puoleksi muuttunut kukaksi.

Sillä tässä lumotussa metsässä ei kukaan ihminen

saanut viipyä kauemmin kuin kuusi päivää, muuten hän itsekin tulisi lumotuksi. Ainoa pelastuskeino oli se, että ajoissa toivoi pääsevänsä vapaaksi. Mutta sitä ei Aneli tiennyt.

Hän tunsu miten hänen paljaat, pienet jalkansa vähitellen muuttuivat hennoiksi juuriksi ja tunkeutuivat syvälle maahan. Hänen vartalonsa oli muuttunut suoraksi, hoikaksi kukkavarreksi ja käsivarret viheriöiksi lehdiiksi.

Mutta harmaa lintu istui oksalla aivan hänen vieressään.

»Jos tahdot olla vapaa — vapaa — vapaa», lauloi se kiihkeästi, »niin tule pois — pois — pois!» Mutta Aneli pudisti päätään. Hänen kasvonsa olivat kalpeat ja silmänsä vakavat.

»Ei», sanoi hän, »minä en voi tulla, minun täytyy täällä odottaa veikkoa — Pekka — Pekka — Pekka —». Hänen äänensä sammui. Hänen suloiset kasvonsa olivat muuttuneet kauniiksi, valkoiseksi kukaksi. Hän seisoi siinä aivan kuin hän olisi ollut hopeasta, lumesta ja kuunsäteistä tehty ja hänestä levisi ihana tuoksu, aivan kuin ensimmäisestä kevät-orvokista.

»Oma syys — oma syys — oma syys —» viserteli harmaa lintu. Sitten se lensi pois eikä palannut enää sinne.

Aneli jäi valkoiseksi kukaksi. Hänen hennot juurensa imivät ravintoa maasta, ja kaste sammutti hänen janonsa.

Hän ei kuihtunut koskaan. Kesät talvet hän seisoi lumotussa metsässä ja odotti. Kun lumi peitti maan, niin se rakensi hänen ympärilleen suojelevan muurin, mutta ei peittänyt häntä kokonaan. Yhä ihanammaksi

hän tuli, yhä kauniimmiksi hänen lehtensä muodostuivat, yhä korkeammaksi hänen vartensa kasvoi. Mutta kun katseli hänen kupuansa aivan sen syvimpään sopukkaan, niin näyttipä siltä, kuin siellä olisi kiiltänyt kirkas, uskollinen silmäpari. Kauan, kauan sai Aneli parka seisoa metsässä ja odottaa veljeänsä.

Kun Pekka oli juossut pois, niin hän oli aikonut vain hetken viipyä ja taas palata Anelin luo. Mutta koska hän oli syönyt punaisia marjoja, niin heti kun hän ei enää nähnyt sisarta, hän myös unohti kaikki, mitä ennen oli tapahtunut. Ensi askeleillaan hän vielä ajatteli Anelia, mutta kun hän näki punaisen oravan, joka hyppeli puusta puuhun, niin hän unohti Anelin ja kaiken muunkin. Hän ei edes enää muistanut, että Anelia oli ollut olemassakaan. Ja siihen olivat syynä ne viisitoista punaista marjaa, jotka hän oli suuhunsa pistänyt.

»Joka marjalta, suuhun mi suikahtaa, kaikk' entinen vuodeksi unhoon saa», oli harmaa lintu sanonut ja nyt se jo meni täytäntöön. Mutta Pekka ei muistanut enää harmaata lintuakaan eikä marjoja, ei hän muistanut äitiäkään eikä pientä mökkiä kotona. Tuntui aivan siltä, kuin hän nyt vasta olisi alkanut elää.

Ensin hän juoksi oravan jäljissä, ja kun se oli kadonnut näkyvistä, niin hän alkoi ajaa perhosta takaa, joka oli eksynyt metsään. Pekka ei ollenkaan pelännyt, vaikka hän olikin yksin, vaan juoksenteli sinne-tänne, kunnes metsä tuli valoisammaksi. Puut eivät kasvaneet enää niin lähetysten, hiukan sinistä taivastakin jo siinsi, ja äkkiä Pekka huomasiikin joutuneensa aivan metsän laitaan. Tosin siellä ei ollut mitään kylää, mutta suuri niitty avautui tässäkin hänen eteensä ja pilvet ajahtivat taivaalla, aivan kuin valkoiset jou tsenet järven pin-

nalla. Aurinkokin paistoi kirkkaasti, ja Pekka taputteli iloissaan käsiään yhteen.

Samassa tuli eräs mies ajaen tietä myöten Pekkaa vastaan. Hän pysähdytti hevosesensa, sillä poika miellytti häntä, seisoessaan auringonpaisteessa lakitomana, loistavin silmin ja kultaisine kiharoineen.

»Poika», sanoi hän, »mitä sinä täällä teet aivan yksin? Eihän täällä ole ihmisasuntoa likimaillakaan. Mistä sinä tulet?»

»Tuolta», sanoi Pekka ja viittasi metsää kohti.

»Mikä sinun nimesi on?»

Pekka tuumi hetken aikaa. »Pekka», sanoi hän siten hitaasti ja epäröiden.

»Asutko sinä metsässä?»

»En», ja poika pudisteli kiharoitansa.

»Missä sinä sitten asut?» kysyi mies. Hän astui alas kärryiltään.

»En missään!» vastasi Pekka.

»Eikö sinulla ole isää ja äitiä?»

Pekka vastasi kieltävästi.

»Tai veljeä ja sisarta?» Pekka pudisti taaskin päätänsä, sillä hän oli unohtanut Anelin.

»Oletko tullut kaukaa?» kysyi mies ja tarttui häntä käteen kiinni.

Pekka tuumi. »En minä tiedä», sanoi hän sitten, »minä tulin tänne aivan yht'äkkiä».

»Et sinä voi tänne jäädä», sanoi vieras mies, »tuo metsä on lumottu, etkö sinä sitä tiedä? Minä otan sinut mukaani, voit jäädä minun luokseni, kunnes saamme selkoa kenen lapsi sinä olet.»

Sitten he kiipesivät kärryille. Pekka sai luvan pidellä ruoskaa, ja sitten lähdettiin matkaan.

Kaiken päivää he ajoivat, sillä mies oli kaukaa kotoisin. Joka kerta kun he ajoivat jonkun kylän ohi, pysähtytti mies hevosen ja kyseli, olikohan kukaan kadottanut pienen poikansa, mutta ei kukaan tuntenut Pekkaa. Yöksi he jäivät erääseen kievariin ja aamulla jatkoivat jälleen matkaansa, yhä kauemmaksi lumotusta metsästä.

Ja mitä kauemmin he olivat yhdessä, sitä rakkaammaksi kävi Pekka miehelle. Yhtä kaunis ja iloinen oli hänen oma poikansakin ollut, joka pari viikkoa sitten oli kuollut. Muuta lasta hänellä ei ollutkaan, ja hänen vaimonsa oli aivan suruun nääntyä.

Vihdoin viimein he tulivat kotiin. Vaimo otti heidät ilolla vastaan ja suuteli Pekan mansikkasuuta ja purskahti sitten itkuun. Sillä hän ajatteli omaa poikaansa, joka oli kuollut. Sitten hän laski Pekan samaan vuoteeseen nukkumaan, jossa hänen oma poikansa oli nukkunut.

Myöhään illalla, kun Pekka jo nukkui, istuivat mies ja vaimo yhdessä oven ulkopuolella.

»Mies», sanoi vaimo, »me olemme varakkaita, eikä meillä ole omaa lasta, ja tuo lapsi on köyhä, eikä hänellä ole isää eikä äitiä».

Mies nyökäytti päätään ja sanoi: »Niin, niin!» ja sitten he istuivat hetken ääneti.

»Mitä arvelet, jos pitäisimme hänet?» sanoi vaimo ja katsoi mieheensä.

»Sitä minäkin olen ajatellut», vastasi mies. He puristivat toistensa kättä, ja niin se asia oli päätetty, ja seuraavana aamuna he kysyivät Pekalta, tahtoiko hän jäädä heidän luoksensa ja olla heidän oma rakas lapsensa.

Se oli pojalle mieleen, ja niinpä kävi, että Pekka sai kodin, ja hänellä oli hyvä siellä olla. Ja kaikki mikä ennen oli ollut, Aneli, äiti ja kaikki muut, sitä hän ei koskaan ajatellutkaan, sillä olihan hän syönyt nuo viisi-toista marjaa.

Vain joskus öisin, kun hän nukkui, hän näki unta. Silloin hän näki pienen mökin, jossa äiti oli kuollut, ja Anelin, joka talutti häntä kädestä ja läksi hänen kanssaan ulos ja kuljetti hänet kauaksi maailmaan. Aivan himmeästi hän myös näki metsän, pensaan, jossa kasvoi punaisia marjoja ja pienen linnun, joka oli laulanut:

„Joka marjasta, suuhun mi suikahtaa.
kaikk' entinen vuodeksi unhoon saa.“

Ja ikäänkuin hyvin kaukaa hän kuuli äänen, joka huusi: »Pekka — Pekka — Pekka!»

Mutta kun Pekka aamulla heräsi, niin ei hän muistanut enää mitään. Hän saattoi silloin tosin olla tavallista hiljaisempi ja ikäänkuin uneksia jostakin, mutta hän ei itse tiennyt mitä se oli.

Muutoin hän oli aina iloinen ja kiintyi hyvin pian kasvatusvanhempiansa, aivan kuin he olisivat olleet hänen omat vanhempansa. Hän kasvoi ja varttui hyväksi ja viisaaksi ja voimakkaaksi nuorukaiseksi. Viiden vuoden vanhana oli kasvatusisä löytänyt hänet, siitä ajasta oli nyt kulunut neljätoista vuotta, ja hän auttoi isäänsä kaikissa töissä. Kaikki, mihin hän tarttui kiinni, onnistui myös hänelle, niin että sitä oli kumma katsoa.

»Kylläpä hän on kätevä», sanoivat ihmiset, mutta siitä se ei johtunut, vaan hänen terävästä päästään ja puhtaasta sydämestään.

Viime aikoina palasivat vanhat unet öisin yhä useammin ja alituisesti vain samat unikuvat, ne kiusasivat häntä päivisin, sillä hänen oli aivan mahdoton hereillä ollessaan palauttaa niitä mieleensä. Hyvin kauniita ja suloisia ne olivat, ja samalla haikeita, sen hän tiesi, mutta sen enempää selkoa hän ei voinut niistä saada. Joku oli kutsunut häntä, jossain hän oli kulkenut, mutta kuka ja missä, sitä hän ei tiennyt.

Vihdoin hän ei voinut sitä enää kestää, vaan meni isänsä luo ja sanoi: »Rakas isä, minä en kestä tätä kauemmin. Minä tunnen niin ihmeellistä levottomuutta, ikäänkuin minun pitäisi mennä hakemaan jotakin kallisarvoista, minulle rakasta, joka kerran on ollut minun omani, mutta jonka olen kadottanut. Ehkäpä se selviää minulle, kun menen ulos maailmaan. Antakaa minun lähteä matkaan, ja kun olen löytänyt sen, jota en itsekään tunne, mikä se on, niin palaan teidän luoksenne.»

Isä ja äiti tulivat hyvin surullisiksi. Eihän heillä ollut muuta lasta, ja he pelkäsivät, että kadottaisivat hänetkin.

»Rakas poika», sanoi isä, »jää kotiin. Sinä saat hoitaa koko taloa ja kaikkea omaisuuttani, jos jätät vain kotiin. Älä lähde pois!»

Mutta Pekka lupasi aivan varmasti tulla takaisin, pani tavaransa kokoon, sanoi jäähyväiset isälle ja äidille ja läksi matkaan. Rahaa hän ei ottanut mukaansa. »Minä olen terve ja voimakas», sanoi hän, »kyllä minä maailmassa suoriudun».

Hän kulki sinne ja tänne. Hän näki vieraita kaupunkoja ja korkeita vuoria, suuria virtoja ja laajoja metsiä, mutta ei hän missään löytänyt rauhaa. Hänen täytyi aina kulkea vain eteenpäin, vaikka hän olisi ollut missä

tahansa. Hän tutustui vieraihin ihmisiin ja oli ahkera ja iloinen heidän seurassansa, mutta pitemmäksi aikaa hän ei voinut jäädä heidän luokseen.

»Joku kutsuu minua», sanoi hän, kun he koettivat häntä pidättää luonaan. Ja he pudistivat päätään hänen mentyänsä, ikäänkuin olisivat tahtoneet sanoa: »Tuo poika on hullu.»

Siten kului kokonainen vuosi, ja eräänä päivänä hän tuli suurelle, lakealle niitylle. Oli jo melkein ilta ja aurinko oli juuri laskemaisillaan. Hän näki edessään jonkun matkan päässä suuren, synkän metsän. Ja puiden takaa liekehti tulimeri keltaisena ja tulipunaisena. Se oli iltaruskotusta.

Pekka seisoi paikoillaan ja katseli metsää, niittyä ja iltaruskotusta.

Tänään oli juuri viisitoista vuotta kulunut siitä päivästä, jolloin hän oli syönyt nuo punaiset marjat, vaikka hän ei sitä tiennyt.

Ja äkkiä katsellessaan ympärilleen hän sanoi aivan ääneensä: »Täällä minä olen ollut ennen.»

Ei ainoatakaan ihmistä näkynyt, ei edes eläimiä ollut liikkeellä. Tuhansittain kukkia kasvoi vain niityllä, ja hänen rinnallaan liris pieni puro ja puheli kulkiessansa: »Minä menen kauas, kauas maailmaan.»

Pekka katseli ja katseli, kunnes viimeinenkin ruskotus katosi, ja äkkiä hän tiesi, mitä hän niin usein oli uneksinnut. Täällä hän oli pienenä poikana juossut paljain jaloin ja lakittomana, ja toinen lapsi oli taluttanut häntä kädestä. Hän peitti kasvonsa käsiinsä, jotta kultaiset kiharat valuivat sormien yli. »Aneli», sanoi hän aivan hiljaa, äkkiä hän muisti hänen nimensäkin ja kaiken muunkin, minkä oli unohtanut.

Sitten hän kulki eteenpäin metsän laitaan saakka. Oli jo niin myöhäistä, että hän heittäytyi nurmikolle makaamaan, samoin kuin viisitoista vuotta sitten, ja hänen yläpuolellaan valvoivat vain hopeiset tähdet.

Seuraavana aamuna hän heräsi varhain. Metsä loisti auringon valossa eikä näyttänyt yhtään kammottavalta. »Minäpä käyn sinne», tuumi hän itseksensä, »Anelia tosin en voi enää etsiä, sillä hän on kai aikoja sitten kuollut, mutta ehkäpä löydän sittenkin sen paikan, missä pyysin hänen odottamaan minua. Ja sitten lähden taas maailmaa kiertämään. Jos hän vielä elää, niin minun täytyy löytää hänet.»

Silloin lehahti harmaa lintu lentoon aivan hänen viereksään. »Tul' pois — tul' pois — pois —!» viserteli se. Sen ääni kuului niin viekoittelevalta. »Tul' pois — tul' pois — pois —!» ja lintu lensi taas hänen edellään metsään.

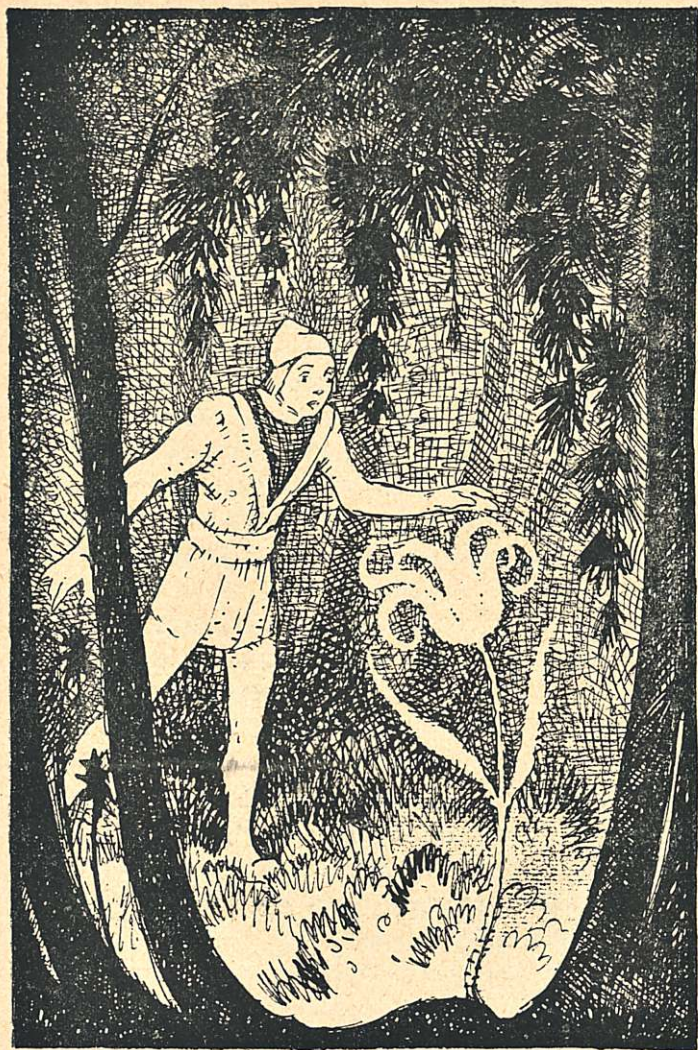
»Minäpä seuraan häntä», tuumi Pekka ja astui hänen jälkeensä. Kaikki oli siellä ennallansa, sillä metsä oli yhä lumottu. Tuossa oli pensas, jossa kasvoi punaisia marjoja. Nytkin se oli aivan täynnään niitä, ja ne tuoksuiivat vieläkin ihmeen suloisilta. Mutta Pekka astui sen ohitse.

Nyt Pekka näki edessään toisenkin pensaan. Siinä oli sinisiä marjoja, aivan kuin viinirypäleitä.

»Tässähän se oli!» huudahti Pekka. Hänen sydämensä alkoi tykyttää ja hän kalpeni.

Parin askeleen päässä hän näki kauniin, valkoisen kukan. Sen varsi oli norja, sen lehdet olivat levällään kuin käsivarret ja sen kupu oli kuin hopeasta, lumesta ja kuun säteistä tehty. Mutta syvimmällä sen kuvussa loisti ikäänkuin kaksi kirkasta silmätähteä.

Pieni harmaa lintu ei laulanut enää. Mutta tuntui aivan siltä, kuin joku olisi hiljaa sanonut: »Pekka — Pekka — Pekka!»

»Niin, tässä se juuri olikin», kuiskasi Pekka. »Tässä hän seisoj ja huusi minua. Mutta minä en välittänyt siitä. Tässä juuri hän seisoj, missä tämä kaunis kukka nyt kasvaa. Yhtä hieno ja hiljainen ja suloinen kuin tämä kukka oli Aneli. Ehkä tässä on hänen hautansa.»

Hän polvistui maahan ja katseli kukan kupua. Hän ei uskaltanut koskea siihen, siksi se oli liian kaunis. Mutta ajatellessaan sisarta sai hän kyyneleet silmiinsä, ja ne vierivät suoraan kukan kupuun.

»Aneli», sanoi hän ja koskematta itse kukkaa hän levitti kätensä sen varren ympärille, »jos sinä olisit kukka, niin olisit yhtä ihana kuin tämäkin».

Ja äkkiä kukka katosi. Pekka ei tiennyt, miten se oikeastaan tapahtui, mutta hän piti käsivarsissaan nuorta hoikkaa tyttöä, joka oli hento ja kalpea kuin metsäkukka. Hänen poskillaan kiilsivät vielä Pekan kyyneleet, jotka olivat vierineet kukkakupuun, ja hänen silmänsä olivat kuin kaksi orvokkia.

Se oli Aneli. Hän seisoj siinä samassa hamepahassa, joka hänellä oli ennen ollut, eikä sittenkään mikään prinsessa olisi voinut olla häntä suloisempi.

»Tiesinhän, että sinä kerran tulisit», sanoi Aneli ja pyyhki Pekan suortuvat otsalta.

He tarttuivat toisiaan kädestä kiinni, niinkuin ennen lapsinakin ollessaan, ja läksivät yhdessä kulkemaan. Pieni harmaa lintu lensi heidän edellään ja ohjasi heidät metsänreunaan, mutta siinä se pyrähti ylös ilmaan ja katosi heidän näkyvistään.

Pekka ja Aneli läksivät kotiin vanhempien luo niinkuin Pekka oli luvannut. Ja siitäkös vasta syntyi suuri ilo.

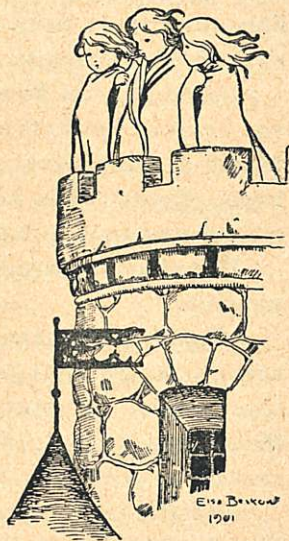
Pim-Pam jättiläinen.

Olipa kerran hyvä ja urhoollinen ritari, joka asui linnassaan korkealla vuorella. Hänellä oli kolme pientä tytärtä, joita hän rakasti enemmän kuin mitään muuta koko maailmassa. He olivat aivan toistensa näköisiä, ihan kuin kolme mansikkaa, ja kun vanhimman nimi oli Milla, niin saivat toiset nimekseen Malla ja Mulla.

Silloin-tällöin ritari ratsasti pois taistellakseen peikkoja ja jättiläisiä ja rosvoja vastaan. Kun hän palasi taas kotiin, niin olivat hänen pienet tyttänsä hyvin iloiset ja kuuntelivat hartaasti, kun hän kertoi heille matkoistaan ja seikkailuistaan.

Eräänä aamuna, ennen auringon nousua, tuli ritari täyssissä tamineissaan lasten makuuhuoneeseen. Tytöt nostivat päänsä pystyyn ja hieroivat unisina silmiään.

»Hyvästi, lapset!» sanoi ritari. »Minä lähden etsimään pahaa Pim-Pam jättiläistä,

tappaakseni hänet. Hän noituu ihmiset kiviksi vain katselemalla heitä. Olkaa nyt oikein kilttejä sillä aikaa kuin minä olen poissa ja totelkaa Martta tätii.»

»Milloin sinä tulet takaisin, isä kulta?» kysyivät Milla, Malla ja Mulla yhteen ääneen.

»Kolmen kuukauden kuluttua. Mutta jollen olisi vuoden ja päivän perästä kotona, niin silloin peikko on voittanut minut ja muuttanut minut kiveksi.»

Malla ja Mulla alkoivat itkeä; mutta Milla katseli vakavasti isäänsä ja sanoi:

»Sitten minä tulen pelastamaan sinut.»

»Ja me myöskin», huusivat toiset.

Ritari nauroi ja hyväili pieniä tyttäisiänsä. Sitten hän läksi matkaan. Mutta nuo kolme pikku tyttöä kiersivät peitteet ympärilleen ja kiiruhtivat ylös torniin. Sieltä he katselivat, kun ritari miehineen ratsasti linnanpihalta, ja siellä he seisoivat ja tähystelivät vielä auringonkin noustessa.

Neljännesvuosi kului, ja Milla, Malla ja Mulla alkoivat odottaa isää kotiin. Joka aamu he kiipesivät ylös torniin ja tähystelivät ympärilleen — mutta aivan turhaan. Kevät tuli ja kesä valoisine öineen; mutta ritaria ei saapunut minkäänlaisia tietoja.

Illat alkavat pimentyä. Nyt oli jo kokonainen vuosi kulunut.

»Emme me koskaan enää saa nähdä herraamme», arvelivat kylän pojat ja tytöt, ja he surivat kaikki hyvää ritaria, joka oli joutunut jättiläisen yaltaan. Mutta Milla meni eräänä päivänä tätinsä, ankaran Martta rouvan luo ja sanoi:

»Martta täti! Nyt minä lähdän pelastamaan isää Pim-Pam jättiläisen käsistä. Sen minä olen luvannut tehdä, ja Malla ja Mulla myöskin.»

Täti tuskin uskoi korviaan.

»Oletko sinä hullu?» kysyi hän. »Se mikä ei miehelle onnistu, onnistuu vielä vähemmän lapselle. Heitä heti nuo tyhmät ajatukset mielestäsi.»

Täti meni kaapille ja otti kolme pitkää silkkisukkaa sieltä esille ja käski Millan, Mallan ja Mullan parsia niitä kaikkein hienoimmalla silkillä.

»Tämä on hyödyllistä työtä», sanoi hän, »ja parsiessanne te unohdatte tyhmät päähänpistonne».

Siinä Milla, Malla ja Mulla istuivat nyt kukin tuolillansa ja parsivat sukkaansa. Silmät olivat kyynelissä, jotta he tuskin saattoivat nähdä työtänsä. Mutta äkkiä Milla pyyhki kyyneleet silmistään, heitti sukan nurkaan ja sanoi:

»Me olemme luvanneet pelastaa isämme, ja lupaus on aina täytettävä. Yöllä me lähemme matkaan, kun toiset nukkuvat.»

Silloin toistenkin kasvot kirkastuivat, ja Mulla sanoi: »Ajatelkaahan, kuinka iloiseksi isä tulee nähdessään meidät!» —

Kun kaikki linnassa nukkuivat, hiipi kolme pientä olentoa ulos puutarhasta ja pääsi vartian huomaamatta maantielle. Heillä oli vaivat hartioilla ja päässä huippolakit, jotta kylmä yöilma ei hiatannut heitä. Mutta yö oli valoisa, ja kun tähdet katosivat, niin aurinko alkoi nousta. Silloin he astuivat rivakasti eteenpäin ja saapuivat hetken kuluttua tienhaaraan, missä oli pieni mökki. Ulkopuolella seisoi vanha vaimo kukkia kastelemassa.

»Hyvää huomenta, eukkoseni», sanoi Milla, »tahtoisitko antaa meille lasillisen vettä?»

»Tulkaa tänne, lapsikullat, täällä on raitista lähdevettä», vastasi vanhus ja ojensi heille pikarin. Kun he

olivat juoneet, kysyi hän minne heillä oli matka näin varhain aamulla; mutta kun he olivat kertoneet hänelle minne olivat menossa, niin hän pudisti päätänsä.

»Jättiläisen luo on helppo osata, astutte vain suoraan eteenpäin», sanoi hän. »Siitä te tulette suuren järven rantaan, ja keskellä järveä on saari, missä Pim-Pam jättiläinen asuu. Mutta varokaa, ettei hän saa nähdä teitä, sillä samassa hän muuttaa teidät kiviksi. Parempi teidän olisi palata kotiin.»

»Me olemme luvanneet pelastaa isämme», vastasi Milla.

»Sitten minun kai pitää auttaa teitä, jotta voisitte pitää lupauksenne», sanoi vanha eukko. Hän meni mökkiin ja toi sieltä suuren sateenvarjon, jonka hän avasi pikku tyttöjen suureksi ihmeeksi. Sillä siihen aikaan ei vielä käytetty sateenvarjoja.

»Tämän sateenvarjon alle teidän täytyy piiloutua», sanoi eukko.

Lapset kiittivät ja jatkoivat matkaansa.

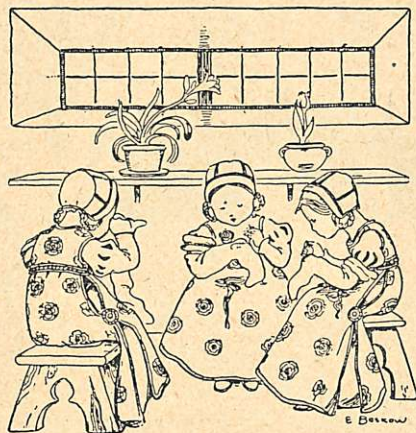
He kulkivat monta päivää ja monta viikkoa; ruokaa he saivat taloista tien varrella, joskus he nukkuiivat sisällä huoneissa, mutta usein vain ulkona metsässä. Jos satoi tai tuuli, niin he asettivat sateenvarjon suoja-sensa.

Vihdoin he näkivät järven siintävän kaukaa. Aurinko oli juuri paennut vuoren taakse; mutta kuu paistoi, niin että heidän oli helppo osata järven rantaan. Siellä oli vene, he päästivät sen irti ja yhteisin voimin he sousivat saareen.

Siellä oli hiljaista ja autiota. Suuria kiviä oli pitkin maata, ja kummallisesti muodostuneet käyrät puut ojensivat oksiaan ilmaan aivan kuin pitkiä, luisevia

käsivarsia. Pikku tytöt piiloutuivat kivimöhkäleiden taakse ja odottivat levottomina, kunnes päivä valkenisi.

Samassa he kuuluivat hirveää melua. Jättiläinen tulla tömisteli heitä kohti. Hänellä oli nahkatakki yllään ja hänen silmänsä olivat suuret ja mulkoilevat. Huh, kuinka Milla, Malla ja Mulla pelästyivät. Mutta sitä ei kestänyt kauan. »Muistakaa isää», kuiskasi Milla. He rohkaisivat mielensä ja hiipivät varovaisesti esiin

piilostaan ja avasivat sateenvarjonsa, niin että se kokonaan peitti heidät. Sitten he astuivat suoraan jättiläistä kohti.

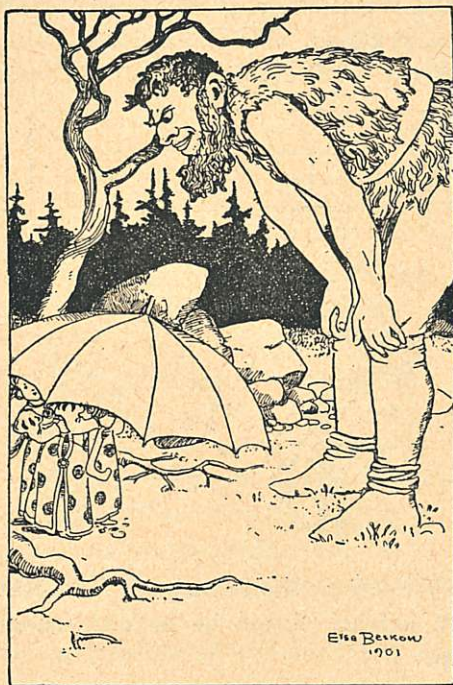
Pim-Pam katseli hämillään sateenvarjoa, ja luuli sitä eläväksi olennoiksi, joka astui häntä vastaan. Samassa hän kuuli Millan äänen:

»Päästä heti paikalla isä vapaaksi. Muuten sinun käy pahoin.»

Jättiläinen kiersi sateenvarjon ympäri nähdäkseen, kuka siellä puhui; mutta hän ei vastannut mitään.

»No, pidä hiukan parempaa kiirettä», sanoi Milla sateenvarjon alta. »Me olemme Olavi ritarin tyttäriä ja olemme tulleet häntä pelastamaan.»

Silloin jättiläinen alkoi nauraa, niin että hänen täy-

tyi pidellä vatsaansa. Kun hän oli nauranut kyllikseen, sanoi hän ystävällisellä äänellä:

»Tietysti minä päästän isänne vapaaksi, pikku lapset! Ottakaa vain tuo paha katto pois, jotta voin helpommin puhua teidän kanssanne.»

»Sitä me emme tee», sanoi Milla, »mutta minä leikkaan reiän siihen, niin saat kurkistaa siitä».

Hän leikkasi pienen reiän sateenvarjoon, ja jättiläinen kumartui alas katsellakseen tyttöjä ja muuttaakseen heidät kiviksi. Hän väänsi silmänsä niin ilkeäksi ja myrkylliseksi kuin suinkin saattoi. Mutta Milla oli ottanut nopeasti pienen taskupeilinsä esille ja asettin vasten reikää, ja kun jättiläinen kurkisti siitä, niin taikavoima kääntyikin häntä itseänsä vastaan. Hän päästi pahan pörinän ja kaatui maahan muuttuen itsekin suureksi kivimöhkäleeksi.

Kylläpä Milla, Malla ja Mulla ihastuivat, kun he näkivät hänen kuolevan. Mutta mitä kummaa tuo oli? Kaikki kivet rannassa alkoivat elää, ja eräs ritari astui ojennetuin käsivarsin kolmea sisarusta vastaan. Ilosta huutaen he heittäytyivät hänen syliinsä. »Pikku tyttöni», huudahti ritari, »nyt te olette pelastaneet kaikki nämä noidutut ihmiset, eikä meidän enää koskaan tarvitse pelätä pahaa Pim-Pam jättiläistä.»

Sitten läksi ritari lapsineen kotiin, ja sen jälkeen he elivät rauhallisina ja iloisina linnassaan.

Ruosteinen ritari.

Olipa kerran rikas ritari, joka eli iloisesti ja huolettomasti ja kohteli kovuudella köyhiä. Sentähden Jumala rankaisi häntä niin, että koko toinen puoli hänen ruumistansa ruostui. Vasen käsi ja vasen jalka sekä vasen puoli vartaloa oli aivan ruosteen vallassa, vain kasvot olivat siitä vapaat. Silloin ritari veti hansikkaan vasempaan käteensä ja ompelutti sen kiinni ranteesta, eikä riisunut pois sitä koskaan, jottei kukaan näkisi kuinka ruosteinen hän oli. Sitten hän katui elämäänsä ja yritti tehdä parannusta. Hän luopui entisistä tovereistaan ja otti kauniin ja hurskaan tytön vaimokseen. Tämä oli tosin kuullut kaikenlaista pahaa ritarista kerrottavan, mutta koska hänen kasvonsa olivat puhtaat ja kauniit ja hän kohteli häntä ystävällisesti, niin hän ei uskonut ihmisten puheita. Mutta häitten jälkeen hän huomasi, miksi ritari ei koskaan riisunut hansikasta vasemmasta kädestänsä, ja hän pelästyi pahasti. Hän ei sanonut kuitenkaan mitään, läksi vain aamulla varhain metsään, missä pienen kappelin läheisyydessä vanha erakko asui kallioluolassansa. Ennen hän oli asunut Jerusalemissa, ja hän oli niin pyhä, että kaikki ihmiset läheltä ja kaukaa kävivät hänen luonansa. Häneltä nuori vaimokin aikoi nyt kysyä neuvoa.

Kun hän oli kertonut kaikki erakolle, meni tämä kappeliin, rukoili siellä kauan aikaa ja sanoi sitten takaisin tullessansa: »Sinä voit pelastaa miehesi, vaikka se onkin vaikeaa. Jos yrität sitä tehdä, etkä onnistu, niin tulet itsekin ruosteiseksi. Paljon pahaa sinun miehesi on eläissään tehnyt ja kova ja ynsä hän on ollut köyhille. Mutta jos tahdot hänen puolestaan mennä kerjäämään, kulkea paljain jaloin ja repaleisissa rääsyissä, kunnes olet saanut kokoon sata kultarahaa, niin miehesi on pelastettu. Mene sitten hänen kanssansa kirkkoon ja anna nuo sata kultarahaa köyhille. Jos kaiken tuon teet, niin Jumala antaa miehellesi anteeksi hänen syntinsä, ruoste katoaa hänestä ja hän tulee taas yhtä valkoiseksi kuin ennenkin.»

»Sen minä teen», sanoi nuori nainen, »vaikkapa se olisi kuinka vaikeaa tahansa ja vaikka se kestäisi kuinka kauan hyvänsä. Minä tahdon pelastaa mieheni, sillä hän on varmaan vain ulkonaisesti ruostunut!»

Hän läksi sitten matkaan, eikä kestänyt kauan, ennenkuin hän metsässä tapasi vanhan vaimon, joka etsi risuja. Hänellä oli rikkinäinen vanha hame yllään, joka oli paikattu lukemattomilla erivärisillä tilkuilla; mutta mitä väriä nuo tilkut alkuaan olivat olleet, sitä oli mahdoton sanoa, sillä sateessa ja auringonpaisteessa ne olivat aivan kauhtuneet.

»Annatko minulle hameesi ja viittasi, vanha eukko?» kysyi nuori nainen. »Palkaksi saat kaikki rahani ja vielä lisäksi silkkivaatteeni; sillä minä tahtoisin mielelläni olla köyhä.»

Eukko katseli häntä ihmeissään ja sanoi: »Kyllähän minä, kyllähän minä, tyttöseni, jos todellakin niin haluat. Olen nähnyt paljon maailmassa, paljon ihmisiä,

Korn
-19

jotka tahtoivat tulla rikkaiksi, mutta en vielä ketään ole tavannut, joka olisi halunnut tulla köyhäksi. Ei se makealta maistu, kun on noin silkinhienot kädet ja kauniit kasvot.»

Mutta nuori nainen oli ruvennut jo riisuutumaan ja näytti niin vakavalta ja surulliselta, että eukko huomasi hänen tarkoittavan täyttä totta. Hän antoi hänelle siis hameensa ja viittansa, auttoi häntä pukeutumaan ja kysyi sitten: »Mitä sinä nyt aiot, tyttöseni?»

»Kerjätä, eukkoseni!» vastasi nuori nainen.

»Kerjätäkö? No, älä sitä sure, ei se mikään häpeä ole. Taivaan portilla saa sitä moni tehdä, joka ei maailmassa ole sitä oppinut.»

Sitten eukko puki silkkiwaatteet ylleen ja katosi metsään.

Mutta nuori nainen vaelsi eteenpäin ja tapasi hetken kuluttua talonpojan, joka oli lähtenyt hakemaan itselleen palvelijaa, sillä oli leikkuaika ja suuri väenpuute. Nuori nainen pysähtyi hänen eteensä, ojensi hänelle kätensä ja pyysi apua. Talonpoika katseli häntä ja huomasi, että hän oli kaunis ja terve, vaikka vaatteet olivatkin repaleiset, ja kysyi eikö hän rupeaisi hänelle palvelukseen.

»Ei», vastasi nuori nainen, »minun täytyy kerjätä. Jumala on sen määrännyt.»

Siitäpä talonpoika suuttui, alkoi sättiä häntä ja sanoi:

»Vai Jumala sen on määrännyt? Olet varmaan syönyt päivällistä hänen kanssansa? Mitä? Herneitä ja makkaraa? Vai oletko sinä hänen tätinsä, ettäs tiedät mitä hän tahtoo? Laiskuri sinä olet!» Ja mies läksi matkoihinsa eikä antanut hänelle mitään.

Nuori nainen astui edemmäksi, ja hetken kuluttua hän tuli tienhaaraan, missä oli kaksi sileätä kiveä rajamerkinä. Toisella kivellä istui raajarikko mies kainalosauvoineen. Nuori nainen oli väsynyt, aikoi hetkeksi istahtaa toiselle kivelle lepäämään. Mutta tuskin hän oli sen tehnyt, niin kerjäläinen uhkasi häntä sauvalla ja huusi hänelle:

»Mene matkoihisi, kurja! Aiotko sinä viedä minulta ansioni? Tämä paikka on minun. Mene tiehesi, tai pehmitän sauvallani selkäsi!»

Silloin nuori nainen huokasi syvään, jatkoi matkaansa ja kulki niin kauaksi kuin jalat kantoivat. Vihdoin hän tuli suureen, vieraaseen kaupunkiin. Hän kävi kirkon edustalle istumaan ja kerjäsi siinä; öisin hän nukkui kirkon rappusilla. Siten hän eli päivästä toiseen, ja ohikulkijat antoivat hänelle silloin-tällöin jonkun rovon. Mutta monipa ei antanut mitään, vaan sätti häntä, samoin kuin talonpoikakin oli tehnyt. Eipä ollut helppoa saada noita sataa kultarahaa kokoon. Sillä kun hän oli kerjännyt yhdeksän kuukautta, oli hän saanut yhden kultarahan säästöön. Ja juuri kuin hän oli saanut ensimmäisen kultarahansa, syntyi hänelle pieni, kaunis poika, jolle hän antoi nimeksi »Pelastaja», sillä hän toivoi sitenkin voivansa pelastaa miehensä. Hän repäisi kappaleen hameenhelmastaan, niin että se ulottui enää vain polviin asti, ja kapaloi siihen lapsensa, otti sen sitten syliinsä ja kerjäsi edelleen.

Ihmiset jäivät usein katselemaan tätä vaimoa, jolla oli niin kaunis lapsi, ja antoivat hänelle runsaammin almuja kuin ennen. Ja nuori nainen ei itkenyt enää, sillä hän tiesi, että hän varmaan voisi pelastaa miehensä, kun hänellä vain olisi kärsivällisyyttä.

Sillä välin ritari odotti turhaan vaimoaan kotiin, ja kun hän ei palannut, niin hän tuli surulliseksi ja mietti itseksensä: Hän on varmaan huomannut, kuinka ruostunut minä olen, ja siksi hän jätti minut. Ja ritari läksi ensin erakon luo metsään ja kysyi oliko hänen vaimonsa siellä käynyt. Mutta erakko kohteli häntä hyvin tylästi ja sanoi:

»Etkö ole elänyt hurjasti ja kohdellut köyhiä kovuudella? Eikö Jumala ole rangaistukseksi antanut sinun ruostua? Vaimosi oli aivan oikeassa lähtiessään pois sinun luotasi. Ei pidä panna samaan koriin hyvää ja pilaantunutta omenaa, muuten hyväkin pilaantuu.»

Silloin ritari polvistui maahan, otti kypärän päästensä ja itki katkerasti.

Kun erakko tämän huomasi, tuli hän ystävällisemmäksi ja sanoi: »Koska minä huomaan, ettei sydämesi vielä ole ruostunut, niin annan sinulle seuraavan neuvon: tee hyvää ja mene kaikkiin kirkkoihin, joita tieläsi näet, niin löydät vaimosi.»

Ritari lähti linnastansa ja ratsasti ulos maailmaan. Missä ikänä hän näki köyhiä, antoi hän heille almuja, ja joka kirkkoon, jonka hän matkan varrella näki, hän astui sisään. Siten oli melkein kokonainen vuosi kulu-
nut, kun hän sattui tulemaan myös siihen kaupunkiin, missä hänen vaimonsa istui kirkon ulkopuolella kerjäämässä, ja ensi työkseen ritari aikoi mennä kirkkoon. Jo kaukaa vaimo tunsu miehensä, sillä hän oli kookas ja pitkä ja päässä hänellä oli kultainen kypärä, joka loisti kauaksi. Silloin nuori nainen pelästyi, sillä hänellä oli vasta kaksi kultarahaa säästössä eikä hän siis vielä voinut miestänsä pelastaa. Hän veti huivin alas silmille, jotta ritari ei tuntisi häntä, ja kyyristyi kokoon, jotta hänen

lumivalkoiset jalkansa eivät näkyisi hameen alta. Mutta kun ritari astui hänen ohitsensa, kuuli hän hänen hiljaa nyyhkyttävän, ja kun hän huomasi kuinka repaleiset vaatteet hänellä oli, ja kuinka kaunis lapsi oli hänen sylissään, niin hän tunsi syvää sääliä. Hän astui nuoren naisen luo ja kysyi, mikä häntä vaivasi. Mutta tämä ei vastannut mitään ja nyyhkytti vain yhä kovemmin, sillä hän koetti hillitä itkuansa. Silloin ritari otti kukkaronsa esille, jossa oli paljon enemmän kuin sata kultarahaa, laski sen hänen syliinsä ja sanoi: »Minä annan sinulle kaikki, mitä minulla on, vaikka minun pitäisi kerjäten kulkea kotiini.»

Silloin putosi huivi naisen tietämättä hänen kasvoiltansa ja ritari tunsi hänet omaksi, rakkaaksi vaimoksansa. Ja hän syleili ja suuteli häntä, ja kun hän vielä lisäksi kuuli, että lapsi oli hänen oma poikansa, niin hän suuteli sitäkin. Mutta nuori nainen otti miestänsä kädestä, vei hänet kirkkoon ja laski rahat köyhien kassaan. Sitten hän sanoi: »Minä tahdoin pelastaa sinut, mutta sinä pelastitkin itsesi.»

Ja niin se olikin; sillä kun ritari astui ulos kirkosta, oli kirous kadonnut ja ruoste hävinnyt. Hän nosti vaimonsa ja lapsensa hevosen selkään, astui itse jalan heidän vieressään ja palasi linnaansa, missä hän eli kauan onnellisena ja teki niin paljon hyvää, että kaikki häntä kilvan kiittivät.

Mutta ne repaleiset vaatteet, joita hänen vaimonsa oli käyttänyt, hän ripusti kallisarvoiseen kaappiin, ja joka aamu hän meni niitä katsomaan ja sanoi: »Tämä on minun aamuhartauteni, eikä hyvä Jumala sitä pahaksi pane, sillä hän tietää, mitä minä sillä tarkoitan.»

Oranssipuu ja mehiläinen.

Eli ennen kuningas ja kuningatar. He olivat muuten onnellisia ja tyytyväisiä, mutta heillä ei ollut lapsia, ja sitä molemmat syvästi surivat. Suuri oli sen vuoksi heidän ilonsa, kun kuningatar äkkiarvaamatta synnytti pienen tyttären. Koko hovi iloitsi ja pikku prinsessalle annettiin nimeksi Lemmitty. Kuningatar kaiverrutti jalokiveen seuraavat sanat: »Lemmitty. Onnellisten saarten kuninkaantytär» ja ripusti jalokiven prinsessan kaulaan. Hän arveli näet, että se tuottaisi hänelle onnea.

Eräänä päivänä oli pikku prinsessa hoitajattarineen merellä kuninkaallisessa huvialuksessa. Silloin nousi äkkiä niin kova myrsky, ettei alus ennättänyt maihin. Myrsky heitteli sitä sinne-tänne ja viimein se joutui haaksirikkoon erään kallion luona. Laivuri, hoitajatar ja koko laivaväki hukkuivat.

Mutta pikku prinsessa nukkui sikeästi kehdoissaan, ja aallot kuljettivat häntä kauas kotorannasta. Viimein kehto ajautui erään ihanan maan rantaan. Tässä maassa ei asunut ketään ihmistä, ainoastaan Ahmatti niminen hiisi ja hänen vaimonsa Turma elelivät siinä. He olivat ihmissyöjiä ja ahmivat suuhunsa, kenen vain saivat.

Jo pitkän matkan päähän tunki Turma tarkalla vainullaan, että pikku prinsessa lähestyi rantaa. Hän

juoksi heti sinne, ettei Ahmatti ennättäisi ennen häntä, sillä he olivat molemmat yhtä ahneet ja yhtä rumat. Heillä oli vain yksi silmä, joka oli keskellä otsaa, suu ulottui korvasta toiseen, nenä oli leveä ja litteä, tukka kankea kuin harja, ja selässä oli heillä hirveän suuri kyttyrä.

Nähdessään pikku prinsessan heltyi ilkeä Turma, ja hän päätti, ettei hän ainakaan heti söisi lasta, vaan veisi sen kotiin kasvatikseen. Hän nosti lapsen syliinsä, satoi sen kehdon selkäänsä ja lähti astumaan luolaansa.

»Katsoppas Ahmatti», sanoi hän miehellensä, »tässä on ihmisenlihaa, mutta sinun suuhusi se ei tule. Minä aion kasvattaa tämän kauniin pikku tytön ja naittaa hänet meidän pikku hiidellemme, kun hän tulee isoksi. Silloin me vanhoina päivinämmme saamme nähdä pieniä lapsenlapsia ympärillämme.»

»Se ei olisi hassumpaa», sanoi Ahmatti. »Sinä et, totta vie, ole niinkään tyhmä. Annahan kun sentään vähän häntä katselen; kylläpä hän onkin sievä.» »Mutta älä vaan häntä syö», varoitti Turma ja laski lapsen Ahmatin syliin. »En, en», vakuutti Ahmatti, »enhän toki niin ahnas olen. Ja sitten hyväilivät Turma, Ahmatti ja pikku hiisi Lemmittyä niin hassunkurisella tavalla, ettei sitä voi sanoin selittää.

Pikku prinsessa kasvoi hiisien luona ja tuli päivä päivältä yhä suuremmaksi ja kauniimmaksi. Mutta kotona, kuninkaan hovissa, häntä katkerasti itkettiin, luultiin näet varmasti, että hän oli hukkunut kuten muukin laivaväki. Ja kun viisitosta vuotta oli kulunut hänen katoamisestaan, päätti kuningas valita itselleen perillisen. Hän lähetti siis sanansaattajia veljensä luo, joka hallitsi naapurivaltakuntaa, pyytämään että tämä

antaisi hänelle jonkun pojistaan Lemmityn sijaan kruununperilliseksi.

Lähettiläät astuivat laivaan, ja koska tuuli oli suotuisa, saapuivat he sangen lyhyessä ajassa kuninkaan veljen luo, joka hallitsi suurta ja rikasta valtakuntaa. Heidät vastaanotettiin ystävällisesti, ja kuultuaan heidän asiansa vuodatti kuningas ilonkyyneliä. Hän lupasi lähettää sen pojistaan, joka hänen mielestään parhaiten sopi hallitsijaksi. Se oli hänen toinen poikansa järjestyksessä, uljas ja kaunis, kahdeksantoistavuotias nuorukainen. Kuningas ilmoitti hänelle lähettiläiden läsnäollessa hänen setänsä toivomuksen, ja nuori prinssi suostui mielellään siihen. Hän valmistautui matkalle, astui laivaan, ja pian katosi isänmaan ranta hänen näkyvistään.

Antakaamme hänen jatkaa matkaansa, ja palatkaamme hiisien ja prinsessan luo.

Prinsessa eli yksinäisyydessään hiljaista elämää ja tuli yhä kauniimmaksi. Hiisien esimerkki, joiden seurassa hän eli, ei mitenkään vaikuttanut häneen. Mitä julmemmat hiidet olivat, sitä lempeämmäksi kävi Lemmitty. Salaa koetti hän aina pelastaa ne ihmiset, jotka joutuivat hiisien käsiin, ja nämä olivat siitä hänelle niin vihaiset, että olisivat syöneet hänetkin suuhunsa, ellei pikku hiisi olisi pitänyt hänen puoltaan.

Voi, kuinka prinsessaa kauhistutti ajatellessaan, että hänen täytyi menrä naimisiin tuon ruman hiiden kanssa. Hän ei tietänyt mitään sukuperästään eikä vanhemmistaan, hän ei osannut lukea eikä puhua muuta kuin hiisien kieltä; mutta hän oli hyväsydäminen ja viisas tyttö.

Hän oli ommellut itselleen puvun sudennahasta, hänen käsivartensa olivat paljaat; jousi riippui hänen

hartioillaan ja viini hänen kupeellaan. Hänen vaaleat hiuksensa olivat sidotut kokoon kaisloista punotulla nauhallalla ja valuivat vapaina hänen hartioillaan. Jaloissa oli hänellä jonkinlaiset kaisloista punotut kengät. Näin puettuna hän samosi metsissä ja pyysi itselleen metsäriistaa. Usein hän itki kovaa kohtalooaan metsän siimeksessä tai meren hiljaisella rannalla.

Kun myrsky raivosi, riensi hän aina rannalle estääseen onnettomia haaksirikkoisia, jotka aallot olivat ajaneet maihin, joutumasta Turman ja Ahmatin kynsiin.

Kerran oli koko yön ankarasti myrskyillyt, ja heti päivän sarastaessa riensi Lemmitty rannalle. Silloin hän huomasi vedessä ihmisen, joka laudan avulla kaikin voimin pyrki rantaan. Prinsessa viittasi hänelle kädellään osoittaakseen parhaimman paikan, missä päästä maihin, mutta haaksirikkoisen ei häntä huomannut. Laineet heittelivät häntä edestakaisin, ja joka hetki hän oli vaipumaisillaan pohjaan. Viimein heitti muuan suuri aalto hänet hietikolle, ja siihen hän jäi tunnotonna makaamaan. Lemmitty riensi hänen luokseen, haki väkevätuoksuisia yrttejä ja hieroi niillä hänen kasvojaan. Viimein avasi haaksirikkoisen silmänsä ja näytti tointuvan. Nähdessään ihanan pelastajansa ja hänen kummallisen vaatetuksensa hämmästyti hän niin, ettei tiennyt, oliko valveilla vai unessa. Hän puhutteli tyttöä, tämä puhui jotain, mutta he eivät ymmärtäneet toisiaan.

Paitsi muutamia köyhiä kalastajia, jotka hän oli pelastanut hiisien käsistä, ei prinsessa koskaan ollut nähnyt ihmisiä. Senvuoksi hän ihastui suuresti, kun näki kauniin muukalaisen. Ja tämä uljas nuorukainen oli hänen serkkunsa, prinssi Harras, joka oli joutunut

haaksirikkoon matkallaan Onnellisille saarille. Mutta sitä ei Lemmitty tietysti tietänyt. Hänen sydämessään heräsi vain outo, lämmin tunne kaunista nuorukaista kohtaan.

Kauan aikaa he koettivat vielä keskustella ymmärtämättä toisiaan. Mutta äkkiä muisti Lemmitty, mikä kauhea vaara uhkasi nuorukaista, ja hän tuli niin surulliseksi, että prinsssikin sen huomasi. Hän luuli jollain lailla pahoittaneensa tytön mieltä ja tarttui hänen käsiinsä saadakseen tietää, mikä häntä vaivasi. Mutta tyttö sysäsi hänet luotaan, alkoi sitten juosta pois ja kääntyi taas nuorukaisen luo näyttääkseen hänelle, että hänen piti paeta. Nuorukainen teki samoin, hän juoksi kappaleen matkaa ja kääntyi sitten takaisin. Silloin otti tyttö nuolen ja tähtäsi nuorukaisen rintaan. Prinssi luuli tytön aikovan surmata hänet ja heittäytyi hänen eteensä kuolemaa odottaen. Mutta tyttö heitti nuolen pois ja purskahti katkeraan itkuun. Hänen sydäntään kirveli ajatellessaan, että kaunis nuorukainen joutuisi julman Ahmatin ja ilkeän Turman saaliiksi.

Prinssi ei ymmärtänyt tytön käytöstä rahtuakaan. Sen verran hän kuitenkin käsitti, että tyttö kielsi häntä seuraamasta itseään. Sitten tarttui Lemmitty prinssin käteen ja johdatti hänet luolaan, jonka suu oli merelle päin. Täällä oleskeli Lemmitty usein onnettomuuttaan itkien, täällä hän joskus nukkuikin, kun hän ei tahtonut palata Ahmatin luolaan. Hän oli somistanut luolan niin hyvin kuin oli osannut, oli kutonut maton kaisloista ja meriruohoista itselleen vuoteeksi ja ripustanut seinämille simpukoita, joissa oli kukkia.

Prinssi kummasteli nähdessään sievän ja siistin luolan. Hän luuli sitä tytön asunnoksi ja iloitsi siitä, että

saisi olla hänen kanssaan yhdessä. Mutta neito irroitti siteen hiuksistaan ja sitoi sillä nuorukaisen vuoteeseen. Sitten hän lähti pois, eikä nuorukainen uskaltanut häntä seurata.

Yksin jäätyään prinssi vaipui syviin mietteisiin. »Missä olen?» ajatteli hän. »Mihin maahan on kohtalo minut johdattanut? Laivani on pirstaleina, väkeni meren saaliina, minä itse olen autiolla saarella. Minulle tarjottiin kruunu, ja nyt on valtakuntani pieni luola, joka tuskin kykenee suojaamaan minua sateilta ja myrskyiltä. Mikä minut viimein perii?»

Hänen näin miettiessään palasi Lemmitty. Hän toi mukanaan kirkasta lähdevettä, hedelmiä ja linnun murenia prinssin nälän sammukkeeksi. Lehdet olivat lautaina ja näkinkenkä pikarina. Hetkisen kuluttua hän viittasi prinssille, että hänen täytyi lähteä pois. Nuorukainen aikoi häntä seurata, mutta tyttö sysäsi hänet takaisin luolaan.

Tuli yö, se oli kauhea yö prinssille. Hän ei riisunut vaatteita yltään, ja vasta aamuyöstä hän ummisti silmänsä. Ei Lemmittykään paljon nukkunut. Hän pelkäsi, että Turma ja Ahmatti tuntisivat ihmisen lihaa olevan läheisyydessä, keksisivät nuorukaisen ja söisivät hänet. Heti aamun valjetessa hän riensi rannalle vieden mukanaan maitoa ja hedelmiä. Siten hän osoitti prinssille, että hänen täytyi lähteä pois, koska hänen elämänsä oli suuressa vaarassa. Mutta näyttääkseen, että hän tarkoitti hyvää, hän otti kultavitjat kaulaltaan ja antoi ne prinssille muistoksi.

Prinssi huomasi heti kirjoituksen, joka oli kaiverrettu jalokiveen, ja alkoi sitä tarkastaa. Mutta kuka voi kuvaila hänen hämmästyttään, kun hän siinä luki

seuraavat sanat: »Lemmitty. Onnellisten saarten kuninkaan tytär.» Hän tiesi, että hänen sedällään oli ollut tytär, joka aivan pienenä oli hukkunut, tiesi myöskin, että hänen nimensä oli ollut Lemmitty. Oliko tämä ihana metsäläistyttö kadonnut prinsessa vai olivatko aallot kuljettaneet koristeen tähän rantaan? Hän tarkasti tyttöä terävästi, ja mitä kauemmin hän häntä katseli, sitä selvemmin hän huomasi, että tyttö kuului hänen sukuunsa. Hän ei voinut selvittää tytölle keksintöään, mutta hän koetti kaikin tavoin osoittaa hänelle kiitollisuuttaan ja ystävyyttään. Vitjat hän kuitenkin ripusti takaisin tytön kaulaan ja pyysi häneltä vain kiharan muistoksi.

Kun prinsessa illalla palasi kotiin, oli Turma sangen ystävällinen hänelle. Hän tarjosi hänelle hedelmiä ja muita herkkuja. »Katsopas», sanoi Ahmatti hänelle, »hedelmät on poikani sinulle tuonut, ja hän toivoo, että palkitset hänet niistä. Olemme päättäneet viettää häänne kolmen päivän kuluttua.»

Lemmitty oli vaipua maahan säikähdyksestä; mutta hän hillitsi liikutuksensa ja sanoi: »Mielelläni otan poikanne puolisokseni, mutta tehkää mielikseni ja siirtäkää häät hiukan tuonnemmaksi.»

»Häh», kiljaisi hiisi. »Etkö tiedä, että minä milloin tahansa saatan syödä sinut suuhuni, jos vaan tahdon?» Näin sanoen hän aikoi tarttua käsiksi tyttöön, mutta pikku hiisi riensi isänsä luo ja sai hänet lepytetyksi.

Prinsessa rukka ei ummistanut yöllä silmänsäkään, ja aamun sarastaessa hän riensi rannalle kertomaan prinssille onnettomuuttaan. Luolaan saavuttuaan hän puhkesi äänekkäisiin valitushuutoihin, ja katkerat kyynelleet virtasivat hänen ihanista silmistään. Prinssi oli

kovin hämmästynyt eikä ymmärtänyt lainkaan, miksi tyttö oli niin murheissaan. Lemmitty koetti nyt selittää hänelle toisella tavoin hätäänsä. Hän irroitti hiuksensa, asetti kukkakiehkuran päähänsä ja tarttui prinssin käteen. Nyt prinssi vihdoin käsitti, että tytön pian täytyi mennä naimisiin. Hän pelästyi, sillä hän ymmärsi sillon kadottavansa suojelijansa. Mutta hän oli myöskin suruissaan tytön tähden. Kyynelsilmin hän koetti osoittaa Lemmitylle sääläänsä ja suruaan, ja molemmat päättivät mieluummin kuolla kuin erota toisistaan.

Näin kului päivä, ja kun yö läheni, lupasi prinsessa tulla seuraavana aamuna tavalliseen aikaan. Mutta hän oli niin ajatuksiinsa vaipunut, että yön pimeydessä joutui oudolle polulle ja suuri orjantappura repi hänen jalakaansa. Onneksi ei hän enää ollut kaukana luolasta, ja suurella vaivalla hän laahautui sinne. Hiidet peljästyivät nähdessään, että hänen jalastaan vuosi verta. He vetivät orjantappurapiikin pois ja sitoivat haavan.

Kauheaa levottomuus vaivasi kaiken yötä prinsessaa. »Ah», ajatteli hän, »huomenna minä en pääse ulos enkä näe häntä. Hän luulee, että minut on naitettu. Ja voi, kuka tuo hänelle ruokaa? Hän alkaa etsiä minua, ja silloin Ahmatti hänet löytää ja syö hänet.»

Aamulla hän ei voinut astua jalallaan. Hän koetti kyllä hiipiä ulos, mutta Turma huusi: »Jos sinä liikkahdat paikaltasikaan, niin syön sinut heti suuhuni.»

Prinssi odotti häntä turhaan. Kun ei häntä koko päivänä kuulunut, päätti hän mennä häntä hakemaan, kävi miten kävi.

Hän astui nopeasti polkua myöten metsän halki. Hetken aikaa kuljettuaan hän kuuli ääniä ja huomasi luolan, josta kohosi savua. Hän kulki sinne päin, mutta

tuskin hän oli astunut muutamia askelia, kun Ahmatti näki hänet, sieppasi hänet kiinni ja aikoi muitta mutkitta pistää hänet suuhunsa. Mutta prinssin hätähuuto kuului Lemmityn korviin. Hän tunsu heti huudon, hypähti vuoteeltaan ja riensi vavisten hiiden luo, joka piteli prinssiä kourissaan. Prinsessa rukoili hiittä säästämään saaliin hänen häikseen, jolloin hänkin saisi siitä maistaa. Ahmatti ihastui kovasti hänen pyynnöstään, hän arveli näet, että hänen tuleva miniänsä nyt aikoi tykkänään ruveta elämäänsä kuten hiidetkin. Hän jätti siis prinssin rauhaan ja sulki hänet koppiin, missä pikku hiisi nukkui.

Lemmitty pyysi, että hän saisi syöttää nuorukaista, jotta ei tämä pääsisi laihtumaan. Ahmatti suostui tähän, ja nyt toi prinsessa nuorukaiselle mitä parasta tiesi. Pikku peikon hän komensi tuomaan tuoretta sammalta vuoteeksi, levittipä vielä sammaleille höyhenpeitteinkin, että prinssi saisi oikein mukavan vuoteen.

Tuli yö. Kaikki nukkuivat, prinssi ja prinsessa yksin valvoivat. Äkkiä kuului kovaa melua. Ahmatti oli ruvennut katumaan lupaustaan ja oli noussut ylös salaa syödäkseen prinssin. Mutta Turma oli arvannut hänen aikeensa ja hiipi hänen jälkeensä; hänkin tahtoi saada osansa saaliista. Ahmatti, joka tahtoi syödä nuorukaisen yksin, tekeytyi viattomaksi ja sanoi: »Minä tuln vain katsomaan, nukkuuko poikamme rauhassa. Mennään nyt takaisin nukkumaan.» Näin sanoen hän tarttui Turman käteen ja vei hänet pois.

»Ensi yönä», arveli hän, »syön minä hänet, niin ettei sitä kukaan arvaa».

Mutta Lemmitty oli kuullut heidän keskustelunsa, ja hän tuli kovin levottomaksi. Tuskassaan hän arveli,

aprikoi, miten prinssin pelastaisi. Silloin hänen mieleensä äkkiä juolahti, että Turmalla oli taikasauva, jolla hän teki kaikenlaisia ihmeitä. »Mitäs jos minäkin voisin sitä käyttää», mietti hän. »Kenties sauva saattaisi meidät pelastaa.» Nopeasti hän nousi vuoteeltaan ja löysikin sauvan. Hän vapisi ilosta pitäessään sitä käsissään. Hän heilutti sauvaa ja virkkoi niinkuin oli kuulut Turmankin lausuvan: »Minä toivon mahtavan Trusio haltian nimessä, että osaisin puhua rakastetuni kieltä.» Sitten hän kiirehti prinssin luo ja suureksi ilokseen hän huomasi osaavansa hänen kieltään.

»Rakas muukalainen», sanoi hän, »sinä olet suuressa vaarassa. Nouse pian vuoteeltasi.»

Prinssi oli kovin kummissaan, kun kuuli tytön puhuvan hänen omaa kieltään. Mutta prinsessa jatkoi hätäisesti: »Meidän täytyy heti paeta, Ahmatti vainoo henkeäsi, ja jos vielä kerran joudut hänen kynsiinsä, olet hukassa. Ottakaamme hiisien kameli, joka vapaana samoilee metsässä, ja paetkaamme sillä. Ensi yönä, niin pian kuin hiidet ovat nukkuneet, tulen sinua noutamaan.» Näin sanoen prinsessa palasi vuoteelleen.

Seuraavana päivänä he koettivat salaa keskustella toistensa kanssa. Lemmitty selitti prinssille taikasauvan voiman, ja prinssi puolestaan ilmaisi Lemmitylle hänen syntyperänsä. Prinsessa oli siitä kovin iloissaan ja ihmeissään. Hän näytti prinssille kapalot ja kehdon, jossa hän oli maannut, silloin kun Turma hänet löysi. Prinssi tunsu heti Onnellisten saarten kuninkaan vaakunan, ja molemmat serkukset syleilivät toisiaan iloisisina.

Ikävöiden he odottivat yötä. Viimein se saapuikin. Silloin Lemmitty otti vähän jauhoja ja vettä ja leipoi leivän, jonka keskelle hän pisti pavun. Sitten hän otti

taikasauvan, heilutti sitä ja sanoi: »Papu, pieni papunen, minä toivon mahtavan Trusio haltian nimessä, että sinä vastaat minun sijastani, siksi kunnes olet kypsä.»

Hän laski leivän kuumalle tuhalle, kiirehti prinssin luo ja sanoi hänelle: »Riennä, rakkaani. Hiidet nukkuvat, kameli odottaa metsässä.» »Seuratkoon meitä onni ja rakkaus», vastasi prinssi ja kiirehti prinsessan kanssa ulos luolasta. Kuu valaisi heidän tietänsä, ja he saapuivat pian sille paikalle, missä kameli lepäsi. He nousivat sen selkään, ja se kantoi heitä mielellään. —

Sillä aikaa oli Turma herännyt. Tavallisuuden mukaan hän tunnusteli, oliko prinsessa vuoteessaan. Kun hän huomasi, että vuode oli tyhjä, huusi hän jyrisevällä äänellä: »Missä olet, tyttö?»

»Tulen ääressä», vastasi papu.

»Laittaudu heti vuoteeseesi», huusi Turma.

»Hetä, hetä», vastasi papu, »nukkukaa vaan rauhassa».

Turma nukkui, ja kun hän vähän ajan perästä taas heräsi, tunnusteli hän jälleen vuodetta. Kun se vieläkin oli tyhjä, huusi hän: »Hei, pikku noita, etkö vieläkään ole vuoteessasi?»

»Minä lämmittelen, niin kauan kuin voin», vastasi papu.»

»Toivoisinpa totta tosiaan, että makaisit keskellä tulta», huusi Turma.

»Kas siinähän minä jo olenkin», vastasi papu, »ja lämmittelen itseäni oikein sydämen pohjasta».

Vielä kolmannen kerran Turma huusi prinsessaa. Mutta silloin oli papu kypsä eikä vastannut sanaakaan enää. Tämä äänettömyys saattoi Turman levottomaksi. Hän nousi vuoteeltaan ja alkoi huutaa ja etsiä. Mutta

turhaan, prinsessa oli kadonnut, samoin prinssi ja taikasauva. Tämän huomattessaan Turma karjui, niin että vuoret ja laaksot raikuivat: »Nouse ylös, Ahmatti, me olemme surkeasti petetyt. Nouse ylös ja lähde varkaita takaa ajamaan.»

Kauheasti kiljaisten hyppäsi Ahmatti vuoteeltaan. »Pian, pian seitsemänpeninkulman-saappaani», hän huusi. »Kyllä minä ne lurjukset löylytän.»

Turma toi saappaat, ja Ahmatti veti ne kiireesti jalkaansa. Sitter hän alkoi harpata aimo askeleilla pakolaisten jälkeen eikä aikaakaan, kun hän jo pääsi heidän jäljilleen. Onneksi Lemmitty keksi hänet ajoissa.

»Oi», huusi hän, »nyt on Ahmatti huomannut pakomme ja lähtenyt meitä takaa ajamaan. Mikä nyt neuvoksi?»

»Taivas meitä auttakoon», huokasi prinssi, »me olemme hukassa».

»Ehkäpä Turman taikasauva voi meitä auttaa», sanoi prinsessa. Hän otti sauvan käteensä ja sanoi: »Mahtavan Trusio haltian nimessä toivon minä, että kamelimme muuttuu järveksi, prinssi veneeksi ja minä itse vanhaksi eukoksi.»

Ja samassa silmänräpäyksessä kävi niinkuin hän oli toivonut.

Kylläpä jo olikin aika, sillä siinä tuokiassa saapui Ahmatti järven rannalle ja huusi: »Hei, akkaseni, oletkos huomannut, onko täältä kulkenut ohitse kameli, nuorukainen ja tyttö?»

Eukko, joka istui veneessään keskellä järveä, nosti silmälasit nenälleen ja tarkasteli kauan aikaa peikkoja. Sitten hän osoitti niitylle päin ikäänkuin neuvoakseen hiittä sinne. Ahmatti tottelikin hänen neuvoaan ja loik-

kasi niitylle. Mutta eukko, vene ja järvi saivat entisen hahmonsansa, sittenkuin eukko oli koskettanut heitä kaikkia kolmasti taikasauvalla.

Sitten juoksi kameli eteenpäin täyttää laukkaa, ja Lemmitty ja prinssi joutuivat yhä kauemmaksi hiisien luolasta. He levähtivät vain silloin tällöin juodakseen vettä lähteestä ja poimiakseen hedelmiä ruuakseen. Yöllä he nukkuivat puun varjossa.

Ahmatti samoili turhaan maat ja metsät ja palasi viimein tyhjin toimin kotiin.

»Etkö ole heitä löytänytkään?» tiuskaisi Turma hänelle. »Vai oletko ehkä heidät yksin ahminut?»

»Luulenpa melkein, että he ovat haihtuneet ilmaan», virkkoi Ahmatti. »Minä olen juoksennellut pitkin maita mantereita, mutta en ole nähnyt heistä jälkeäkään. Tapasin vain vanhan eukon, joka istui veneessä ja hän kertoi nähneensä heidät.»

»Hölmö», tiuskaisi Turma, »olet taaskin antanut vetää itseäsi nenästä. Lähde heti paikalla matkaan uudelleen, äläkä päästä eukkoa käsistäsi.»

Ahmatti lähti harppaamaan ja saavutti pian pakolaiset. Tällä kertaa huomasi prinssi hänet ensiksi. »Minä näen hiiden lähestyvän», lausui hän prinsessalle. »Suo minun taistella hänen kanssaan. Luulen kyllä voittavani hänet.»

»Ei, ei», vastasi prinsessa, »sinä et voi häntä vastustaa. Kenties auttaa taikasauva meitä tälläkin kertaa.» Hän tarttui sauvaan ja lausui: »Mahtavan Trusio haltian nimessä toivon minä, että prinssi muuttuu muotokuvaksi, kameli torveksi ja minä itse kääpiöksi.» Tuskin oli hän saanut sanansa sanotuksi, kun muutos jo oli tapahtunut.

Ahmatti lähestyi ja kääpiö puhalsi torveensa.

»Kuuleppas pikku mies», virkkoi hiisi, »oletko nähnyt kauniin nuorukaisen, nuoren tytön ja kamelin kulkevan tästä ohi?»

»Olenpa kylläkin», vastasi kääpiö, »eilen tähän aikaa he tulivat minua vastaan ja olivat sangen hyvällä päällä. Neito sanoi minulle: kääpiö kulta, jos tapaat ruman jättiläisen, jolla on vain yksi ainoa silmä keskellä otsaa, niin sano hänelle, että hän jättäisi meidät rauhaan! Sitten he ratsastivat edelleen ja jättivät tämän kuvan minulle muistoksi.»

»Minne päin he kulkivat?» kysyi hiisi.

»Tuonne metsään, niityn yli.»

»Jos sinä valehtelet, niin syön sinut suuhuni», murisi hiisi ja lähti kiirein askelin astumaan osoitettuun suuntaan. Mutta kääpiö, torvi ja muotokuva muuttivat entiselleen ja jatkoivat matkaansa.

Ahmatti juoksenteli taas sinne tänne kuin päätön kana ja palasi viimein väsyneenä kotiin. »Mitä», huusi Turma, hänet nähdessään, »palaatko taaskin tyhjin toimin?»

»En ole tavannut ketään muuta», sanoi Ahmatti, »kuin kääpiön, joka kuljetti muotokuvaa ja torvea».

»Voi sinua pöllöpäätä!» kiljaisi Turma, »anna saappaat minulle, minä lähden itse matkaan, ja varokoot he itseään, kun minä pääsen heidän jäljilleen».

Vaikka prinssi ja prinsessa ratsastivat niin nopeasti kuin suinkin saattoivat, saavutti Turma heidät kuitenkin pian seitsemänpeninkulman-saappaillaan. He näkivät hänen tulevan. Hänen hartioitaan peitti kirjava käärmeennahka ja kädessä oli hänellä suuri suunnaton nuija. Hän katseli tarkoin ympärilleen ja olisi varmaan-

kin huomannut pakolaiset, jolleivät he juuri olisi saapuneet tiheään metsään.

»Me olemme hukassa», huudahti Lemmitty, »minä näen hirvittävän Turman, ja veri jähmettyy suonissani, sillä hän on paljoa ovelampi kuin Ahmatti. Hän kyllä tuntee meidät ja syö meidät säälistä. Rakas taikasauva», jatkoi hän, »auta meitä vielä kerran . . . Mahtavan Trusio haltian nimessä toivon, että kameli muuttuu pensaaksi, prinssi ihanaksi oranssipuuksi ja minä itse mehiläiseksi.» Hän kosketti kutakin heistä sauvalla ja samassa tuokiossa oli muutos tapahtunut.

Turma oli juossut niin, että hän oikein läähätti. Hengästyneenä hän istahti oranssipuun juurelle lepäämään. Mehiläinen liiteli hänen ympärillään ja pisteli häntä niin vihaisesti, että Turma kiukustuneena kavahti pystyyn ja koetti nuijallaan torjua sitä. Mutta mehiläinen vain pistämistään pisti, ja viimein oli Turman iho aivan täynnä paiseita ja ajettumia. Raivostuneena hän silloin lähti juoksemaan eteenpäin kirkuen ja ulvoen.

Nyt prinsessa aikoi taas ottaa entisen hahmonsansa, mutta voi kauhua! — samassa tuli kaksi matkamiestä pitkin tietä kävelen. Kun he näkivät kauniin norsunluisen taikasauvan, otti toinen heistä sen ja vei mukaansa. Prinssi ja Lemmitty osasivat kyllä puhua, mutta mitäpä se auttoi, kun eivät he enää voineet muuttua ihmisiksi. Heidän täytyi vain tyytyä kohtalonsa ja odottaa, kunnes joku onnellinen sattuma pelastaisi heidät.

Metsä, jossa oranssipuu kasvoi, oli lähellä komeata linnaa. Linnassa asui kaunis, nuori ja viisas prinsessa. Hänen nimensä oli Linda, ja hänen hovissaan oli vain naisia ja vanhoja viisaita miehiä.

Eräänä kauniina kesäiltana meni Linda hovinai-
neen kävelemään läheiseen metsään. He saapuivat
oranssipuulle ja prinsessa ihmetteli suuresti nähdessään
ihanan puun, jota hän ei koskaan ennen ollut huomannut.
Kaikki ihailivat sen suloista tuoksua ja kauniita
kukkia. Linda kielsi ketään ottamasta siitä kukkia ja
antoi puutarhurinsa muuttaa puun omaan puustoonsa.
Uskollinen mehiläinen seurasi mukana.

Prinsessa aikoi nyt taittaa itselleen muutamia kukkia.
Mutta mehiläinen huomasi sen, lensi kukan kuvusta
esille ja pisti prinsessaa niin kovasti käteen, että hän oli
pyörtyä tuskasta. Vaikeroiden hän palasi linnaansa.

Seuraavana päivänä meni Linda taas puutarhaansa
ihaillakseen oranssipuuta. Mutta kun hän aikoi poimia
siitä itselleen kukkia, pisti mehiläinen häntä taas niin
kovasti käteen, että prinsessa tuskasta parkaisi.

Hän tuli kotiin pahoilla mielin. »Sepä vasta ihmeellinen
puu tuo, jonka eilen metsässä löysin», hän sanoi.
»Joka kerran, kun aion ottaa siitä kukan, pistää minua
mehiläinen käteen.»

»Minä neuvoisin teitä vetämään rautahansikkaat
käsiinne, kun ensi kerran haluatte siitä kukkia», sanoi
muuan hovineidoista nauraen.

Tämä ehdotus miellytti prinsessaa. Seuraavana päivänä
varustautui hän aivan kuin jokin ritari. Hän pani kypärän
päähänsä, pukeutui rautapaitaan ja veti rautaiset
hansikkaat hienoihin käsiinsä. Näin varustettuna hän
naisineen lähti puutarhaan. Tultuaan oranssipuulle hän
tempasi miekkansa ja hakkasi puusta pienen oksan.
Mutta hänen suureksi kummakseen kuului puun rungosta
valittava ääni ja katkaistusta oksasta vuosi veri virtanaan.
Pelästynyt prinsessa nosti kiireesti verisen

oksan maasta ja koetti kiinnittää sen takaisin puuhun, mutta se ei tietysti onnistunut.

Pieni mehiläisraukka oli aivan epätoivoissaan nähdessään miten hänen rakkaalle oranssipuulleen kävi. Nopeasti hän lensi Arabiaan noutamaan parantavia yrttejä. Hän saapui onnellisesti takaisin, ihmeitä tekevää lääkettä siivissään ja jaloissaan, ja voiteli sillä haavaa, joka silminnähtävästi alkoi parata.

Linda oli tästä kaikesta niin hämmästynyt, ettei hän voinut syödä eikä nukkua. Hartaasti hän halusi saada tietää, mitä tämä ihmeellinen tapaus merkitsi, ja sen vuoksi hän kutsutti luoksensa kaikki kuuluisimmat haltiat.

Ensimäisenä saapui Trusio haltia, sukunsa viisain ja kokenein. Hän tutki oranssipuun oksaa ja huomasi pian, että puu oli lumottu. Silloin hän hiljaa luki muutamia loihтусanoja, ja samassa katosi tuoksuva oranssipuu ja sen sijalla seisoj uljas nuorukainen.

Prinssi heittäytyi heti haltian jalkain juureen ja rukoili: »Suuri haltia, minä tiedän mistä minun on sinua kiittäminen. Sinä olet antanut minulle takaisin oikean muotoni ja herättänyt minut uuteen elämään. Mutta mitä hyödyttää minua elämä ilman Lemmittyä? Jalo haltia, anna minulle jälleen rakastettuni.»

Näin sanoen hän ojensi Trusiolle pikku mehiläisen, joka istui hänen kädellään. »Täytyyköön tahtosi», lausui Trusio ja luki taaskin muutamia loihтусanoja. Ja kaikkien ihmeeksi muuttui mehiläinen ihanaksi prinsessaksi.

Prinsessa Linda vei nyt prinssin ja Lemmityn linaansa. Täällä he kumpikin saivat kertoa kummalliset elämänvaiheensa koko hovin kuullen. Sitten Linda

syleili Lemmittyä sydämellisesti ja lahjoitti hänelle kauneimmat pukunsa ja koristeensa, olihan Lemmitty parka yhä vielä vain sudennahkaisessa verhossaan.

Seuraavana aamuna vei Trusio haltia prinssin ja Lemmityn ilmalaivallaan Onnellisten saarten kuninkaan luo. Mahdotonta on kuvailla kuninkaan ja kuningattaren riemua, kun he näin äkkiarvaamatta saivat takaisin kadonneen tyttärensä. Ja kun prinssin ja Lemmityn häitä vietettiin, juhli koko valtakunta, eikä ollut sitä ihmistä koko maassa, joka sinä päivänä olisi ollut pahalla tuulella.

Taikalasisit.

Eräässä kauniissa kaupungissa Itämailla asui muinoin vanha vaimo nimeltä Mariana. Mutta ihmiset nimitivät häntä silmälasimuoriksi, koska hän käytti suuria paksulasisia silmälasia, joissa oli kovat sarvisangat. Eukko ei asunut keskellä kaupunkia, vaan kaukana köyhien kaupunginosassa. Sielläkin hänen mökkinsä oli kaikkein pienimpiä ja vähäpätöisimpiä. Mutta se oli sittenkin kyllin suuri eukolle ja hänen kauniille tyttären-tyttärelleen, Fatmenelle, joka asui isoäitinsä luona.

Mutta älkää luulko, että Mariana oli tyytymätön tai katkera. Päinvastoin, ei sen tyytyväisempää ihmistä olisi voinut olla. Ja ihmeellisintä oli se, että kaikki hänen tavaransa pysyivät kauniina ja hyvinä. Hän käytti samaa vanhaa kulunutta villapukua sekä talvisin että kesäisin. Ja kun ihmiset häntä siitä pilkkasivat tai säällittelivät, naurahti eukko ja sanoi: »Mitäs te sitte tahtoisitte, pukunihan on kaunis ja hieno. Minä en sitä vaihtaisi edes kuningattaren loistaviin vaatteisiin.» Kun hän aamuisin joi vetistä jauhovelliään, niin uskoi hän sen olevan suklaata, ja kun hän päivälliseksi söi perunoita — parempaa ruokaa hän harvoin sai — ja joku tahtoi antaa hänelle lihapalan suurukseksi, niin kielsi hän ja arveli, että harvoinpa itse sulttaanillakaan

oli sen parempaa ruokaa pöydällään. Harvoin oli eu-kolla talvisin rahaa puiden oston, ja hänen huonepaha-ssaan oli sangen kylmä, hän vain ei palellut. Sillä kun hän avasi uuninpellin, näki hän iloisen lieskan loimua-van, ja hänen mielensä tuli myös lämpimäksi ja tyytyväi-seksi.

Syynä siihen, että eukosta kaikki oli niin hyvää, olivat hänen silmälasinsa. Kaikki näytti hänestä kau-niilta, koko maailma tuntui hänestä ikäänkuin paratii-silta.

Ihmiset eivät tienneet, että hänen silmälaseillaan oli tuollainen taikavoima, ja he ajattelivat, kun he kuu-livat Marianan niistä puhuvan, ettei hän ollut täysijär-kinen, ja nauroivat hänelle. Toiset taas tahtoivat vakuut-taa Marianalle, että hän oli väärässä, että hänen pu-kunsa oli vanha, hänen takkansa kylmä ja hänen ruo-kansa huono — ja he suuttuivat, kun ei hän ollenkaan heitä uskonut. Toiset taas tahtoivat auttaa Marianaa almuilla ja lahjoilla, ja he loukkaantuivat, kun hän ei ottanut niitä vastaan, vaan sanoi: »Minä en tarvitse mitään, olenhan yhtä rikas kuin sulttaani, pitääkää kaikki, teille ne ovat enemmän tarpeen kuin minulle.» Niinpä oli usein hänen tähtensä riidetty, ja lopulta oli käynyt siten, että hän ja Fatmene elivät aivan ihmisistä erillään. Ainoastaan yksi vieras kävi heidän luonaan, eikä koskaan sieltä poistunut — nimittäin tyytyväi-syys.

Mutta tänään he olivat kuitenkin menneet ihmisten pariin, sillä paraikaa vietettiin kaupungissa suurta juh-laa. Nuori sulttaani Abdallah muutti nimittäin palat-siinsa. Muutamia kuukausia sitten oli hänen iäkäs isänsä kuollut ja poika perinyt valtakunnan. Ensiksi

oli nuori ruhtinas tehnyt pyhiinvaellusretken profeetan haudalle ja rukoillut siellä hartaasti Jumalaa, että tämä siunaisi hänen hallitustaan ja alamaisiaan. Senjälkeen oli hän palannut pääkaupunkiinsa, ja tänään hänen oli määrä nousta valtaistuimelle. Siksi olivat kaikki ihmiset liikkeellä, kaikki akkunat, parvekkeet ja katot kansaa täynnä. Ne, jotka eivät olleet muualla saaneet paikkaa, olivat asettuneet seisomaan pääkadulle, jota hallitsijan piti kulkea.

Ihmisjoukossa etumaisena oli myös Mariana kauniin tyttären tyttärensä kanssa. Kovin iloitsi Mariana siitä, että hän pian saisi nähdä sulttaanin; sillä hän oli uskollinen sielu ja rakasti nuorta hallitsijaa, josta jo kerrottiin niin paljon kaunista ja hyvää. Kaikki ihmiset olivat juhlapuvuissa, ainoastaan Mariana oli tullut arkivaatteissaan — hänellä näet ei ollut muuta. Sitä ihmiset harmittelivat ja vaativat, että hänen ainakin olisi pitänyt vetäytyä pois eturivistä, jotta sulttaani ei näkisi häntä. Mutta Mariana ei siihen suostunut, vaan vastasi: »Sulttaani varmasti iloitsee nähdessään minut, sillä minullahan on kaunis puku, ei hänellä itsellään ole sen parempaa.» Tämä oli ihmisistä kumminkin liikaa. »Mitä tuo vanha hupsu kuvittelee mielessään?» huusivat he. »Sulttaanillako ei olisi parempia vaatteita kuin hänellä, vanhalla ryysyläisellä?» Syntyi riitaa ja kinaa, ja varmasti olisi eukolle käynyt huonosti, ellei sulttaani samassa olisi saapunut ja kaikki muu unhottunut.

Huudettiin riemuiten: »Eläköön sulttaani!» eikä ollut tulla loppua liinujen liehuttamisista, lippujen heiluttamisista, kukkasista ja ilohuudoista. Kuinka komea olikaan nuori ruhtinas! Kauniina, jalomuotoisena, komeasti puettuna hän valkoisen ratsunsa selässä kiitti

kansaa armollisesti ja iloissaan juhlallisesta vastaanotosta — ja hävisi palatsiinsa. Mutta kansa ei ollut häntä kylliksi saanut katsella. Yhä uudelleen ja uudelleen kokoontui ihmisiä suurissa joukoin hallitsijaansa ihailemaan, niin pian kuin hän näyttäytyi. Myöskin Mariana oli mukana, vaikkakin häntä katseltiin karssaasti hänen vanhan pukunsa takia. Ja kun riita tuosta puvusta ei koskaan tauonnut, niin huomasi sulttaani vihdoin tuon eukon, jolle kaikki olivat vihoissaan, ja antoi visiirinsä tiedustella riidan aihetta. Kun Abdallah sai tietää syyn, käski hän, että vanha Mariana oli jätettävä rauhaan. Siitä alkaen sai tämä häiritsemättä ihaila sulttaania.

Fatmene jäi tavallisesti kotiin; hän oli ahkera, kunnon tyttö, eikä hän tahtonut laiminlyödä töitään. »Minähän olen vielä niin nuori», oli hänellä tapana sanoa, »kyllä minä ehdin nähdä vielä paljon kaunista; nyt tahdon tehdä työtä ja antaa isoäidin mennä ulos, hänhän on niin paljon työskennellyt». Illalla kotiin palattuaan kertoi eukko työlle näkemiään, miltä sulttaani oli näyttänyt ja minkälainen puku hänellä oli ollut. »Niin», sanoi Mariana, »onpa se merkillistä. Joka päivä ajattelen, ettei sen kauniimpia vaatteita voi ollakaan kuin ne, jotka sulttaanilla tänään oli. Mutta seuraavana päivänä on hänellä jälleen yllään vielä kauniimmat ja komeammat. Ja kumminkaan — — —»

Eukko vaikenä ja näytti vaipuvan synkkiin ajatuksiin. Hämmästyneenä kysyi Fatmene:

»Mitä niin? Mitä tarkoitat, isoäiti?»

»Ja kumminkaan», jatkoi Mariana, »ei sulttaani enää ole yhtä ihana. Minusta tuntuu, ettei hän enää ole yhtä iloinen kuin ensimmäisinä päivinä. Kaikkein

kauneinta hänessä oli juuri ilo, joka loisti hänen silmistään.»

»Siinä sinä varmasti olet erehtynyt, isoäiti.»

»Mutta lapsi, tiedäthän, etteivät lasini petä. Se, minkä niiden läpi näen, on totta.»

Fatmenen täytyi se myöntää, eikä hän kauempaa vastustellut. Mutta koko illan ajattelivat molemmat nuorta ruhtinasta ja hänen surumielisyyttään.

Mutta kuinka pelästyikään Fatmene, kun aikaiseen seuraavana aamuna eräs sulttaanin palvelija tuli herransa puolesta käskemään Marianaa palatsiin. »Oi Allah», vaikeroi hän, »kunhan sulttaani vain ei olisi vihastunut ja surmauttaisi isoäitiä». Mariana rauhoitti lasta ja meni rohkeasti palvelijan mukana.

Palatsissa näki hän kaikki ihanuudet, joita muut eivät koskaan päässeet katselemaan, korkeita, avaria marmorisaleja, joita oli koristeltu kullalla, helmillä ja jalokivillä ja joitten seinä peitti ihanat taulut ja kallisarvoiset kudokset. Kaikkiällä oli suihkulähteitä, jotka levittivät ympärille viileyttä ja hyviä tuoksuja. Komeimmassa salissa istui sulttaani kultaisella valtaistui-mella. Kun eukko astui sisään, lähetti hän ministerinsä ja sotilaansa pois ja käski Marianan istuutua viereensä. Hänen näytti olevan vaikea puhua, vihdoin hän kumminkin sanoi: »Mariana, voitko arvata, miksi olen haettanut sinut tänne?»

»En, minä olen vanha, yksinkertainen nainen, en minä tiedä, mitä herrani ja sulttaanini minulta tahtoo.»

»Minulle on kerrottu», jatkoi Abdallah, »että sinä aina olet tyytyväinen ja että sinusta kaikki on hyvää ja kaunista».

»Se on totta», vastasi Mariana, »minä olen aina tyytyväinen. Mutta eikö olisikin suurin synty, jollen olisi?»

»Mutta sinähän olet kovin köyhä, Mariana, ei sinulla ole palatsia, kallisarvoisia huonekaluja, kauniita puutarhoja, palvelijoita, jaloja hevosia, hyvää ruokaa eikä — —»

»Se ei ole totta», keskeytti hänet Mariana, »hyvää ruokaa on minulla kyllä, ehkä parempaa kuin sinulla. Tänäkin aamuna join suklaata, jommoista sinulla varmaankaan ei koskaan ole ollut. Ei sinun silti tarvitse nauraa», jatkoi hän vähän harmistuneena, kun sultaani hymyili. »Ja vaikk'ei minulla ole palatseja, puistoja ja kaikkia sinun kalleuksiasi, niin en silti ole köyhä. Minun taloni on myös kaunis.»

Sitten alkoi hän kertoa sulttaanille, kuinka hänen kotonaan oli sievää ja somaa. »Parempaa», sanoi hän lopuksi, »ei kellään voi olla paitsi sinulla, korkea herra».

»Niin, näetkös, Mariana, minulla on kaikki, mitä maailmassa voi saada. Kun aamuisin herään, tarjoaa palvelija minulle erinomaista kahvia, orjatar laulaa minulle kitaran säestyksellä, toinen leyhyttää minulle viileyttä. Sitten tulevat runoilijat minulle lukemaan runojaan, taiteilijat näyttävät minulle uusia teoksiaan ja viisaimmat, oppineimmat miehet kilpailevat kunnian saada huvittaa minua syvällisillä keskusteluillaan. Ennenkuin olen ehtinyt lausua toivomuksen, on se jo täytetty. Ja kuitenkin en ole onnellinen enkä tyytyväinen. Kaikki minkä kuulen ja näen, tuntuu ikävältä ja tyhjältä, ei mikään minua ilahuta, ja päivät tulevat niin pitkiksi, että jo aamulla toivon: kunpa jo olisi ilta ja maatapanon aika.» —

Sulttaani vaikenä äkkiä, ikäänkuin odottaen eukolta vastausta, mutta tämä tuijotti vain mieltiväisenä eteensä ja oli vaiti.

»Siksi, Mariana», jatkoi sulttaani, »olen kutsunut sinut tänne. Suurvisiiri kertoi minulle, että sinä aina olet iloinen. Sano minulle, mistä se johtuu? Jos sinä minulle ilmaiset salaisuutesi, niin palkitsen sinua ruhtinaallisesti.»

Mariana otti silmälasit käteensä ja sanoi:

»Koetappas, herrani, näitä. Ehkäpä sitten kaikki paremmaksi kääntyy. Mutta muista, sinun täytyy itse joka aamu ja joka ilta puhdistaa ne, muutoin ne käyvät himmeiksi. Anna huomenna herättää itsesi aikaiseen jo auringon noustessa ja tee ensimmäinen kokeesi.»

Tämän sanottuaan antoi eukko sulttaanille silmälasinsa ja meni pois välittämättä palkinnosta ja kiitoksista.

Abdallaan teki kovin mieli koetella lasveja ja vaivoin hän maltoi odottaa iltaa. Silloin meni hän aikaiseen levolle ja käski palvelijainsa herättää hänet auringon noustessa. Niin tehtiinkin, ja suuri oli palvelijain hämmästys, kun he huoneeseen tullessaan näkivät sulttaania jo nousseen ylös. Tämä lähetti heidät pois, sillä hän tahtoi itse pukeutua. Tuskin olivat palvelijat ehtineet ovesta ulos, ennenkuin hän, aivan paitasillaan alkoi hängata lasveja, niin että hiki valui otsalta. Senjälkeen pukeutui hän nopeasti ja meni, silmälasit nenällänsä, puutarhaan.

Sulttaani ei käsittänyt, mitä tapahtui, mutta koko maailma näytti hänestä toisenlaiselta ja itsekin tunsin hän muuttuneensa. Hänen oli parempi olla kuin koskaan ennen. Kuinka kirkkaasti aurinko paistoi, kuinka kastehelmet kimmeltivät heinikossa ja kuinka virkistä-

västi aamutuuli puhalteli! Hän kulki yhä kauemmas ja kauemmas puistossa, teitä, joita hän ei koskaan ennen ollut kulkenut. Ne eivät johtaneetkaan koristeltuihin luoliin, marmoripatsaitten luo tai temppeleihin ja huvimajoihin. Ei, ne veivät metsään, jossa korkeat plataanit ja tukevat tammets kasvoivat villoin, ja jossa kirjaviina kukoistivat lemmikit, orvokit ja leiniköt. Kaikki näytti sulttaanista niin ihmeelliseltä ja hän luuli olleensa ennen sokea, koska hän ei ollut mitään huomannut. Joka heinänkorsi oli ihmeellisen kaunis, toiset suuria ja tukevia, toiset solakoita ja hienoja. Koko niitty muistutti aamukasteessaan hopeanhohtavaa harsoa. Siinä sirkat sihisivät ja läheisessä lammikossa kurnuttivat sammakot. Ja tämä kuului sulttaanista kauniimmalta kuin laulu ja mandoliininsoitto. Hän poimi sieltä täältä kukkasen, milloin valkoisen milloin sinisen, punaisen tai keltaisen. Hartauden valtaamana ajatteli hän, kuinka Jumala oli luonut pienimmänkin asian luonnossa suloiseksi ja kauniiksi, kaikille niille iloksi, jotka kulkevat avoimin silmin ja ilomielin hänen ihanassa maailmassaan. Tyytyväisenä hän heittäytyi niitylle, ja viimein hän suuressa illossaan heitti kuperkeikan.

Tätä hän kumminkin hiukan säikähti. »Sillä», ajatteli hän, »mitä sanovat ihmiset, jos he näkevät, että minä, kaikkivaltias sulttaani, niin monen miljoonan ihmisen hallitsija, heidän kuperkeikkaa?» Mutta onneksi ei kukaan muu ollut sitä huomannut kuin pieni valkoinen koira, joka iloisesti haukkuen hyppeli sulttaanin ympärillä. Tämä ei muutoin olisi sitä sietänyt, mutta nyt, ollessaan hyvällä tuulella, miellytti häntä pikku eläimen seura. Ja niin he leikkien kulkivat niittyjä ja vainioita pitkin, ties kuinka kauas.

Mutta pian tuli Abdallaan paha olla. Hän tunsu vat-
sassaau outoa tunnetta, joka häntä vaivasi. Oliko siellä
paha käärmee, joka häntä söi? Sulttaani ei tiennyt, eikä
koirakaan voinut sitä selittää. Äkkiä hän näki lähellä
puitten lomassa pienoisen talon. Sen edustalla istui
vanhanpuoleinen mies vaimoineen ja poikineen. Jokai-
sella oli vieressään lapio, harava ja kuokka. He olivat
talonpoikia, jotka olivat pellolla tehneet työtä ja söivät
nyt aamiaistaan, maitolientä ja hapanta leipää. He eivät
tunteneet sulttaania. Mutta kun hän ystävällisesti pyysi
saada ottaa osaa heidän ateriaansa, niin he tarjosivat
sitä hänelle mielellään.

Sulttaani söi leipäpalan ja lautasellisen lientä toi-
sensa jälestä ja nuo kelpo ihmiset iloitsivat hänen hy-
västä ruokahalustaan. Sulttaan: ei voinut ateriaa kyllin
kiitellä ja vakuutti, ettei mikään ruoka ollut hänestä
niin hyvältä maistunut. Eikä hän uskonut, että se oli
vain hapanta leipää ja maitolientä, vaan väitti syö-
neensä jotain erittäin hienoa.

»Oi ei, herra», sanoi vanhus, »teillä on vain ollut
aikamoinen nälkä, siksi ruoka on maistunut niin
hyvältä».

Mutta Abdallah väitti: »ei, nälkäinen en ole koskaan
ollut, enkä ole nytkään», ja hän pyysi pian saada tulla
uudelleen. Mielellään he lupasivat, mutta eivät otta-
neet sormusta, jonka vieras tahtoi heille antaa. »Sillä»,
arvelivat he, »emme me teitä kestinneet rahan, vaan
Jumalan ja teidän iloisten ja hyvien silmienne tähden.

Voikaa hyvin, herra, ja tulkaa pian takaisin.»

Sulttaani meni sydämellisesti kiittäen koirineen takai-
ja palatsiinsa. Siellä olivat kaikki aivan suunniltaan.
Oltiin jo pelätty että hänelle oli tapahtunut joku onnet-

tomuus. Mutta he rauhoittuivat nähtyään sulttaanin ja ihmettelivät vain hänen hyvää tuultaan ja suuria silmälasejaan. Ja kun he tahtoivat kaikessa matkia herraansa, tekeytyivät he iloisiksi ja panivat nenälleen silmälasit. Mutta ne olivat vain tavalliset silmälasit, eikä taikalasit, jommoiset sulttaanilla oli, ja siksi ne eivät mitään hyödyttäneet, ainoastaan silmälasien tekijöillä oli hyvät päivät, ja he hykersivät käsiään mielisään ja nauroivat.

Niinpä Abdallah eli useita viikkoja tyytyväisenä eikä häntä painaneet muut huolet kuin se, että vanha Mariana ei huolinut palkintoa eikä enää tahtonut tulla palatsiin. »Siellä minä olen liikaa», arveli hän, »ja mielestäni on minulla parempi olla kotona rauhassa». Silloin tapahtui kerran, että sulttaanin luo tuli vieraisille mahtava kaliifi Beniro Baibai. Tämä oli ollut Abdallaan isän hyvä ystävä, ja hän tuli nyt, matkalla profeetan haudalle, tervehtimään nuorta hallitsijaa. Hänellä oli mukanaan satoja komeasti puettuja palvelijoita. Kaikki ratsastivat jalojen ratsujen tai suurien kamelien selässä ja heitä oli niin paljon, että kesti varmaankin puoli tuntia, ennenkuin he kaikki olivat kulkeneet palatsin portista sisään. Vieraan kunniaksi pidettiin suuret pidot, joihin kaikki maan ylhäisimmät olivat kutsutut. Tarjottiin parhaita ruokia ja juotiin paljo viiniä, ja siitä ihmiset tulevat puheliaiksi ja avomielisiksi. Sellaiseksi tuli kaliifikin ja aterian lopulla hän kysyi sulttaanilta:

»Abdallah, miksi sinä käytät tuollaisia laseja. Eivät ne ole lainkaan kauniit, ja sinun silmäsihän ovat hyvät.»

»Nämä lasit ovat ihmeelliset, ne ovat minulle kallisarvoisemmat kuin puolet valtakuntaani; siksi pä aamui-

sin ja iltaisin itse hankaankin niitä puolen tunnin ajan, jotta ne pysyisivät kirkkaina.»

Tälle Benirolle nauroi täyttä kurkkua, niin että sulttaani hiukan närkästy. Mutta hän ei sitä näyttänyt, vaan kysyi vain Benirolta mikä häntä niin kovasti huvitti.

»Niin», sanoi kaliifi, »tämä on liian hassua. En ole vielä koskaan tavannut sulttaania, joka tekee itse jotakin. Kiillotatko sinä itse saappaasikin?»

»En», vastasi Abdallah.

»No niin», sanoi Benirol, »koska sinä tahdot käyttää noita lasejasi, niin olkoon menneeksi. Mutta et kai itse enää aio niitä puhdistaa, sehän oli vain hullu päähänpisto?»

Ja kaliifi nauroi niin sydämellisesti, että Abdallaan-kin lopulta täytyi yhtyä siihen, ja pian he olivat taas mitä parhaimmat ystävät. Keskiyön aikaan nousi Benirol taas ratsunsa selkään ja jatkoi seuralaisineen matkaansa. Sillä suuren kuumuuden takia hän tahtoi matkata öiseen aikaan.

Sulttaani meni makuuhuoneeseensa; hän oli kovin väsynyt. Mutta siitä huolimatta hän aikoi totuttuun tapansa ruveta puhdistamaan silmälasiaan. Silloin hänen mieleensä äkkiä muistui kaliifin pilkalliset sanat: »Tänään», ajatteli hän, »voi uskollinen Ibrahimini auttaa minua». Ja hän antoi palvelijalle silmälasit käsien hänen hieroa niitä puolen tunnin ajan, paneutui itse levolle ja nukkui heti.

Seuraavana aamuna olivat silmälasit kuten aina ennenkin sulttaanin vuoteen vieressä. Hän nousi ylös peläten, että lasit olisivat himmenneet. Siksi hän huoasti helpotuksesta kun näki niiden olevan yhtä kirk-

kaat kuin tavallisesti. Hän kehui vanhaa Ibrahimiaan ja antoi hänen edelleenkin puhdistaa lasit. Sulttaanihan tiesi voivansa luottaa tuohon kunnan mieheen.

Mutta eräänä aamuna — voi kauhistusta — kun sulttaani jälleen pani silmälasit nenälleen, olivat lasit tulleet himmeiksi, eikä niiden läpi enää voinut nähdä. Hän sätti Ibrahimia laiskuriksi ja tyhjäntoimittajaksi. Mutta tämä vakuutti: »Minä olen viaton, olen varmasti puhdistanut lasit, ja kun viimeksi laskin ne käsistäni, olivat ne vielä kirkkaat ja läpikuultavat.»

Sulttaani kutsui Marianan ja kertoi hänelle mitä oli tapahtunut. Kun eukko kuuli, miten hänen kalliita silmälasiaan oli pidetty, suuttui hän silmittömästi. Tuo muutoin niin rauhallinen ja lempeä ihminen oli kuin muuttunut, ja hän huusi sulttaanille:

»Niinkö vähän olet pitänyt lahjaani kunniassa. Minä olen antanut sinulle kalleimman lahjan mitä ihmisellä voi olla; se on arvokkaampi koko sinun valtakuntaasi, ja sinä olet turmellut sen.»

Sulttaani tahtoi pyytää anteeksi ja selittää Marianalle syyt. Mutta tämä ei mistään välittänyt, tuli vain yhä kiivaammaksi ja huusi viimein sulttaanille:

»Minä en sinua auta. Sinä et ansaitse niin kallista lahjaa, sinä tyhjäntoimittaja!»

Tämä oli Abdallaasta kumminkin liikaa. Häntä, mahtavaa hallitsijaa, uskalsi köyhä eukko sanoa tyhjäntoimittajaksi. Suuttuneena hän käski ottaa Marianan kiinni ja viedä hänet vankilaan, mutta silmälasit heitettiin kaivoon, joka oli niin syvä, ettei kukaan voinut saada siitä vettä. Siksi luulivat ihmiset, ettei se ollut mikään oikea kaivo, vaan tie helvettiin. Ja kansan keskuudessa sanottiin kaivoa Paholaisenkaivoksi.

Mariana parka istui vedellä ja leivällä vankilassa ja sai miettiä sitä asiaa, ettei maailman mahtaville pidä sanoa ajatuksiaan liian selvästi vasten naamaa. Ja kun hän ajatteli rakasta tyttärentytärtään, kaunista Fatmenea, tuli hän surulliseksi ja itki katkeria kyyneleitä. Mutta tätä kaikkea ei kestänyt kauan. Ja kuulkaa nyt, kuinka kävi.

Siihen aikaan kulki Itämailla nuorukainen, jota kansa nimitti Gynter viuluniekaksi. Hän oli tullut kaukaiselta saarelta ja oli aivan erinäköinen kuin ihmiset sulttaanin maassa. Hänellä oli kirkkaat siniset silmät, vaaleat kiharat ja kasvot niin pehmoiset kuin persikan-kukka. Hän soitti viuluaan kaikkialla, minne vain tuli, ja ihmeellisestipä hän soittikin. Hänen soitossaan kajahti ensin syvä surumielisyys, sitten iloinen toivo ja viimein raikkain ilo ja riemu. Eikä ollut ainoatakaan, joka ei olisi seurannut häntä ja jota hänen soittonsa ei olisi lumonnut. Pahat ihmiset unhottivat sen pahan, mikä heillä oli mielessä, ja auttoivat niitä, joita olivat tahtoneet vahingoittaa. Vanha viha hävisi soittoa kuunnelleessa sydämistä, kauna mielistä ja katkeruus sieluista. Surulliset kävivät iloisiksi, katkerat hilpeiksi ja onnettomat rauhallisiksi. Eläimet ja kasvit, itse eloton luontokin näytti ihailevan nuorukaisen lumosäveleitä. Eläimet kuuntelivat, puut kumartuivat maahan, kukat käänsivät päänsä soittoa kohti ja talot avasivat porttinsa, ovensa ja ikkunansa antaakseen suloisten sävelien virtoina tulvia sisään.

Eräänä iltana tuli nuorukainen pääkaupunkiin. Oli jo pimeä, eikä kukaan huomannut häntä, ja se juuri oli-kin hänelle mieleen. Sillä hän tahtoi mennä vankilaan auttamaan vanhaa Marianaa, jonka kovasta kohtalosta

hän oli kuullut kerrottavan. Hän istuutui lähelle vankilaa muurin suojaan ja odotti, kunnes tuli keskiyö ja kaikki ihmiset nukkuivat. Silloin hän alkoi soittaa, ensin hiljaa, vavisten ja peläten, sitten yhä täyteläisemmin, kirkkaammin ja iloisemmin.

Mariana hieroi unen silmistään ja kuunteli. Hän ei ymmärtänyt mitä se oli. Oliko hän nähnyt unta? Vai oliko hän saanut silmälasinsa takaisin? Oliko maailma jälleen yhtä kaunis kuin ennen? Elikö hän jälleen Fatmenen kanssa mökissään? Ja mitä tämä oli? Sillä hänen vankikoppinsa ovi ja ikkunat avautuivat ja sisään tulvi riemuisia säveleitä. Eukko ei enää kestänyt sisällä. Hän kiiruhti ulos sinne, minne häntä sävelet kutsuivat, eikä häntä kukaan pidättänyt. Sillä kaikki vanginvarjat ja paljon kansaa seisoj ihmeellisen nuorukaisen ympärillä, joka kuunvalossa näytti lumoavalta ja kirkastuneelta kuin taivaan enkeli. Kun hän näki Marianan tulevan, herkesi hän soittamasta ja käski ihmisten palata kotiinsa. Mutta eukon hän vei kotiin ja pyysi häntä pysymään siellä näyttäytymättä kellekään. Hän itse ei tahtonut viipyä, sillä hänellä oli vielä paljon tehtävää tänä yönä. Ja hän kiiruhti suluttaanin palatsiin.

Abdallah makasi vuoteessaan. Mutta uni ei tahtonut tulla; sillä hän ajatteli vääryyttä, jonka hän oli tehnyt Marianalle, ja hän olisi mielellään vaihtanut osansa työmiehen kanssa, jolle raskas työ ja hyvä omatunto suovat hyvän unen. Silloin kajahti kadulta hiljainen kutsu, joka tuli yhä kiihkeämmäksi ja selvemmäksi. Suluttaani hyppäsi vuoteeltaan, heitti hiukan vaatteita ylleen ja kiiruhti yksin ja huomaamatta palatsistaan vankilaan. Hän tahtoi noutaa eukon tyrmästä ja viedä

hänet kotiin; mutta hän ei löytänyt häntä. Hädissään hän juoksi eukon mökille.

Mariana tunsi hänet jo kaukaa, sillä oli jo ehtinyt tulla valoisa. Mutta hän ei tahtonut, että sulttaani tapaisi hänet — olihan kaunis viuluniekka kieltänyt häntä näyttäytymästä kellekään. Siksi hän käski Fatmenea menemään sulttaanin luo ja sanomaan, että isoäitinsä oli kuollut vankilassa. Tyttö teki niinkuin hänelle sanottiin. Sulttaani alkoi itkeä ja valittaa ja syytti itseään eukon murhaajaksi; sillä tämä oli kai kuollut surusta, kun hänet oli heitetty tyrmään.

Fatmenen kävi sulttaania sääliksi, ja hän olisi mielellään sanonut hänelle totuuden; mutta sitä hän ei saanut, ja hän vaikenä. Abdallah surkutteli häntä sydämellisesti; olihan Fatmene nyt aivan orpo. Mutta hän tahtoi pitää työstä huolta ja lähetti hänelle vielä samana päivänä sata kamelia, kultaa, helmiä ja kaikenlaisia kalleuksia. Fatmene ei ottanut mitään vastaan, mutta Abdallah ei jättänyt häntä rauhaan, vaan rukoili: »Minä en jätä sinua yksin, ja kun sinä et välitä lahjoistani etkä avustani, niin tahdon kumminkin jäädä luoksesi suojellakseni sinua varkailta ja pahoilta ihmisiltä.»

Niin jäi sulttaani vanhan Marianan taloon ja koetti lohduttaa Fatmenea niin hyvin kuin taisi. Vanha isoäiti pysytteli pienessä ullakkokamarissaan eikä näyttäytynyt. Sulttaani luuli hänen kuolleen vankilassa. Joka ilta tuli Fatmene isoäidin luo ja kertoi hänelle, mitä päivällä oli tapahtunut, ja sai häneltä neuvoja.

Aika kului. Sulttaani auttoi Fatmenea missä vain voi, kantoi vettä kaivosta, toi puita läheisestä metsästä ja opetteli niitä kirveellä pilkkomaan. Fatmene

lauloi hänelle kiitokseksi kauniita lauluja tai kertoi omista kokemuksistaan ja muitten ihmisten elämästä. Sulttaani taas kuvasi omaa nuoruuttaan, elämää isänsä hovissa ja muita ruhtinaita ja heidän elämänvaihteitaan. Ja aika kului molemmilta kuin siivillä. Sillä kummallekin oli uutta ja opettavaista kuulla toisen kertovan. Päivä päivältä he tulivat iloisemmiksi ja tuttavallisemmiksi, ja sulttaani ei lakannut ihmettelemästä, kuinka hän saattoi viihtyä pienessä mökissä ja nukkua niin hyvin huonepahasessaan.

Eräänä päivänä tuli sulttaanin suurvisiiri ja pyysi: »Palaa jälleen palatsiisi. Sinne on saapunut vieras lähetystö, ja sinun täytyy tulla sitä tervehtimään, onpa paljon muitakin hallitusasioita järjestettävänä.» Erosta alakuloisina istuivat Abdallah ja Fatmene vieretysten, ja sulttaani tunsu rakastavansa tyttöä yli kaiken eikä voivansa erota hänestä. Ja hän kysyi päättäväisesti Fatmenelta, tahtoiko tämä tulla hänen vaimokseen ja lähteä hänen kanssaan palatsiin.

Nuori tyttö oli tästä kovin säikähtynyt. Hänestäkö, köyhästä Fatmenesta, tulisi sulttaanitar, ja hänkö muuttaisi pienestä yksinkertaisesta mökistä ihanaan palatsiin? Hän ei tiennyt mitä vastata ja juoksi hädisään isoäidin luo. Täällä hän kertoi mitä oli tapahtunut. Eukko oli jo sitä aavistanut, ja kun Fatmene itkien kätki kasvonsa hänen syliinsä, sanoi hän hänelle: »Minä annan siunauksen sinun avioliitollesi ja sallin sinun lähteä sulttaanin mukana, jos hän hankkii minulle silmälasini takaisin.»

Fatmene juoksi alas ja sanoi sulttaanille: »Otan sinut kernaasti miehekseni, mutta sinun täytyy ensin hankkia minulle takaisin isoäidin lasit.»

Sulttaani lupasi, kiiruhti palatsiinsa, kutsui kaikki sotilaansa koolle ja lupasi heille puolet aarteistaan, jos he noutaisivat hänelle silmälasit paholaisen kaivosta. Monet epäröivät ja tahtoivat mieluummin luopua kaikista maailman kalleuksista kuin mennä paholaisen kaivoon ja sitten pikakyydillä helvettiin. Mutta kymmenen rohkeaa sotilasta liittyi yhteen, he varustivat mukaansa portaita ja nuoria ja päättivät laskeutua kaivoon.

Alussa kaikki kävi hyvin. He laskivat syvälle kaivoon portaat ja nuorat, jotka he kiinnittivät kaivon suulle, eikä mitään erikoista tapahtunut. Mutta tuskin he olivat alkaneet laskeutua alas, kun heitä vastaan tuli inhottava mies, se oli kai paholainen itse tai joku hänen seuralaisistaan. Hänellä oli palavat silmät, hänen hengityksensä haisi pieltä ja tulikiveltä, käsissä hänellä oli terävät kynnet, ja joka sormen päästä läksi liekki. Tämä hirviö ajoi rohkeat miehet takaisin ja huusi kumealla äänellä: »Veniä ipsissimus, veniä ipsissimus.» Ja niin pian kuin nuo urhoolliset miehet yrittivät laskeutua kuiluun yöllä tai päivällä, tuli tuo hirveä olento aina syvyydestä ja huusi heille, »veniä ipsissimus» — ja ajoi miehet takaisin.

Ja niin piti heidän vihdoin tyhjin toimin alakuloina palata palatsiin. Mutta sulttaani oli vielä surullisempi kuin he: sillä Fatmene pysyi päätöksessään eikä luvannut tulla sulttaanin vaimoksi, jollei saanut silmälasia takaisin. Ja Abdallah tunsu päivä päivältä selvemmin, ettei hän voinut elää ilman Fatmenea. Hän oli epätoivoissaan. Vihdoin hän päätti visiirinsä neuvosta mennä erään vanhan munkin luo, joka asui erakkona erämaassa ja oli kuulu viisaudestaan. Sulttaani esitti vanhukselle asiansa ja pyysi neuvoa.

»Niin», sanoi vanhus, »sinun on itsesi mentävä kaivoon».

»Mitä, pitääkö minun mennä likaiseen pimeään kaivoon ja antaa ehkä paholaisen viedä itseni?»

»Ei ole muutakaan neuvoa, Abdallah. Sillä sanat, jotka paholainen — tai kuka se lie ollutkaan — yhä uudelleen huusi, ovat latinaa ja merkitsevät: tulkoon hän itse, omassa korkeassa persoonassaan! Minä luulen, että hän tarkoitti sinua, sulttaani. Sillä sinähän käskit heittää lasit kaivoon.»

Sulttaani poistui hyvin allapäin. Hän oli pahoillaan, kun vanhus oli käsenyt hänen itsensä mennä tuohon kauheaan kaivoon. Hän vietti taas unettoman yön. Mutta kun ei ollut muutakaan neuvoa, ja hän yhä enemmän ikävöi Fatmenea, päätti hän seuraavana aamuna mennä kaivoon laseja etsimään.

Eikä mitään tapahtunutkaan, kun Abdallah laskeutui kuiluun. Tulinen hirviö ei näyttäytynyt, vanha munkki oli siis oikeassa. Sulttaani laskeutui yhä syvemmälle ja syvemmälle, ja miehet, jotka vartioivat kaivon suulla, eivät enää voineet nähdä häntä.

Kuta syvemmälle hän joutui, sitä pimeämmäksi ja hirvittävämmäksi kävi kaikki tuossa kummassa kuilussa, niin että sulttaania rupesi peloittamaan. Mutta hän ei kääntynyt. Sillä mitä merkitsi hänelle elämä, ellei hän voinut saada Fatmenea omakseen. Tuntimääriä hän oli jo kulkenut, ja yhä toivottomammaksi hän tuli; hänen voimansakin alkoivat loppua. Silloin hän kuuli alhaalta epäselvää kuminaa, ikäänkuin vasaroiden kilkettä ja kalketta. Ja kuta alemmaksi hän laskeutui, sitä voimakkaammaksi tuli pauke, kunnes se muuttui aivan huumavaksi.

Viimein hänen ympärillään oli aivan valoisaa, ja hän seisoi lasioven edessä, johon kultakirjaimilla oli kirjoitettu »Labor». Se johti kirkkaasti valaistuun, äärettömän suureen saliin.

Sieltä tuo melu kuului; sillä siellä oli kaikki liikkeessä. Koko suuri sali oli täynnä suunnattomia lasiarkkuja, jotka olivat yhdistetyt toisiinsa lasitorvilla. Arkkuihin pumputtiin lakkaamatta vettä, jota sitten johdettiin ylös tuhansissa eri suihkuissa. Kaikkialla roiskuvan, pärskyvän, vaahtoavan veden ympärillä työskenteli ahkerasti ja innokkaasti pienenisiä kääpiöitä.

Kun hän astui sisään, tuli roteva vanhanpuoleinen mies häntä vastaan sanoen:

»Hyvä on, että tulet, Abdallah. Sinun silmälasit ovat juuri valmistuneet. Meillä oli kova työ niitä puhdistassa. Neljä kuukautta ja kolme päivää on meidän täytynyt yhtämittaa huuhdella niitä vedellä, mutta nyt ne ovatkin jälleen kirkkaat.»

Sillä välin toi pieni kääpiö lasit ja antoi ne herransa käskystä sulttaanille. Abdallah ei tiennyt mitä sanoa. Mutta herra Labor — niin oli miehen nimi — arveli: »Emme ehdi puhella, sillä minun työpajassani täytyy lakkaamatta työskennellä, muutoin ei maan päällä lähteissä, virroissa ja järvissä olisi vettä, sillä minun täytyy sitä hankkia täältä ylös päivänvaloon. Nyt täytyykin sinun kiiruhtaa, sulttaani, sillä seuralaisesi ja Fatmene odottavat sinua peloissaan ja hädissään.»

Niinpä ei sulttaani voinut tehdä muuta kuin kiittää herra Laboria ja lähteä kotimatalle.

Suuressa ilossaan ei hän ollenkaan tuntenut väsymystä. Kuin orava hän hyppeli portaalta portalle usein jättäen muutaman väliinkin. Alasmeno oli hänestä

tuntunut kovin pitkältä ja vaivalloiselta, nouseminen kävi kuin leikki. Kun hän jälleen tuli päivänvaloon, tuntui hänestä, kuin hän olisi muutamassa minuutissa kiivennyt ylös. Hänen seuralaisensa tervehtivät häntä riemuiten. Vielä hyppäys, ja sulttaani oli jälleen maan päällä. Miltä hän näyttikään, ylt' yleensä lian ja tomun peitossa. Mutta siitä hän ei välittänyt. Hänen palvelijansa tahtoivat pidättää häntä tuodakseen hänelle uuden puvun, mutta hän riistäytyi irti ja juoksi semmoiseen Fatmenen luo.

Tyttö näki hänen tulevan hengästyneenä ja onnellisena heiluttaen laseja korkealla päänsä päällä. Hän huusi isoäidille, ja kun eukko näki lasinsa ja ilon, joka säteili lapsen silmistä, häipyi kaikki kauna hänen sydämestään ja hän kiiruhti Fatmenen kanssa sulttaania vastaan. Abdallah, syvästi liikutettuna nähdessään Marianan, vaipui polvilleen, kiitti Jumalaa ja suuteli molempien naisten käsiä. Vanha isoäiti nosti hänet ystävällisesti hymyillen ylös, liitti nuorten kädet yhteen ja siunasi heitä.

Vielä samana päivänä vietettiin häät. Isoäiti antoi lapsilleen silmälasit. Hän arveli, ettei hän itse niitä enää tarvinnut, vaan nuorten piti pitää ne kunniassa. Molemmat lupasivat sen, ja he ovat uskollisesti pitäneet sanansa elämänsä loppuun asti. Ja lasit eivät enää ole himmenneet.

Hyväsydäminen Helka.

Eli ennen köyhä kalastaja, jolla oli kolme tytärtä: Orpa, Onerva ja Helka. Kun tyttöjen äiti kuoli, toi kalastaja taloon äitipuolen, joka oli kaunis, mutta kova-sydäminen. Hän olisi mielellään elänyt komeasti ja pitänyt kauniita vaatteita, mutta kun eivät varat siihen riittäneet, alkoi hän vihata tytärsuoluaan, jotka hänen mielestään olivat talossa liikaväkeä.

Eräänä iltana hän sanoi miehelleen:

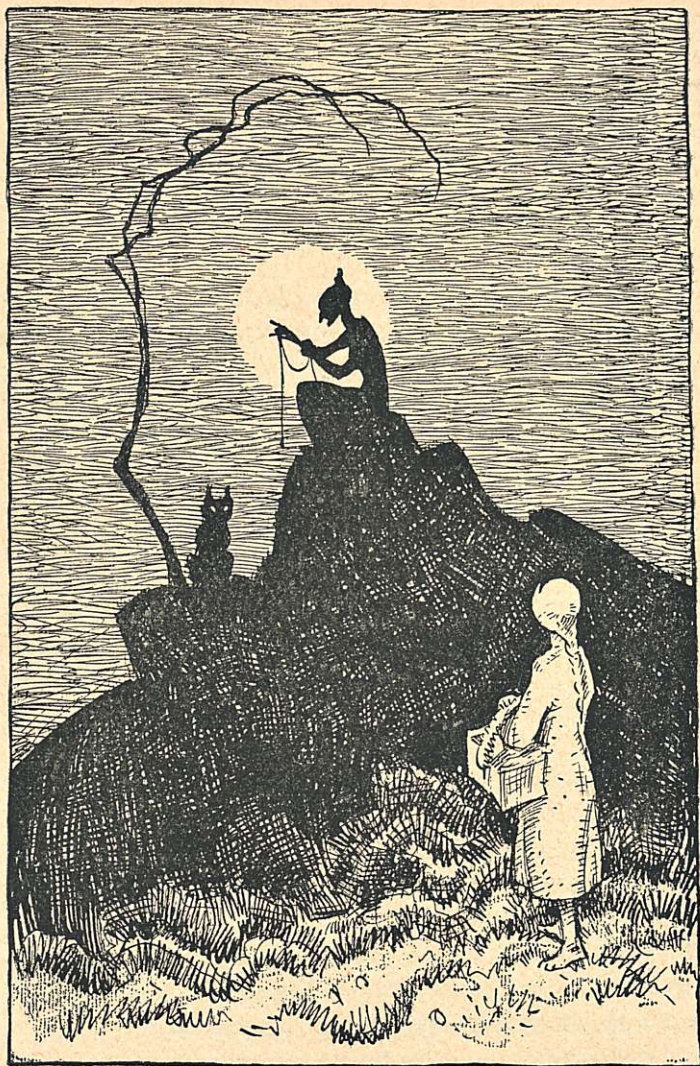
»Kuuleppas, ukkoseni, ruoka-aittamme on työpötyhjä. Enpä, totta vie, tiedä millä eteenpäin eläisimme. Jos sinä ajattelet kuten minä, niin lähetämme tyttäret huomenna maailmalle, leipäänsä ansaitsemaan.»

Kalastaja pelästyi vaimonsa sanoista: »Ei, eukko-kulta», virkkoi hän, »älkäämme lähettäkö lapsia vierasten ihmisten luo».

Mutta eukko häntä houkuttelemistaan houkutteli, ja viimein kalastaja suostuikin hänen pyyntöönsä.

Sattuipa nuorin tyttäristä, Helka pieni, kulkemaan avonaisen ikkunan ohi, ja hän kuuli keskustelun. Kovin hän siitä joutui pahoille mielin, sillä hän rakasti kotiansa sydämensä pohjasta.

Yöllä muiden nukkuessa hän hiljaa nousi vuoteeltaan ja pujahti tuvasta ulos. Metsän takana, sinisessä

luolassa asui hänen kumminsä, lempeä Arnima, jolta Helka aikoi pyytää neuvoa ja apua. Mutta Arniman luolalle oli pitkä matka, ja kolme tuntia kuljettuaan Helka alkoi jo uupua. Silloin ilmestyi äkkiä hänen tielleen uljas lumivalkoinen ratsu. Se pysähtyi Helkan eteen ja katseli häntä viisailta silmillään kiinteästi.

»Ah», huokasi Helka, »jospa sinä voisit viedä minut kummini luol!»

Hevonen katsoi yhä tyttöön ja laskeutui polvilleen hänen eteensä. Silloin Helka ymmärsi, että hänen hyvä kumminsä oli lähettänyt hevosen häntä noutamaan. Hän istui hevosen selkään, se kohosi samassa jaloilleen ja laukkasi iloisesti hirnuen eteenpäin. Hetken kuluttua oli Helka jo kumminsä asunnolla. Arnima oli vanha ystävällisen näköinen eukko, jonka kirkkaista silmistä loisti viisautta ja lempeys. Mutta kun hän suuttui, säihkyi hänen katseensa niin peloittavasti, että metsän pedotkin häntä silloin arastivat. Hän istui luolansa edustalla ja keräsi kuunvalossa lankaa. Helka läheni häntä kunnioittavasti, suuteli hänen hameenlievettään ja antoi hänelle lahjansa.

»Rakas kummi», sanoi hän, »tässä tuon teille hiukan jauhoja, voita, muniä ja maitoa kakkua varten».

»Kiitos, lapseni», vastasi haltiatar hymyillen. »Minä tiedän kyllä, mikä sinut tänne saattaa. Äitipuolesi tahtoo viedä sinut ja sisaresi pois kotoa ja jättää teidät oman onnenne nojaan. Tässä saat lankakerän. Sido se kotoa lähtiessäsi johonkin puuhun, sen johdolla löydät takaisin kotiin. Mutta nouse nyt hevosen selkään ja lähde pois; sillä aamu jo sarastaa.»

Helka kiitti ilomielin hyvää kummiaan, nousi juoksisijansa selkään ja saapui ennen päivänkoittoa kotiinsa.

Hän kätki lankakerän pääalusensa alle, heittäytyi vuoteelle ja vaipui pian sikeään uneen.

Mutta hän ei saanut kauan nukkua. Tuskin tuntui aamuruskon ensi puna taivaalla, kun äitipuoli jo hypähti vuoteeltaan, pukeutui ja herätti työt. »Nouskaa kiireesti ylös, lapset!» huusi hän, »tänään lähdemme matkalle».

Kun työt täysissä pukeissa tulivat äitipuolen luo, sanoi hän harvinaisen ystävällisesti: »Kuulkaapa, kultaseni, näin tänä yönä sellaista unta, että menimme sisareni luo ja hän kestitsi meitä vallan erinomaisesti. Ilma on ihana, lähtekäämme siis heti, ottakaa vaate-myyttynne mukaan, sillä sinne on pitkä matka.»

Orpa ja Onerva tulivat hyvin iloisiksi, he tahtoivat mielellään hiukan vaihtelua yksitoikkoiseen elämäänsä. Helka oli myös iloitsevinaan, mutta sydämessään hän oli surullinen.

Hetkisen kuluttua olivat kaikki valmiit lähtöön. »Heittäkää nyt hyvästi isällemme», sanoi äitipuoli, »kenties emme niinkään pian tule takaisin».

Orpa ja Onerva heittivät isälle kylmät jäähyväiset, mutta Helka syleili itkien isäänsä ja suuteli häntä palavasti. Kalastaja painoi häntä lujasti rintaansa vasten ja lausui kyynelsilmin: »Hyvästi, lapset, hyvästi, oma Helkani. Isäsi siunaus seuraa sinua matkallasi.»

Kauan seisoj kalastaja mökkinsä ovella katsellen tyttäriään, jotka katosivat metsään. Viekas äitipuoli vei näet lapset autioiden, asumattomien seutujen kautta, missä ei ainoatakaan ihmistä näkynyt. Ja koska hän pelkäsi heidän säikähtävän kolkkoa tietä, huvitti hän heitä hauskoilla saduilla ja tarinoilla. Yhä kauemmas ja kauemmas joutuivat he kodistaan, niin että Helka

pelkäsi keränsä loppuvan kesken. Mutta turhaan hän pelkäsi, ihmekerä ei koskaan loppunut. Kolmantena yönä he saapuivat synkkään metsään. Silloin sanoi äitipuoli: »Ettekö tahdo nukkua, lintuseni, minä valvon luonanne, ettei teille mitään pahaa tapahdu.»

Tytöt heittäytyivät pehmeälle nurmikolle ja vaipuivat pian sikeään uneen. Tuskin oli viekas eukko huomannut tämän, ennenkuin hän hiljaa hiipi matkoihinsa ja lähti astumaan toista lyhyempää tietä kotiin.

Helka huomasi hänen lähtönsä, sillä hän ei nukkunut, makasi vain silmät ummessa. »Nyt voisin minäkin heti mennä pois», mietti hän, »ja jättää sisareni tänne. He ovat aina niin pahoja minulle, lyövät ja tukistavat yhtämittaa minua. Mutta ilkeäpä silloin olisin, jos niin tekisin.»

Ja voitettuaan näin pahat ajatuksensa hän nukahti.

Jo hetken aikaa oli aurinko taivaalla helottanut, kun Helka heräsi. Hän herätti sisarensakin ja kertoi heille, mitä oli tapahtunut. Orpa ja Onerva hieroivat silmiään nähdäkseen oliko äitipuoli todellakin poissa. Sitten he alkoivat itkeä ja parkua, niin että metsä kaikui.

Helka lohdutti heitä ja lupasi johdattaa heidät jälleen kotiin. Siitä sisaret niin riemastuivat, että lupasivat antaa hänelle kauneimmat korunsa. Sitten he lähtivät kulkemaan kotiin päin. Lanka osoitti heille koko ajan tietä. Kuusi tuntia sen jälkeen kuin kalastajaeukko oli saapunut perille, seisivat sisarukset kotituvan edustalla koputtaen sen ovea.

»Kuka siellä?» huusi kalastaja.

»Kolme tytärtäsi, isä kulta», vastasi Helka.

Ilomielin riensi isä avaamaan, ja nähdessään tyttärensä edessään hän heitä vuoron perään syleili ja

suuteli. »En koskaan enää lähetä teitä luotani», sanoi hän.

Äitipuoli oli kovin vihoissaan, kun hänen tuumansa näin oli mennyt myttyyn. Mutta hän teeskenteli iloa ja lausui mielistellen: »Voi, lapsi raukat, kovin kai pelästyitte, kun huomasitte minun olevan poissa. Mutta, nähkääs, minulta jäi rahakukkaro kotiin, sen vuoksi palasin sitä noutamaan.»

Tytöt eivät vastanneet sanaakaan, olivat vain uskovinaan äitipuolen sanoja, ja koska he olivat kovin uuvuksissa, laskeutuivat he heti levolle.

Kun sisarukset olivat yksin, alkoivat he tapansa mukaan torua ja pilkata Helkaa.

»Tepä kiittämättömiä olette», virkkoi tyttö silloin, »ilman minua olisitte jääneet erämaahan».

»Älä lörpöttele», ilkkuivat sisaret, »olisimme kyllä itsekkin löytäneet tien kotia. Ja mitä siihen tulee, että antaisimme sinulle korumme, niin oletpa aika hupakko, jos moista uskot. Korvapuustin ansaitset, et muuta.»

Sydänyöllä Helka yht'äkkiä kuuli äitipuolen viereisessä huoneessa hiljaa puhelevan isälle seuraavaa:

»Huomenna aion minä, ukkoseni, lähteä vuoristoon hakemaan sinulle terveellisiä yrttejä. Olet jo kauan aikaa näyttänyt sangen heikolta. Tyttäresi voivat minun poissa ollessani olla seuranasi.»

Kalastaja, joka ei aavistanut pahaa, kiitti hellin sanoin vaimoansa hänen huolenpidostaan. »Mutta», virkkoi hän, »ethän sinä voi yksin lähteä, otahan toki joku tyttäristämme mukaasi».

»Puhutko täyttä totta?» lausui vaimo. »Sinähän rakastat tyttäriäsi enemmän kuin minua, miten voisit tulla toimeen ilman heitä?»

»Jos niin luulet», arveli kalastaja, »niin voit minun puolestani ottaa mukaasi vaikka kaikki kolme».

Tähän oli viekas eukko tyytyväinen. Mutta Helka huomasi heti äitipuolensa juonen. Nopeasti hän hypähti vuoteeltaan, puki vaatteet ylleen ja hiipi pihalle. Hän otti oman valkoisen nimikkokanansa, pisti sen koriinsa, ja alkoi matkata siniselle luolalle. Kaikki tämä tapahtui niin hiljaa, niin hiljaa, ettei kukaan ihminen talossa herännyt.

Ja kas kummaa! Tuskin hän oli pari askelta astunut, kun jo sama valkoinen hevonen seisoi hänen edessään. Hän astui sen selkään, ja hepo laukkasi niin nopeasti eteenpäin, että he neljännestunnin kuluttua saapuivat luolan edustalle.

Haltiatar syleili tyttöä hellästi ja sanoi: »Kas niin, kummityttöseni. Mikä sinut nyt taas tuo tänne?»

Helka avasi vasunsa ja ojensi ystävällisesti hymyilevälle haltiattarelle kanansa. »Kiitos, lapsi kulta», lausui Arnima, »mitä tahdot nyt minulta vastalahjaksi? Oletko tyytyväinen, jos annan sinulle pari kaunista pukua?»

Helka suuteli kiitollisena haltiattaren hameen lievettä ja kätki puvut vasuunsa. Mutta hän ei sanonut sanaakaan ja loi huokaisten silmänsä maahan. Arnima tiesi hyvin mikä häntä vaivasi. Hän meni sisään luolaansa ja toi sieltä säkin. »Tästä saat säkillisen tuhkaa», sanoi hän, »leikkaa huomenna ennen lähtöäsi siihen pieni reikä; maahan tippunut tuhka johdattaa sinut takaisin kotiisi. Mutta häijyt sisaresi täytyy sinun jättää metsään, muista se, muutoin älä koskaan enää tule silmiäni eteen.»

Helka lausui nyt hellät jäähyväiset kummillensa,

nousi ratsun selkään ja oli taas pian kotona. Hän hiipi hiljaa makuuhuoneeseensa, kätki tuhkasäkin vuoteeseensa ja pujahti peitteen alle.

Aamunkoitteessa herätti äitipuoli sisarukset lausuen heille: »Isänne on kivulloinen. Lähtekäämme siis vuoristoon hakemaan hänelle terveellisiä yrttejä.»

Orpa ja Onerva eivät luulleet äitipuolensa heitä enää plettävän; ja Helka luotti tuhkasäkkiinsä. Niinpä he siis lähtivät matkaan. Eukko astui matkasauva kädessä edellä, tytöt seurasivat häntä. Helka viimeisenä tuhkasäkkeineen. Ilokseen hän huomasi, että tuhka tippui maahan osoittaen selvästi tien, ja säkki pysyi siitä huolimatta yhtä täysinäisenä.

Neljäntenä päivänä he saapuivat vuoren juurelle. Oli jo ilta, ja suurella vaivalla he tunkeutuivat tiheään viidakon läpi. Äitipuoli oli aina ensimmäisenä. Vähitellen tuli niin pimeä, etteivät he nähneet toinen toistaan.

»Emmeköhän hiukan levähtäisi, äiti kulta?» huudahti Orpa viimein, mutta hän ei saanut vastausta. Äitipuoli oli kadonnut. Pimeässä oli hänen onnistunut hiipiä tiehensä kenenkään sitä huomaamatta.

»Voi, äiti on poissa, äiti on poissa», huusivat Orpa ja Onerva yhteen ääneen.

»Niin, äiti on poissa», lausui Helka tyynesti. »Jääkäämme tänne yöksi, huomenna koetamme löytää tien kotiin.»

»Voi, se on kerrassaan mahdotonta», huusivat sisaret itkien ja valittaen.

»Olkaa huoleti», lohdutti heitä hyväsydäminen Helka »minä johdatan teidät huomenna aivan varmaan kotiin. Luottakaa vain minuun. Nyt heittäydymme lepäämään pehmeälle mättäälle, ja nukuttuamme läh-

demme kotimatalle.» Näin sanoen hän näytti sisarille tyhjän tuhkasäkin ja kertoi, kuinka hän oli sirottanut tuhan jälkeensä.

Silloin rauhoittuivat Orpa ja Onerva taas, he syleilivät Helkaa ja lupasivat pyhästi, etteivät he enää koskaan olisi hänelle pahoja, vaan aina kiitollisuudella kohtelisivat häntä. Sitten he laskeutuivat levolle ja nukkuivat pian. Nyt vasta muisti Helka kumminsa varoituksen. »Mutta eihän hyvä kummini ole voinut tarkoittaa täyttä totta», arveli hän, »kuinka voisin olla niin julma, että jättäisin sisareni tähän erämaahan. Ei, hän on vain tahtonut koettaa, olenko ilkeä ja kostonhimoinen.»

Näin miettien hän vaipui uneen. Jo ennen aamun-koittoa hän jälleen heräsi, herättipä sisarensakin unesta. Ja pian he olivat matkalla seuraten hopealle hohtavan tuhan jälkiä. Neljännen päivän illalla he onnellisesti saapuivat kotiinsa.

Hyväinen aika, kuinka iloiseksi kalastaja tuli heidät nähdessään. Hän oli jo luullut heidät kuolleiksi. Kalastaja-eukko oli näet hänelle kertonut, että hän oli eksynyt tytöistä, voimatta heitä enää löytää. Nyt hän näytti olevan yhtä mielissään tyttöjen kotiintulosta kuin ukkokin. Hän syleili heitä vuoron perään kutakin, pesi heidän jalkansa ja kantoi heidän eteensä parhaimmat herkkunsa.

Orpa ja Onerva olivat tästä ystävällisestä kohtelusta kovin iloissaan, mutta Helka ei uskonut viekkään vaimon hellää käytöstä. Kului päivä toisensa jälkeen, viikot vierivät, eikä kalastaja-eukko puhunut sanaakaan uudesta matkastaan. Päinvastoin hän oli entistään leppeämpi tyttöjä kohtaan, ei rasittanut heitä työllä, ei torunut eikä riidellyt.

Eräänä päivänä istui koko perhe pihalla suuren tuuhean puun varjossa. Kalastaja paikkasi verkkoa, eukko kutoi opettaen samalla molempia vanhempia tyttöjä kutomaan, ja Helka kehräsi. Silloin tuli metsästä mies komean ratsun selässä. Hän ratsasti mökkiä kohti ja seisautti hevosensa portaiden edustalle.

Kohteliaasti tervehtien hän lausui:

»Suotteko minun jäädä luoksenne yöksi?»

»Mielelläni», vastasi kalastaja. »Jos tahdot levätä halvan kattomme alla, olet tervetullut.»

Hän auttoi miehen alas hevosen selästä ja vei hänet pirttiin. Eukko meni keittiöön ja toi vieraille leipää ja kalaa, maitoa ja voita.

Vasta seuraavana aamuna ilmoitti vieras asiansa:

»Nimeni on Rasam», alkoi hän, »ja minä tulen kuuluisasta Kandran kaupungista. Jo neljä vuotta olen maita mantereita matkustellut löytääkseni herralleni, kuningas Sasarille, puolison. Näin monta ihanata neitosta, mutta ei kukaan tahtonut kulkea tuota pitkää matkaa Kandraan jalkaisin. Asian laita on nimittäin seuraava: kun herrani viisi vuotta sitten astui hallitukseen, lähetti hän minut suuren tietäjän, Topotanapan, luo kysyäksään tältä neuvoa puolisoa valitessaan. Topotanapa antoi seuraavan vastauksen: 'Kuningas Sasar on tuleva onnelliseksi ainoastaan sen kanssa, joka etäisestä maasta jalkaisin tulee Kandraan.' Tämä vastaus tuntui herrastani varsin kummalliselta, mutta hän lähetti kuitenkin minut käymään kaikissa hoveissa, jotka olivat sadan peninkulman piirissä hänen maansa rajoista. Näin olen nyt, kuten äsken sanoin, neljä vuotta matkustellut, mutta eivät prinsessat eikä muutaakaan tytöt ole suostuneet tarjoukseeni. Sattumalta

saavuun tähänkin seutuun ja kuulin, että sinulla on kolme ihanata tyttäätä. Kenties, ajattelin minä, suosuvat he, ja matkustin onnen kaupalla tänne. Te tiedätte nyt kaikki, minkä vastauksen siis saan?»

Kalastaja pudisti miettiväisenä päätään tietämättä mitä sanoa. Silloin eukko tarttui puheeseen lausuen: »Tarjouksesi, muukalainen, on tyttärillemme ylen kunniakas, ja me hyväksymme sen. Selitä meille tie Kandraan, ja jo huomenna lähdän tyttäreni matkaan. Kuningas Sasar voi valita itselleen kenen tahtoo heistä kolmesta. Olethan samaa mieltä, mieheni?»

Kalastaja antoi suostumuksensa, joskin vastenmielisesti; ja selitettään tarkoin matkan, joka heidän tuli kulkea, lähti vieras ennakolta ilmoittamaan kuninkaalliselle herrallensa kolmen viehättävän tytön tuloa.

Orpa ja Onerva olivat iloninnoissaan, nauraen ja laulaen he ottivat esille parhaat vaatteensa. Mutta Helka istui totisena nurkassansa. Hän ajatteli kummiansa, jonka luo hän ei enää uskaltanut mennä, koska oli ollut tottelematon.

Kun sisarukset illalla olivat huoneessansa, sanoi Helka: »Tämä matka peloittaa minua. Pelkään pahoin, että se on äitipuolemme juonia.»

»Ole huoletti», virkkoi Orpa, »tällä kertaa hän ei meitä petä. Joka tapauksessa otan kuitenkin herneitä mukaani ja sirotan niitä tielle.»

Seuraavana aamuna jo ennen päivän koittoa lähti kalastajan eukko kolmannen kerran matkalle tyttärineen. »Tulkaa onnellisiksi», huusi kalastaja heidän jälkeensä, »ja muistakaa vanhaa isäänne, kun teidän käy hyvin».

Tällä kertaa he kulkivat aivan toisenlaisia seutuja kuin ennen. Tie oli alussa tasainen ja hauska, ja

tytöistä tuntui, kuin he olisivat olleet huvimatalla. Seitsemäntenä päivänä he saapuivat suureen erämaahan. »Katsokaa, lapset», sanoi kalastajan eukko, »tässä on erämaa, josta vieras meille kertoi. Muutaman päivän kuluttua olemme perillä.»

Tämä toivo vahvisti uupuneita tyttöjä. Kolme päivää he samosivat kärsivällisesti ääretöntä hiekka-erämaata. Mutta viimein he olivat niin näännyksissä, että heittäytyivät kuivalle hiekalle levähtämään. Pian he vaipuivat sikeään uneen, kuin olisivat nukkuneet parhailla untuvilla. Kalastajan eukko yksin ei nukkunut. Hän luuli nyt vieneensä vihatut lapsipuolet niin kauas, etteivät ne enää koskaan osaisi palata kotiin. Hän hiipi hiljaa matkoihinsa, ottipa vielä tyttöjen eväätkin mukaansa.

Kuvaillkaa sisarusten kauhua, kun he heräsivät ja huomasivat, että äitipuoli oli poissa. He olivat aivan epätoivossa, eivätkä tienneet mitä tehdä. Herneet, jotka Orpa oli tielle sirottanut, olivat peittyneet hiekkaan, jota tuuli lennätteli aavikolla.

»Siskot», huusi Helka nyhkyttäen, »tilamme on kurjaa kurjempi. Ei yhtään puuta tai pensasta, ei edes ruohonkortta eikä vedentippaa koko silmäkantamalla. Meidän täytyy vielä tänä päivänä päästä tästä erämaasta, muutoin olemme hukassa.»

»Kauheata», huudahti Onerva, »eväämmeikin ovat poissa. Me kuolemme nälkään.»

»Ei, ei», huusi Helka, »seuratkaa vain minua. Älkäämme levätkö, ennenkuin olemme päässeet tästä kauheasta erämaasta.»

Orpa ja Onerva olivat nälästä, janosta ja väsymyksestä niin näännyksissä, että melkein tunnottomina vaipuivat maahan ja nukkuivat. Helkakin heittäytyi pit-

källeen levätäkseen. Äkkiä hän tunsu suloista kukkas-
tuoksua, joka saattoi hänet unohtamaan väsymyksensä.
Ja samalla hän kuuli kaukaa lähteen vienoa lirinää.
Hän hypähti pystyyn ja alkoi seurata tuota suloista
ääntä. Tuskin hän oli astunut sataa askelta, kun hän
saapui lähteen reunalle. Ahnaasti hän ammensi siitä
kourallaan vettä. Hyväinen aika, kuinka hyvältä se
maistui! Kiitollisena polvistui Helka lähteen reunalle ja
kiitti kyynelsilmin Arnimaa, joka täten oli häntä autta-
nut, sillä hän ymmärsi, että hyvä haltiatar oli johdatta-
nut hänet lähteen luokse. Samassa hän huomasi jotain
jalkainsa juuressa. Hän nosti sen ylös — se oli suuri
pyöreä hedelmä. Sen paksu kuori oli yhdeltä puolelta
haljennut ja siitä näkyi mehukas sisus. Helka katseli
ympäriinsä lähäkseen useampia sellaisia hedelmiä,
mutta niitä ei ollut.

»Minäpä istutan pähkinän», ajatteli hän, »se ei kui-
tenkaan riitä meille kaikille kolmelle». Hän istutti siis
pähkinän hiekkaan lähteen reunalle, ammensi vettä
kädellään ja kasteli sitä. Sitten hän palasi sisartensa
luo, jotka vielä nukkuivat. Pian hän itsekin vaipui si-
keään uneen. Kun sisarukset heräsivät, kertoi Helka,
mitä hän oli löytänyt, ja pyysi Orpaa ja Onervaa mu-
kaansa lähteelle. He riemastuivat kovin, kun saivat
vettä. Sitten Helka osoitti heille paikan, johon hän oli
istuttanut pähkinän kasvamaan. Sisaret nauroivat ja
tekivät hänestä pilaa, mutta hän oli varmasti vakuu-
tettu, että pähkinä oli lumottu. Hän kantoi vettä kä-
sillään, kasteli hiekkaa sen ympärillä ja sanoi:

„Kasva, kasva, pähkinäinen,
laita latva vihreäinen,
meille herkkuhedelmäinen,“

Ja oi ihmettä, pieni viheriäinen itu nousi kuivasta hiekasta ja kasvoi aivan silmissä. Suu auki seisovat vanhemmat sisaret siinä tuijottaen vuoroin kasviin, vuoroin Helkaan.

»Katsokaa», sanoi Helka hymyillen, ja kehoitti kummastuneita sisariaankin tuomaan vettä ihmekasville.

»Kuka tietää, vaikka tuo kaunis puu jo huomenna antaisi meille hedelmiä», virkkoi Helka. Sitten hän kulki kolme keitaa puun ympäri ja sanoi:

„Maatessamme marjat kannan,
kun heräämme, heelmät anna.“

Silloin puu humisi hiljaa ikäänkuin vastaukseksi.

Täynnä iloista odotusta laskeutuivat sisarukset hetkeksi lepäämään ja nukahtivat. Tuskin he olivat kahta tuntia nukkuneet, kun heidät herätti kopsahtava ääni. He kohosivat istumaan ja näkivät kolme ihanata pähkinää hiekassa. Ahneesti sieppasi kukin pähkinänsä ja söi sen maukkaan sisuksen.

»Eiköhän puussa ole useampia pähkinöitä», arveli Orpa syötyään omansa. Sisaret tarkastivat puuta joka haaralta ja keksivät viimein vielä kolme pähkinää; mutta vain kaksi oli kypsää, kolmas oli aivan pieni. Helka, joka oli pienin ja kepein, sai kiivetä puuhun heittämään pähkinät alas. Hän tekikin sen mielellään. Mutta mitä sai hän palkakseen? Orpa ja Onerva ottivat suuret pähkinät ja antoivat hänelle pienen raakaleen. Seuraavana päivänä oli puussa niin paljon hedelmiä, että sisarukset saivat syödä kyllikseen. Orpa ja Onerva olivat hyvin tyytyväiset oloonsa. Heillä oli ruokaa riittävästi eikä heidän tarvinnut työtä tehdä. Mutta

Helkalla oli kovin ikävä. Hän oli tottunut työtä tekemään eikä tullut joutilaana toimeen.

Hän keksi kuitenkin työtä. Sillä aikaa kun hänen laiskat sisarensa haukotellen loikoilivat puun juurella, poimi hän pähkinöitä ja istutti ne riviin hiekkaan kastellen niitä joka päivä. »Kukaties», arveli hän, »eksyy tänne joku toinenkin, josta ei kukaan haltiatar pidä huolta. Varmaankin hän silloin riemastuu nähdessään täällä kauniin hedelmäpuiston.»

Mutta pian kyllästyivät toiset sisaret erämaahan. He pyysivät senvuoksi Helkaa kiipeämään puuhun ja tähystämään eikö näkyisi jotain ihmisasuntoa. Helka täytti heidän pyyntönsä, mutta ei nähnyt muuta kuin kuivaa hiekkaa ja pienen kultaisen pilvenhattaran. Mutta koska puu yhtä mittaa kasvoi ja korkeni, täytyi Helkan joka päivä kiivetä siihen tähystämään.

Kerran kun hän istui viheriässä tähystyspaikassaan, sanoi Onerva salaa Orvalle: »Minä olen löytänyt säkin, jonka Helka on meiltä kätkenyt. Mitähän siinä mahtaa olla?»

Orpa vastasi: »Katsokaamme, siinä on varmaankin leivoksia ja muita namusia.»

He avasivat säkin ja näkivät siinä kauniit puvut, jotka Helka oli saanut kummiltansa. Ihastuneina he jakoivat ne keskenään ja kätkivät säkin hiekkaan. Helka ei huomannut mitään.

Parin päivän kuluttua, kun Helka taas istui puun latvassa, hän äkkiä huusi:

»Voi, mitä näenkään! Kultaisen pilven sijasta näen ihmeen ihanan linnan. Sen seinät ovat hohtavista kivistä ja katto välkkyy kuin peili. Ylt' ympäri linnan riippuu hopeakulkusia, ja kultainen tuuliviiri pyörii katolla.»

Uteliana kapusivat Orpa ja Onervakin puuhun. Ihastuneina he katselivat välkkyvää linnaa. »Sinne meidän täytyy mennä, sinne meidän täytyy mennä», huusivat he. »Siellä asuu varmaankin prinsskejä ja prinsessoja.»

»Entäpä jos siellä asuu jättiläinen tai noita», sanoi Helka.

»Lorua», vastasivat sisaret, »me lähdemme sinne. Jää sinä tänne, jos haluat.»

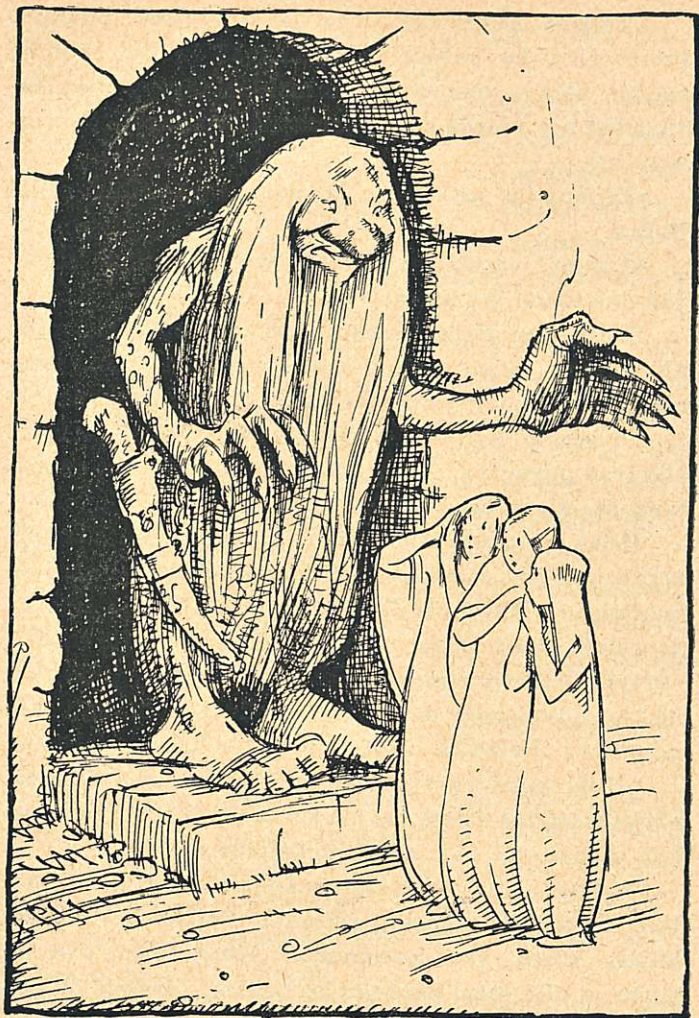
Illalla, kun Helka nukkui, virkkoi Orpa Onervalle: »Kuuleppas, sisko, nyt voimme pukeutua noihin kuniisiin vaatteisiin, jotka Helka on tuonut mukanaan.»

Tuumasta toimeen. Säkki otettiin esille, ja tytöt alkoivat pukeutua. Yö ennätti kulua loppuun, ennenkuin he olivat täydessä koreudessaan.

Helka ei ollut uskoa silmiään, kun hän aamulla heräsi ja näki sisarensa puettuina haltiattaren antamiin vaatteisiin. Hän nuhteli heitä, mutta Orpa ja Onerva nauroivat häntä vasten silmiä, ja siihen sai tyttö raukka tyytyä. Alakuloisena seurasi hän sisariaan, jotka komeissa puvuissaan astua tepsuttelivat kuin mitkäkin prinsessat. Helka oli heidän rinnallaan kuin kerjäläinen.

»Huh, mikä ryysyläinen sinä olet!» sanoi Onerva. »Sisareksemme emme kehtaa sinua tunnustaa, voimmehan sanoa, että olet kyökkipiikamme.»

Kotvan aikaa astuttuaan saapuivat tytöt linnanportille. Se oli välkkyvästä teräksestä. Orpa kolkutti ensin hiljaa, sitten yhä kovemmin. Kumahtaen avautui portti ja ulos astui kauhean iso nainen. Hänellä oli pitkät, takkuiset, tulipunaiset hiukset, tuuheat harjaiset kulmakarvat ja hirveät kissansilmät. Hänellä ei ollut yllään muita vaatteita kuin lehmän nahkoja, jotka

olivat neulotut kokoon, mutta peittivät vain osan hänen keltaisenmustaa ruumistaan.

Kauhistuneina koettivat sisaret paeta hirviötä, mutta jättiläiseukko saavutti heidät helposti. Armotta tarttui hän heidän hiuksiinsa ja kantoi heidät portista sisään. Sitten hän vei tytöt syvään kellariin ja laski heidät suureen ammeeseen sanoen: »Sehän oli mainiota, lapsukaiset, että eksyitte tänne meidän maillemme. Niin makeita paisteja emme ole pitkään aikaan saaneet. Onpa hyvä, ettei mieheni ole kotona, hän pistäisi teidät heti poskeensa eikä jättäisi minulle mitään.»

Samassa kuului kauheata melua. »Siinä hän tulee-kin», huudahti jättiläiseukko ja piilotti tytöt ammeen alle. Ammeessa oli pieni halkeama, ja sen kautta näki Helka jättiläisen astuvan kellariin. Hän oli vielä suurempi kuin vaimonsa, mutta kuiva kuin tikku.

»Eukko hoi, onko sinulla ruokaa?» huusi hän.

»Etkö sinä, ukkoseni, ole saanut mitään paistia?» kysyi eukko. »Minulla ei ole kuin kaksi lammasta sinulle.»

»Tuo ne tänne», karjui jättiläinen. Eukko asetti hänen eteensä kauhean suuren vadin täynnä lihaa, ja muutamassa minuutissa oli äijä ahminut suuhunsa kaikki.

»En ole vielä likimainkaan ravittu», sanoi hirviö, »minä haistan ihmisenlihaa.»

»Älähän», nauroi eukko, »mitä hassutuksia nyt on päähäsi pälkähtänyt?»

»Hohoo, et sinä minua petä», vastasi jättiläinen, »täällä on ihmisenlihaa läheisyydessä. Ellet heti paikalla ilmaise minulle, missä sitä on, niin rupean hakemaan. Ja jos löydän jotain, niin isken pääsi siinä samassa poikki.»

»Rakas oma Kutsuseni, älä ole suutuksissasi. Minä sanon sinulle totuuden. Olen tänään saanut kiinni kolme tyttöä, mutta olisi oikein vahinko syödä heidät heti, sillä he osaavat tehdä kaikenlaista. Minä olen jo vanha, eikä meillä ole lapsia, jotka auttaisivat minua askareissa. Sen vuoksi ovat kaikki työni hunningolla. Tytöt voisivat meitä palvella. He voisivat leipoa ja keittää ruokaa. Älä syö heitä nyt, rakas Kutsu, voithan syödä heidät sitten joskus toisen kerran, kun olet oikein nälissäsi.»

»Olkoon menneeksi», virkkoi Kutsu, »minä en syö kuin kaksi.»

»Ei, ei, älä syö yhtäkään.»

»Vain kaikkein pienimmän.»

»Ei sitäkään. Hillitse nälkäsi, eiväthän he pääse sinulta pakoon.»

Pitkän toran jälkeen lupasi jättiläinen viimein jättää lapset rauhaan. Tästä oli eukko kovin mielissään, hän aikoi näet itse syödä saaliinsa, sillä aikaa kun mies oli metsällä ja sitten valehdella, että tytöt olivat karanneet.»

»Voithan ainakin näyttää ne minulle», sanoi jättiläinen. Silloin nosti eukko ammeen syrjään ja veti tyttöset esille.

»No, mitä te oikeastaan osaatte tehdä?» kysyi jättiläinen. Orpa ja Onerva olivat niin peloissaan, etteivät saaneet sanaa suustaan, mutta Helka oli rohkeampi. »Armollinen herra», vastasi hän, »me osaamme lakaista, ommella ja kehrätä, osaamme keittää hyvää lientä, leipoa piiraisia ja leivoksia, ja tehdä vielä paljon muutaakin.»

»Hyvä on», sanoi jättiläinen, joka oli suuri herkku-

suu. »Sinä, peukaloinen, saat heti leipoa piiraisia minulle.»

Helka pääsi nyt keittiöön, ja pian oli hän siellä kuin kotonaan. Mutta Orpa ja Onerva suljettiin suureen lintuhäkkiin.

Helka oli nyt yksin keittiössä. Hän teurasti kolme suurta oinasta ja keitti ne, sitten hän sekoitti pari vakalista jauhoja maitoon. Samassa hän huomasi neljä suurta rottaa, jotka rohkeasti loikkivat pöydälle ja asettuivat istumaan maitoastian laidalle. Helka ei koskaan ollut peljännyt sellaisia eläimiä kuin sammakoita, sisiliskoja tai hiiriä. Siksipä hän nytkin aivan rauhallisesti katseli rottia miettien mielessään: »oohoh, kylläpä tässä maassa näkyy olevan rotat kesyjä». Mutta kas kummaa, yht'äkkiä alkaa suurin rotta puhua. — Helka kuunteli hämmästyneenä. Puhuva rotta! — mokomaa hän ei ollut kuullut eikä nähnyt.

»Tyttö kulta», puhui rotta, »me olemme täällä haltiattaremme, mahtavan Arniman käskystä. Voidaksemme pelastaa sinut kauheiden jättiläisten vallasta on meidän täytynyt muuttua rotiksi. Haltiattaremme antaa sinulle seuraavan käskyn: Kun piirakat ovat kypsät, pitää sinun jäähdyttää ne ja leikata ne sitten kahtia. Me pujahdamme sitten kaksittain sisään molempiin palasiin. Hampaamme pitävät kyllä huolen mu usta.»

Helka suostui rottien ehdotukseen. Hän ymmärsi, että hyvä kummi tahtoi häntä auttaa. Pian olivatkin piirakat valmiit.

¶Mutta jättiläisille alkoi aika käydä pitkäksi. Jyri-sevällä äänellä huusivat he oven takaa: »Kuulepas, sinä peukaloinen, eivätkö piirakkasi ole valmiit?»

»Heti, heti», vastasi Helka, »niiden täytyy vain ensiksi jäähtyä».

Vähän ajan kuluttua antoi Helka piirakat jättiläisille. Ahnaasti sieppasivat he leivokset hänen kädestään ja ahmasivat kumpikin omansa siinä tuokiossa.

»Sinun piirakkasi ovat kauhean pieniä», sanoi jättiläinen, »mutta mainion hyviä ne ovat, se täytyy myöntää».

»Ai, ai, vatsaani puree», alkoi jättiläiseukko äkkiä huutaa. »Ai, ai», huusi ukkokin, ja hetken aikaa vaikeoituinaan kaatuivat he kumpikin kuoliaana maahan.

Helka juoksi nyt ilomielin kellariin vapauttamaan sisariaan. Mutta kellarinportilla hän näki taas nuo neljä rottaa istuvan. Helka tuli iloiseksi nähdessään ne ja silitti kiitollisena niiden hienoa samettiturkkia.

Silloin alkoi vanhin rotista taas puhua: »Kummisi, suuren Arniman, nimessä kiellämme sinua päästämästä sisariasi häkistä. He eivät ansaitse sääliäsi. Sinä yksin olet tämän linnan valtiatar, kaikki mitä siinä on, on sinun omaisuuttasi. Tässä, ota tämä avain. Jos sisaresi pääsevät vapaiksi, joudut taas heidän orjakseen. Seuraa siis haltiattaren neuvoa. Meidän tomemme on nyt päättynyt, jää hyvästi, Helka pieni.»

»Mitä on minun nyt tekeminen?» arveli Helka. »Seuraanko haltiattaren käskyä vai enkö? Totta on, että jos päästän sisareni vapaiksi, niin joudun heidän palvelijakseen, ja he minua räykkäyvätkin. Voisinhan tehdä heidän elämänsä häkissäkin miellyttäväksi, voisin antaa heille sinne herkkuja ja kauniita vaatteita.»

Helka alkoi nyt lähemmin tarkastella linnaa. Avainkimppu kädessä hän astui toiseen kerrokseen ja avasi oven. Voi sitä komeutta, mikä siellä hänen silmiänsä

kohtasi! Huoneet olivat toinen toistaan upeammat, oikein silmiä häikäisi niitä katsellessa. Helka avasi kaapit ja arkut, jotka olivat täpö täynnänsä komeita vaatteita ja kalleuksia. Mutta kaikkea tätä rikkautta nähdessään tuli Helka surulliseksi. »Oi», mietti hän, »mitä minä teen näin paljolla tavaralla? Vangitut sisar raukkani, teidänkin täytyy saada nauttia näistä suunnattomista aarteista.» Näin sanoen hän nopeasti juoksi huoneesta toiseen löytääkseen sisarensa. Viimein hän joutui erääseen kammioon, johon jättiläiseukko oli kätkenyt häkin. Hiukset hajallaan, vaatteet repaleissa, istuivat onnettomat sisaret ahtaassa häkissään.

»Oi», huudahti Helka kyynelsilmin, »minä tulen teitä vapauttamaan. Älkää enää peljätkö, jättiläiset ovat kuolleet.» Näin sanoen hän kiireesti avasi häkin oven. Orpa ja Onerva syöksyivät heti ulos ahtaasta kopistaan. He nauroivat ja itkivät, syleilivät ja suutelivat Helkaa.

Sitten vei Helka heidät mukaansa katselemaan linnan ihanuuksia. Sisaret olivat niin ihastuneet, että tuskin saivat sanaa suustaan. Kun heille tuli nälkä, menivät he jättiläisten ruokahuoneeseen, jossa oli niin paljon ruokaa, että tuhat ihmistä olisi voinut elää sillä muonalla monta monituista vuotta.

Viimein lausui Helka: »Nyt olen niin väsyksissä, etten jaksa teitä kauemmin opastaa.» Mutta siihen eivät Orpa ja Onerva tyytyneet.

»Voithan mennä nukkumaan», sanoi Orpa. »Anna meille avaimet.»

»En suinkaan», vastasi Helka, »avaimet ovat jätetyt minulle, ja te ette sitten enää anna niitä minulle takaisin.»

»Kuulepas tuota», sanoi Orpa, »minä olen vanhin, avaimet kuuluvat minulle».

»Niin, avaimet ovat tietysti Orvan», sanoi Onerva ja aikoi siepata avaimet Helkalta.

»Ettehän toki aikone niitä väkivallalla ottaa?» sanoi Helka suruissaan. Mutta kiittämättömät sisaret hyökäsivät hänen päälleen ja ryöstivät avaimet häneltä, vieläpä löivätkin häntä.

Itkien hiipi Helka raukka ulos huoneesta. Hän joutui kellariin ja istui murheissaan portaille. Silloin hän kuuli pientä sipinää aivan vieressään. Hän katsahti sivulleen ja huomasi nuo samat neljä rottaa. Ne laskivat pienen kullaltakiiltävän sauvan hänen jalkainsa juureen ja katosivat samassa tuokiossa.

Helka nosti välkkyvän sauvan ja luki siinä seuraavat sanat:

Ken kärkeäni koskettaa,
se kivikuvaks kohta saa.

Helka hypähti pystyyn: »Niin, kummini!» huudahti hän, »olet oikeassa. Heidän sydämensä on kova kuin kivi, minä tottelen neuvoasi.»

Nuolen nopeudella hän juoksi linnan yläkerrokseen. Sisaret olivat nukahtaneet sohvalle ja vetivät sikeäntä untaan. Hän ojensi sauvansa, sen kärki miltei kosketti Onervaa, — silloin hänen kätensä äkkiä vaipui alas ja hän kuiskasi: »Oi taivas, mitä teenkään! Minä moitin sisariani kovuudesta ja nyt aion kuitenkin . . .»

Sanat kuolivat hänen huulillaan. Tietämättään hän oli koskettanut itseään sauvan kärjellä ja muuttui samassa silmänräpäyksessä kiveksi.

Orpa ja Onerva olivat nukkuneet niin sikeästi, etteivät tietäneet mitään asiasta. Mutta nyt he heräsivät

kauheaan jylinään. Huoneen katto aukesi, ja loistava haltiatar liiteli alas. Koko huone kävi valoisaksi kuin ilmipäivällä.

»Helka», huudahti haltiatar ja kosketti liljanvarrella elotonta kivikuvaa. Ja Helka vaipui taas ihmishaahmossaan hyvän kumminsa syliin.

Sitten Arnima kääntyi Orvan ja Onervan puoleen, jotka pelosta tyrmistyneinä olivat vaipuneet lattialle.

»Anna anteeksi, oi anna anteeksi siskoilleni», rukoili Helka.

»Ei, lapsi kulta», sanoi Arnima, »nämä kiittämättömät häijyt olennot eivät ansaitse elää. He eivät saa kauemmin katkeroittoa hyvien ihmisten elämää.»

Helka rukoili uudestaan, mutta haltiatar oli järkähämätön. Hän kosketti taikasauvansa kärjellä molempia tyttöjä ja muutti heidät kiviksi. Sitten hän syleili Helkaa ja sanoi: »Armas lapseni, sano mitä mielesi toivo. Tahdotko jäädä tähän ihanaan linnaan? Sen rikaudet ja aarteet ovat omasi, jos niin haluat.»

»Minä en toivo mitään muuta», sanoi vaatimaton Helka, »kuin päästä isäni luokse takaisin».

Arnima kosketti häntä vienosti liljanvarrella. Helka nukahti. Haltiatar nosti hänet syliinsä ja lensi läpi ilmojen kauas yksinäiseen seutuun, missä kalastaja asui. Hän laski tytön maahan tuvan edustalle. Silloin heräsi Helka ja tunsu kotinsa. Riemusta huudahtaen hän riensi isänsä luo. Tämä istui ovella yksinään. Hänen vaimonsa oli näet tyttärien poissa ollessa kuollut. Kun Helka näki hänet, syöksyi hän hänen syliinsä ja syleili häntä hellästi. Kalastajan iloa ei voi sanoin selittää. »Helka, oma Helkanil!» huudahti hän, »kuinka olen sinua kaivannut! Nyt kun sinä taas olet

luonani, on kaikki hyvin. Mutta missä ovat sisaresi, Helka?»

»He ovat kuolleet», vastasi haltiatar, joka oli astunut esiin.

Kalastaja pyyhkäisi kyyneleen silmästään ja lausui: »Rauha olkoon heidän tomullensa. Minä en tahdo itkeä, olethan sinä, Helka, luonani.»

Nyt laskeutuivat välkkyvät, joutsenten vetämät vaunut maahan haltiattaren eteen. »Minun täytyy jättää teidät», sanoi Arnima. »Sanokaa, mitä haluatte minulta.» Kalastaja vastasi: »Minä en halua mitään, onhan minulla jalo tyttäreni.» »Entäs sinä, Helka», kysyi haltiatar, »etkö sinä halua mitään?» »Minä en tarvitse mitään, kun olen isäni luona», vastasi Helka.

»Jääkää hyvästi», huudahti haltiatar ja kiiti vauvuissaan ylös ilmaan. Kalastaja ja Helka katsoivat hänen jälkeensä, kunnes vaunut katosivat.

Helka ja hänen isänsä elivät tyytyväisinä elämänsä loppuun asti. Helkan hellä huolenpito sulostutti kalastajan vanhuutta. Hän kuoli sadan vuoden vanhana tyttärensä sylissä, ja Helka seurasi häntä kuolemaan muutamana päivänä perästä.

Tyhmä-Matti.

Eräällä rikkaalla talonpojalla oli kolme poikaa. Kaksi oli niin viisasta, että he kuulivat ruohon kasvavan, mutta ulkomuodoltaan he olivat vähäpätöisiä ja rumia. Nuorin sitävastoin oli voimakas ja kaunis kuin rehevä puu, mutta lukuhalua hänellä ei ollut yhtään. Kun molemmat toiset istuivat nenät kirjoissa kiinni, kiipesi hän puihin ja juoksenteli metsässä.

Kun kaikki kolme poikaa olivat kasvaneet suuriksi, tuli vanhimmasta maisteri ja toisesta tohtori. Ja maisteri oli niin viisas, ettei kukaan ihminen voinut ymmärtää mitä hän sanoi, ja tohtori oli niin taitava, että sairaut pelästivät, kun he vain näkivätkin hänet ja tulivat heti paikalla terveiksi.

Mutta nuorin pojista pysyi talonpoikana. Hän osasi tehdä työtä kuin hevonen ja piti talon hyvässä kunnossa, ja kaikki mihin hän ryhtyi, onnistui häneltä. Mutta koska hän ei ollut lukenut mitään, niin tuntui hän veljiensä rinnalla, jotka olivat niin hirvittävän viisaita, tyhmältä ja tietämättömältä ja siksi häntä sanottiin »Tyhmäksi Matiksi».

Olipa nyt kuninkaan ainoa, ihana tytär sairastunut. Hänellä oli aina ja alituisesti ikävä, vaikka hän ei tiennyt mitä hän ikävöi, ja hän sanoi isällensä: »Voi, jospa minulla kerrankin kokonaiseen päivään ei olisi ikävää!»

Kuningas kutsutti linnaan monta lääkäriä, mutta heidän taitonsa olivat aivan turhat. Silloin kuningas kuulutti, että se joka keksii keinon, millä saa prinsessan ikävän häviämään kolmeksi päivää, se saa hänet puolisokseen ja puolet valtakuntaa päälle päätteeksi. Silloinpa saapui linnaan ruhtinaita, kreivejä, ritareja ja aatelismiehiä, porvareita ja talonpoikia kaikista maailman ääristä. He toivat prinsessalle helmiä ja kallisarvoisia jalokiviä, kaikenlaisia aarteita, joita vain mielessään voi kuvailla, mutta prinsessa ei sittenkään voinut unohtaa ikäväänsä ainoaksikaan päiväksi.

Arragonian kuningas laski prinsessan jalkojen juureen ihmeen ihania silkkikankaita, mutta tämäpä vain sanoi: »Ah, mitä minä noilla rievuilla.» Hollannin prinssi kumarsi hänelle ja sanoi: »Ihana prinsessa, ehkäpä te ikävöitte kukkasia? Kauneimmat tulpaanit ja hyasintit koko maailmassa lasken tähän teidän jalkojenne juureen.»

»Kuninkaan puutarhassa on yltä kyllin kukkasia», vastasi prinsessa, »pitäkää tulpaaninne ja hyasintinne».

Silloin sanoi prinssi suruissansa: »Ehkäpä te ikävöitte Hollannin juustoa?»

»Kaikkia vielä», huudahti prinsessa, »viekää juustonne pois».

Eräänä päivänä, kun jo ritareja ja herroja oli käynyt linnassa vaikka kuinka paljon, saapui myös maisteri paikalle. Ja koska ritarit ja herrat olivat tulleet suurine seurueineen, hevosineen ja vaunuineen, niin ei maisterikaan tahtonut kerjäläisenä saapua linnaan, ja siksi hän sälytti kaikki lukemansa kirjat seitsemään vaunuun ja otti ne mukanaan linnaan.

Kun hänet oli saatettu prinsessan eteen, sanoi hän kolme kertaa syvään kumartaen: »Kaikkein jalosukuisin ja kaunein prinsessa, jos tahdotte seurata minun neuvoani, niin paranette hyvin pian.»

»Ah, te näytätte olevan juuri oikea mies», sanoi kuninkaantytär nauraen, »antakaa kuulla».

Silloin maisteri kumarsi uudestaan kolme kertaa, niin syvään kuin hän vain taisi, ja jatkoi: »Näissä kirjoissa, jotka olen tuonut mukani, on koko maailman viisaus kirjoitettuna aina maailman alusta alkain tähän päivään saakka. Ken on oppinut ulkoa kaiken tämän viisauden niinkuin minä, hän ei tunne enää mitään ikävää, hän ei tunne yleensä enää mitään, ja se on ihaninta mitä maailmassa voi olla. Jos te, prinsessa, sallitte minun opettaa teitä, niin paranette aivan varmaan.»

Prinsessa vastasi: »Kylläpä te, herra maisteri, puhutte kummia asioita, mutta tehkää vain niinkuin haluatte, alkakaa opettaa.»

Prinsessa kutsui hovineidot ympärilleen, pyysi palvelijaa nostamaan esille kultaisen pöydän ja kultaisen tuolin maisterille. Pöytä asetettiin prinsessan eteen, ja tuoli, johon maisteri kävi istumaan, häntä vastapäätä. Sitten laahattiin kirjat sisään ja maisteri alkoi niistä lukea ääneen.

Aluksi prinsessa oli kuolla nauruun, sillä maisteri oli hänestä niin hullunkurinen, mutta kun tämä luki taukoamatta, sanoi prinsessa vihdoin: »Hyi, onpa tuo vasta kauheaa. Katsokaa», sanoi hän sitten hovinaisilleen, ja näytti valkeaa kättänsä, »aivanhan minä olen kananlihalla».

Mutta kun maisteri vihdoin luki eräästä kirjasta, että ikävä ei ole mitään muuta kuin mielikuvitusta, ja

ettei koko maailmassa ole mitään, jota maksaisi vaivaa ikävöidä, niin suuttui prinsessa, nousi tuoliltaan ja sanoi: »Tuo typerä mies väittää, että minun tautini on vain mielikuvitusta, hän on loukannut minua, viskatkaa hänet vankilaan.»

Ja ennenkuin hämmästynyt maisteri tiesi asiaakaan, istui hän jo vankilassa, ja kaikki kirjat kannettiin hänen luokseen.

Siellä hän nyt istui ja tuumi, kuinka paljoa vaikeampi oli opettaa prinsessaa kuin tavallisia ihmisiä.

Tohtori oli sillä välin kuullut siitä onnettomuudesta, mikä oli kohdannut hänen veljeänsä, ja hän ajatteli: »Niin viisas kuin sinä ei hän sittenkään ole», ja päätti koettaa myös onneaan. Avara viitta hartioilla, tohtorinhattu päässä hänkin läksi nyt linnaan. Hänellä ei ollut mitään muuta mukanaan kuin kultainen kotelo.

Kun hän pääsi prinsessan puheille, sanoi hän: »Minä yksin teidän mikä tietä vaivaa, arvoisa prinsessa», ja hän kumarsi hyvin syvään, »teidän tautinne on teidän sydämessänne».

»Se voi kyllä olla», arveli vanha kuningas, joka seisoi vieressä ja nyökäytti päätään.

»Ja sen vuoksi ei kukaan muu kuin minä voi teitä parantaa», jatkoi tohtori puhettaan. »Katsokaa tätä!» Ja hän avasi kultaisen kotelon ja otti siitä esille punaisen marmorisydämen, joka näytti aivan oikealta sydämeeltä.

»Tämä sydän ei voi tuntea mitään ikävää», väitti tohtori, ja siksi pyysi hän saada ottaa pois prinsessan sydämen ja antaa tämän toisen sijaan, jonka hän itse oli tehnyt.

Silloin prinsessa suuttui, hypähti tuoliltaan ylös ja

huusi: »Heittäkää tuo mies syvimpään vankilaan, tuo narri, joka tahtoo vaihtaa minun kuninkaallisen sydämeni kivisydämeen.»

Ja ennenkuin viisas tohtori tiesi asiaakaan, istui hän jo syvässä vankilassa vedellä ja leivällä ja tuumi itsekensä, ettei sittenkään ollut helppoa parantaa kuninkaantytären sydäntä.

Prinsessa oli jo kadottanut kaiken toivonsa, sillä päivä päivältä hänen tautinsa vain yltyi eikä kukaan kyennyt sitä parantamaan.

Eräänä kauniina päivänä, kun kuninkaantytär juuri suori hiuksiansa, jotka valuiivat loistavana, kultaisena vaippana hänen hartioillensa, kuului linnanpihalta iloista torventoitotusta ja hevosen kavioiden kapsetta.

»Trarararaa, trarararaa!»

»Menepäs katsomaan, kuka siellä on», huudahti prinsessa kamaripalvelijattarelleen, mutta ei malttanut kuitenkaan odottaa, että hänen käskyänsä olisi täytetty, vaan kiiruhti itse ikkunaan ja työnsi uutimet hiukan syrjään.

Silloin hän näki kauniin nuorukaisen ratsastavan linnanpihalle komean ratsun selässä. Hän ei ollut puettu kuitenkaan ritarin tavoin, vaan hänellä oli yllään nahkatakki ja päässä pieni lakki, joka näytti hyvin terhakalta hänen kultaisilla kiharoillaan. Hän oli yhtä iloinen ja reipas kuin torventoitotus, joka kajahti ilmassa.

Kun nuorukainen näki kuninkaantytären ikkunassa, heilahutti hän tervehtien lakkiaan ja nauroi yhtä heleästi kuin kirkas aamu.

»Onpa tuo reipas poika», sanoi prinsessa, eikä näytännyt lainkaan pahastuneelta, »menkää kysymään mitä hän haluaa».

Kamaripalvelijatar läksi, palasi hetken kuluttua sisään ja sanoi: »Nuorukainen sanoi, että hän on vapaasyntyinen, eikä halua odottaa ulkona pihalla kuin orja.»

»Onpas hän rohkea», sanoi prinsessa; »saattakaa hänet eteiseen».

Eipä kestänyt kauan, ennenkuin prinsessa astui valtaistuinsaliin, kävi kultaistalle valtaistuimelle istumaan ja antoi merkin hovinaisilleen, jotka saattoivat nuorukaisen sisään.

Prinsessa katseli häntä ja hänestä tuntui kuin aurinko olisi paistanut entistä heleämmin, niin iloiselle mielelle hän tuli nähdessään nuorukaisen kirkkaat sinisilmät.

Siinä hän nyt seiso, Tyhmä-Matti, niinkuin ihmiset häntä haukkuivat, kumarsi syvään ja sanoi: »Kaikkein suloisin kuninkaantytär, teillä on ikävä ettekä tiedä mitä te ikävöitte. Tahdotteko kolme päivää seurata minun neuvojani, niin annan pääni pantiksi, että ikävänne kokonaan katoaa?»

Prinsessa sanoi: »Kunpa ette vain lupaisi enemmän kuin mitä voitte pitää. Mutta sanokaahan kumminkin mitä minun tulee tehdä?»

»Tulkaa tänään minun kanssani pellolle perunoita kuokkimaan», sanoi Tyhmä-Matti.

Silloin prinsessa viittasi hovineidet luokseen ja neuvotteli heidän kanssaan, mutta ei kukaan edes tiennyt, miten kuokkaa kädessä pidettiin, sillä ei kukaan ollut koskaan sellaisessa työssä ollut.

»No hyvä, minä tulen teidän kanssanne», vastasi prinsessa, »ja molemmat nuorimmat hovineitoni tulkoot mukaan».

»En minä heitä tarvitse, jättäkää heidät kotiin», sanoi Tyhmä-Matti.

Mutta hovimestarinna arveli, ettei se käynyt päinsä.

»Mutta se on aivan välttämätöntä», intti poika, »jos prinsessa tahtoo parantua».

Silloin prinsessa sanoi: »Minä tulen teidän kanssanne pellolle.»

»Ette te noin hienoissa vaatteissa voi tulla», sanoi jälleen poika ja otti esiin liinaisen talonpoikaismekon metsästyslaukustaan ja antoi sen prinsessalle.

Prinsessa puki sen ylleen, katseli itseään peilissä ja oli nauraa itsensä kuoliaaksi.

Sitten tuotiin hevonen tallista, ja prinsessa ratsasti talonpojan kanssa pellolle.

Siellä he sitoivat hevoset puuhun kiinni ja alkoivat tehdä työtä.

Nuori talonpoika näytti prinsessalle, miten hänen tuli pidellä kuokkaa. Aluksi ei työ häneltä yhtään onnistunut, mutta hauskaa se sittenkin oli, ja prinsessa katseli nauraen joka puolelta hienoja käsiään, jotka tulivat aivan mustiksi mullasta.

Kun poika oli kuokkinut jo puolet peltoa, ei prinsessalla ollut muuta kuin tusinan verran perunoita viressään. Silloin poikakin nauroi ja sanoi: »Heiluttakaa paremmin kuokkaanne.»

Prinsessa paralle nousi hiki päähän, mutta hän teki sittenkin työtä, jotta talonpoika ei pilkkaisi häntä.

Päivällisen aikaan sanoi poika: »Käydään nyt syömään!» Hän kaatoi kannusta piimää kulhoon, otti happaman leipäpalan korista ja tarjosi sen prinsessalle.

Ateria maistui prinsessan mielestä niin erinomaiselta, ettei hän kertaakaan kuninkaan linnassa ollut syönyt niin hyvällä ruokahalulla. Ja kun hän oli saanut kyllikseen, arveli hän, että olisi hyvä levätä hiukan.

Mutta eipä se käynyt laatuun. Vasta auringon laskettua oli aika levätä, arveli poika, nyt täytyi vielä tehdä ahkerasti työtä, sillä pelto oli kuokittava ylt'yleensä ennen iltaa, eikä prinsessa vielä ollut saanut suuria aikaa.

Sen prinsessakin myönsi ja jatkoi työtään, ja nyt se sujuikin jo hiukan paremmin, ja kun ilta joutui, oli hän saanut pitkän maapalan kuokituksi ja koko työ oli tehty.

Hento kuninkaantytär oli kovin väsynyt ratsastaessaan kotiin, mutta ikävästä ei hän koko päivään ollut tiennyt mitään.

Seuraavana päivänä, kun torventoitotus taaskin kajahti linnan pihalta, oli prinsessa jälleen reipas ja iloinen, eikä hän pitkään aikaan ollut niin hyvällä mielellä ollut kuin nyt.

Tyhmä-Matti ei tänään jäänytkään odottamaan pihalle, vaan astui suoraan sisään.

Hetken kuluttua saapui prinsessakin saliin, kävi istumaan valtaistuimelle, viittasi hovineidet luokseen ja sanoi nuorukaiselle: »Mitä minun tänään tulee tehdä? Pellolle en minä ainakaan huoli enää mennä työhön.»

»Sitä teidän ei tarvitsekkaan», arveli reipas poika. »Tulkaa minun kanssani sikoja paimentamaan.»

»Sikojako paimentamaan!» sanoi prinsessa. »Sopiiko se?» Ja hän neuvotteli hovinaistensa kanssa, mutta ei kukaan heistä ollut koskaan ollut sikoja paimenessa, eivätkä he voineet antaa hänelle mitään neuvoa.

Mutta hovimarsalkka, joka seisei vieressä, arveli ettei se mitenkään käynyt päinsä, jollei hän itse tullut mukaan.

»Ei», sanoi Tyhmä-Matti, »ei se käy päinsä, en minä häntä voi käyttää, ja jos prinsessa ei tyydy minuun, niin en voi myöskään häntä parantaa.»

Silloin prinsessa tuli oikein vakavaksi ja sanoi: »Olkoon menneeksi, tänään tulen teidän kanssanne sikoja paimentamaan.»

»Hyvä on», sanoi Tyhmä-Matti, »mutta jättäkää kotiin nuo hienot vaatteet».

Prinsessa puki jälleen ylleen liinaisen mekon, nousi hevosen selkään ja ratsasti nuorukaisen kanssa paimeneen.

Aluksi oli prinsessan mielestä sikojen paimentaminen hyvin hauskaa, nauraen hän juoksi elukoitten perässä ja ajoi ne takaisin niitylle, kun he karkasivat naapurin maalle.

Raitis aamu-ilma, heinien tuoksu ja iloinen seura oli hänelle hyvin mieleen.

Mutta kun aurinko nousi yhä korkeammalle, väsyi prinsessa parka ja oli kovin iloinen, kun hän vihdoinkin sai istua toverinsa viereen maahan pehmeälle sammaleelle ja alkoi hyvällä ruokahalulla syödä juustoa ja kuivaa hapanta leipää, jota Tyhmä-Matti hänelle tarjosi.

Mutta kun hän sitten arveli, että pitäisi hiukan levätä, niin poika ei ottanut hänen puheitaan korviinsa.

»Ei», sanoi Tyhmä-Matti, »teidän täytyy uskollisesti auttaa minua, yksin en jaksa sikalaumaa paimentaa, ja jos ne juoksevat naapurin niitylle, niin minä saan maksaa vahingon.»

Täytyipä siis prinsessan jälleen juosta sikojen perässä ja estää niitä naapurin maalle pääsemästä.

Mutta illan suussa hän oli puolikuollut väsymyksestä ja suurella vaivalla hän pysytteli satulassa, kun he ratsastivat kotiin. Mutta ikävä ei tänäkään päivänä ollut vaivannut häntä.

Seuraava päivä oli pyhäpäivä. Taaskin kajahti varhain aamulla iloinen torven toivotus kuninkaantytöiden ikkunan alta. Hän oli jo valmis, yllään hänellä oli vihreä, samettinen metsästyspuku ja hän astui Tyhmää-Mattia vastaan.

Tyhmä-Matti kumarsi hänelle, näyttäen oikein uljaalta silkkisessä takissaan, ja kun prinsessa näki hänen iloiset silmänsä, tuli hän itsekin hyvälle mielelle.

»Mutta tänään minä en pane ylleni tuota inhottavaa mekkoa», sanoi prinsessa.

»Ei teidän sitä tarvitsekaan», sanoi nuorukainen.

»Mitä minun sitten tänään täytyy tehdä?» kysyi prinsessa.

»Tänään me kuljeskelemme ympäri metsiä ja maita ja syömme päivällistä isäni talossa», sanoi Tyhmä-Matti.

Se oli prinsessalle mieleen, ja niinpä he yhdessä ratsastivat kirkkaaseen kesä-aamuun.

Mutta tuskinpa he olivat päässeet linnan näkyviltä, niin alkoi Tyhmä-Matti ratsastaa niin nopeasti, että prinsessa tuskin ennätti henkeään vetää. Hopsasaa, ojien ja aitojen yli, ja kuninkaantytär, joka ei tahtonut olla huonompi kuin toinenkaan, kiiti kuin myrskytuuli nuorukaisen rinnalla.

Vihdoin, kun oli jo päivällisaika, hillitsi Tyhmä-Matti hevosensa, tarttui prinsessan hevosen suitsiin kiinni ja katsoen häntä nauraen silmiin hän sanoi: »Olipa tämä hyvä ajo; eiköhän ruoka nyt maistune minun äitinikin pöydässä.»

Iloisesti torvea toittottaen he ratsastivat muhkean talonpoikaistalon pihalle. Tyhmä-Matti auttoi prinsessan alas hevosen selästä ja talutti hänet kädestä sisään.

Vanha emäntä tuli heitä vastaan, ja Tyhmä-Matti huusi hänelle:

»Katsokaa, rakas äiti, kenen minä tuon tänne? Kuninkaan ihanan tyttären!«

Vanha emäntä ja isäntä kumarsivat kolmesti kuninkaan tyttärelle ja emäntä sanoi:

»Pitäkää hyvänänne mitä talo voi tarjota.»

Prinsessa viihtyi erinomaisesti tässä somassa tuvassa. Siellä olivat seinät laudoitetut, astiat kirjavaksi maalatut ja nurkassa seisoj suuri uuni. Ja pöydälle oli levitetty valkea, karhea liina, jonka emäntä itse oli kutonut, ja sen päällä seisoj kirkkaita tina-astioita, jotka näyttivät prinsessan mielestä paljoa kauniim-

milta kuin kulta- ja hopea-astiat kuninkaan pöydässä. Ja hyvällä ruokahalulla hän söi lihakeittoa ja paistettua kanaa ja joi kotonapantua kaljaa.

Kun he olivat syöneet, vei Tyhmä-Matti prinsessan katsomaan tallia, aittoja ja latoja, ja prinsessa katseli kaikkea hyvällä mielellä, sillä kaikki oli erinomaisessa kunnossa.

Sitten he jatkoivat taas ratsastustaan, mutta hiljemmin kuin aamulla, ja prinsessa nauroi kaikille hausekoille jutuille, joita Tyhmä-Matti hänelle kertoi.

»Osaatteko arvata voituksia?» kysyi Tyhmä-Matti.

»Antakaa kuulla», sanoi prinsessa.

»Arvatkaa sitten: mikäs se on pukin näköinen, vaikka sillä ei ole sarvia?»

»Se on pieni vuohi», huusi prinsessa.

»Väärin arvattu», sanoi Tyhmä-Matti, »teidän hovimarsalkkanne se on».

Silloin nauroi prinsessa ja sanoi: »Jos joku muu kuin te olisi sen sanonut, niin hänet pistettäisiin vankeuteen, sillä se on loukkaus minun hovimarsalkkaani kohtaan.»

»Olisipa se jotakin», sanoi Tyhmä-Matti. »Mutta arvatkaahan: mikäs se on sipulin näköinen, vaikka on paljoa hyödyttömämpi?»

»Kirkontornihan se on», sanoi prinsessa.

»Väärin arvattu», sanoi Tyhmä-Matti, »hovimestarinna se on, jolla on leveä vannehame ja pieni pää».

Prinsessa nauroi ja sanoi: »Jos joku toinen kuin te olisi sen sanonut, niin olisi hän joutunut syvimpään vankilaan, koska hän loukkaa minun parasta ystävääni.»

»Olisipa se jotakin», sanoi Tyhmä-Matti. »Mutta arvatkaahan, mikä se on: suuri puutarha, jossa on paljon kukkia, valkoisia, punaisia, keltaisia ja kirjava kuk-

kia, mutta kaikki ne olisivat tuoksuttomia ja ikävät katsoa, jollei keskellä kasvaisi maailman ihanin ruusu?»

Sitä prinsessa ei mitenkään voinut arvata.

»Nuo tuoksuttomat kukat ovat teidän hovineitonne ja herranne, ruusu keskellä olette te itse, ihana kuninkaantytär», sanoi Tyhmä-Matti.

»Te olette aika veitikka», sanoi prinsessa ja nauroi.

Aurinko alkoi jo mennä mailleen. He olivat nyt kotimatalla ja ratsastivat tiheän metsän läpi.

Samassa hyppäsi villikissa puusta prinsessan päälle ja tarttui häneen kynsillään kiinni. Mutta nuorukainen riisti nopeasti tikarin vyöltään, tarttui elukkaan lujasti kiinni ja pisti sitä tikarilla suoraan sydämeen, jotta se heti paikalla heitti henkensä.

Prinsessa kiitti pelastajaansa syvästi liikutettuna. Tämän nuorukaisen luona hän tunsu olevansa hyvässä turvassa, ja hän tuumi itseksensä, että hän mielellään ottaisi hänet puolisosuksensa, koska hän oli niin voimakas ja rohkea.

Kun he saapuivat linnaan, katosi aurinko juuri vuorten taakse, ja prinsessa lausui pelastajalleen:

»Te olette pelastanut henkeni ja pitänyt lupauksenne: kolmeen päivään en ole tuntenut yhtään ikävää; astukaa nyt kuninkaan eteen ja vaatikaa palkkanne.»

Käsi kädessä he astuivat nyt kuninkaan luokse. Tämä lausui: »Minä kiitän teitä. Sanani minä pidän, sillä te olette parantanut tyttäreni; puolet valtakuntaa on nyt teidän omanne ja tyttäreni te saatte puolisoskseenne, jos te haluatte häntä.»

»Suloisin kuninkaantytär», sanoi Tyhmä-Matti, »kovinpa mielelläni tahtoisin saada teidät omakseni, mutta minulla on kolme ehtoa.»

Silloin kuninkaantytär pelästyi, sillä hän oli luullut, että nuorukainen heti ilolla myöntyisi.

Mutta Tyhmä-Matti katseli häntä hymyilevin silmin ja sanoi: »Ensiksikään en pidä siitä, että te aina kysytte neuvoa hovineidoiltanne, mitä teidän tulee tehdä; kun te olette minun puolisoni, niin ette saa neuvotella kenenkään muun kuin minun kanssani.»

Silloin prinsessa nauroi jälleen ja sanoi: »Teidän tahtonne tapahtukoon.»

»Toiseksi», jatkoi Tyhmä-Matti puhettansa, »en tahdo olla laiska, kun tulen kuninkaaksi, ettekä tekään saa olla.»

Siihenkin prinsessa oli suostuvainen, hän tahtoi tehdä työtä, mutta ei suinkaan ollut tarpeellista juuri kuokkia perunoita ja paimentaa sikoja.

»Ja kolmanneksi tulee teidän päästää vapaaksi veljeni, maisteri ja tohtori.»

Silloin prinsessa ihmetteli suuresti, että he olivat hänen veljiänsä.

»Ovatpa ne lystikkäitä veitikoita», sanoi prinsessa, »mutta eipä maksa vaivaa rangaista heitä niin kovasti, vaikka he ovatkin narrimaisia, ja koska he ovat teidän veljiänne, niin pääskööt vapaiksi.»

Maisteri ja tohtori kutsuttiin siis sisään. Maisteri tuli vielä entistään kateellisemmaksi, kun hän näki veljensä niin tuttavallisesti puhuvan prinsessan kanssa, ja tohtori ei ollut Tyhmää-Mattia yhtään näkevinään.

»Tahdotteko saada toimen hovissa?» kysyi prinsessa.

Mutta he vastasivat: »Kiitoksia vaan, mutta sellaisessa maassa, missä Tyhmä-Matti on kuninkaana, me emme tahdo elää.»

Silloin nauroi prinsessa ja käski heidän poistua. Mutta Tyhmälle-Matille hän ojensi kätensä ja sanoi:

»Te olette nyt minun rakas mieheni.»

Seuraavana päivänä vietettiin suuret häät, ja Tyhmä Matti ja kuninkaantytär elivät onnellisina yhdessä.

Tyhmästä-Matista tuli hyvä ja viisas kuningas, eikä kukaan nimittänyt häntä enää tyhmäksi, sillä hän piti hyvää huolta alamaistansa, ja hänellä ja hänen kuningatarellaan, joka ei koskaan enää ollut ikävissään, oli kylläksi työtä ja iloa koko elämänsä ajaksi.

Momotaro eli kertomus Persikan- pojasta.

Japanilainen satu.

Olipa kerran ukko ja akka, jotka olivat hyvin köyhiä, ja heidän täytyi tehdä työtä niin paljon kuin he jaksivat ansaitakseen jokapäiväisen riisinsä. Ukko niitti ruohoa seudun maanviljelijöille, ja sillä aikaa kun hän oli poissa, hommaili eukko kotiaskareissa ja teki työtä heidän omalla pikku riisivainiollaan.

Eräänä päivänä meni ukko tapansa mukaan kummuille ruohoa niittämään, ja eukko rannalle hiukan vaatteita pesemään.

Kesä oli tulossa ja molempien vanhusten mielestä oli niin vihreätä ja kaunista, kun he kumpikin menivät työhönsä. Ruoho virran rannoilla oli kuin smaragdinvärinen sametti, ja pajut, joita kasvoi pitkin veden äyräitä, heiluttelivat pehmeitä kissasiansa.

Kevyt tuulenhenkäys väreilytti veden kirkasta pintaa ja siveli ohimennessään vanhan parin poskia, ja sekä ukko että akka tunsivat olevansa jostakin selittämättömästä syystä sinä aamuna tavattoman onnelliset.

Eukko löysi lopulta soman, hauskan paikan virran rannalla, ja siihen hän laski koppansa. Ja sitten hän alkoi pestä vaatteita. Hän otti toisen vaatekappaleen

toisensa jälkeen kopasta, hieroi niitä ensin virran vedessä ja kurikoi niitä sitten kivellä. Vesi oli kirkasta kuin kristalli, niin että hän voi nähdä pikkukalojen uivan edestakaisin ja erottaa ukonkivet pohjalla.

Hänen siinä seistessään pesemässä vaatteita, eräs persikka kellui laineilla rantaa kohti. Eukko sattui katsomaan ylös ja huomasi sen, ja vaikka hän oli jo kuu-

denkymmenen vuoden vanha, ei hän ennen koskaan ollut nähnyt niin suurta persikkaa.

»Mahtaapa se maistua hyvältä!» sanoi eukko itsekensä. »Sen minä nyt koetan saada käsiini vaikka kuinka ja vien kotiin ukolle.»

Hän ojensi kätensä tavoittaakseen persikkaa, mutta ei saavuttanut hedelmää, sillä se oli liian etäällä. Hän etsi keppiä, mutta ei löytänyt läheltä, ja jos hän menisi kauempaa hakemaan, voisi persikka mennä menojaan.

Juuri kun hän neuvottomana ajatteli, mitä olisi tehtävä, muisti hän vanhan laulun. Ja nyt hän alkoi taput-

taa käsiään samassa tahdissa kuin persikka kellui laineilla ja taputtaessaan hän lauloi:

On vesi tuolla katkeraa,
mut' täällä hyvää, makeaa.
Jätä vesi katkera,
ui tänne, tääll' on makea!

Ja kuinka kävi? Heti kun hän alkoi hyräillä lauluaan, lähestyi persikka rantaa, missä eukko seisoi, ja lopuksi se pysähtyi aivan hänen eteensä, niin että hän voi ottaa sen vedestä. Eukko ihastui ikihyväksi. Hän ei voinut työtänsäkään jatkaa, niin ylen onnellinen hän oli, vaan latoi kaikki vaatteet takaisin bamburuokoppaan, otti kopan selkäänsä ja persikan käteensä ja riensi kotiin.

Aika tuntui eukosta hyvin pitkältä, ennenkuin hänen ukkonsa tuli kotiin. Mutta juuri kun aurinko oli mailleen menossa, tuli ukko roikottaen selässään suurta ruohotaakkaa — niin suurta, että akka tuskin näki ukkoaan. Ukkoraasu näytti olevan hyvin väsynyt ja nojautui viikatteeseensa.

Heti kun akka näki ukon, huusi hän:

»O Jii San.¹ Tänään on aika käynyt pitkäksi odotellessani sinua!»

»Mikä nyt on? Minkä tähden olet niin malttamaton?» kysyi ukko, joka ei vähääkään aavistanut, mikä oli syynä akan intoon. »Onko mitään tapahtunut poissa ollessani?»

»Eipä mitään», sanoi eukko, »ei ole tapahtunut erityistä. Minä olen vain löytänyt jotakin ja sen saat sinä.»

»Sepä hyvä», sanoi ukko. Ja sitten hän pesi jalkansa vesivadissa ja astui parvekkeelle.

¹ Ukko.

Eukko juoksi pieneen huoneeseen ja otti suuren persikkansa, jonka hän oli pannut kaappiin. Hänestä se tuntui raskaammalta nyt kuin ennen, ja näyttäessään sitä ukolleen hän sanoi:

»Katsoppas tätä, oletko eläissäsi nähnyt näin suurta persikkaa?»

Kun ukko näki persikan, hämmästyi hän kovin ja sanoi:

»No, onpa se aikamoinen persikka, suurempaa en ole koskaan ennen nähnyt. Mistä olet sen ostanut?»

»En minä ole sitä ostanut», vastasi eukko. »Minä löysin sen virrasta, kun olin vaatteita pesemässä.» Ja sitten hän kertoi koko tapahtuman.

»Olipa hauskaa, että löysit sen», sanoi O Jii San. »Syödään se nyt, sillä minun on nälkä.»

Hän kävi hakemassa leikkuuveitsen, pani persikan pöydälle ja oli juuri leikkaamaisillaan sitä halki, kun se, kumma kyllä, itsestensä halkesi kahtia ja heleä ääni huudahti:

»Odota hiukan, hyvä ukko!» Samassa nousi persikasta pieni, kaunis lapsi.

Sekä ukko että akka hämmästyivät kumpikin, niin että lensivät selälleen. Lapsi puhui taas.

»Älkää peljätkö!» sanoi hän. »En minä ole peikko enkä keijukainen. Kerronpa teille kuinka asia on. Taivas on teitä armahtanut. Olette yöt ja päivät valittaneet sitä, ettei teillä ole lasta. Teidän huutonne on kuultu ja minut on lähetetty teidän pojaksenne ja turvaksenne vanhoilla päivillänne.»

Kun ukko ja akka tämän kuulivat, tulivat he hyvin iloisiksi. Yöt ja päivät he olivat itkeneet sitä, ettei heillä ollut lasta, joka olisi voinut auttaa heitä heidän

vanhoiksi tultuaan, ja kun heidän valituksensa nyt oli kuultu, oli heidän ilonsa niin suuri, etteivät he tienneet kummallako jalalla piti seista. Ensin otti ukko lapsen syliinsä, ja sitten noudatti akka hänen esimerkkiään. He antoivat hänelle nimeksi Momotaro eli Persikanpoika, siksi että hän oli tullut persikasta.

Vuodet vierivät nopeaan, ja poika tuli viidentoista vanhaksi. Hän oli pitempi ja aikalailla vahvempi kuin hänen ikäisensä pojat ovat, hänellä oli kauniit kasvot ja urhea mieli ja vielä lisäksi hän oli hyvin viisas ikäisekseen. Vanha pari katseli poikaa aina ihastuksella ja heidän mielestään hän oli oikean sankarin perikuva.

Eräänä päivänä astui Momotaro kasvatusisänsä luo ja sanoi hyvin juhlallisesti:

»Isä, erinomaisella tavalla olet sinä tullut minun isäkseni ja minä pojaksesi. Hyvyytesi minua kohtaan

on ollut runsaampi kuin vuoren ruoho, jota olet joka-päiväiseksi työksesi niittänyt, ja syvempi kuin virta, missä äitini on vaatteita pessyt. En tiedä, kuinka sinua kylliksi kiittäisin.»

»Miksi sinä näin puhut?» sanoi vanhus. »Onhan aivan luonnollista, että isä kasvattaa poikaansa. Kun sinä tulet vanhemmaksi, on sinun vuorosi hoitaa meitä, joten voitto ja tappio tasaantuu ja velat käyvät vastakkain. Minua melkein vaivaa se, että sinä tulit tällä tavalla kiittämään», ja ukko näytti olevan hämillänsä.

»Älä pahastu», sanoi Momotaro, »mutta ennenkuin minä korvaan sinulle hyvyytesi, tahtoisin tehdä sinulle pyynnön, ja hartain toivoni on, että sinä siihen suostut.»

»Sinä saat tehdä mitä itse tahdot, sillä sinä olet toisenlainen kuin muut pojat.»

»Anna minun sitten kohta lähteä täältä.»

»Mitä sinä sanot? Tahdotko jättää iälliset vanhempasi ja mennä pois kotoasi?»

»Tulen varmasti takaisin, jos nyt annat minun mennä.»

»Minne sinä aiot?»

»Sinusta tuntuu kummalliselta, että pyysin täältä pois», sanoi Momotaro, »sillä enhän ole vielä ilmoittanut sinulle syytä. Kaukana Japanin koillisosassa on merensaari. Siinä saarella asustaa joukko peikkoja. Olen usein kuullut kerrottavan, kuinka he tekevät häviötä maalle, tappavat, ryöstävät ja raastavat itselleen kaikkea, mitä vain käsiinsä saavat. He eivät ole kammottavia ainoastaan suuren pahuutensa vuoksi, vaan siksi-kin, etteivät tottele keisaria ja rikkovat hänen lakiaan. Kaikkein pahinta on se, että he ovat ihmissyöjiä, ja toi-

sinaan tappavat ja syövät ne onnettomat; jotka joutuvat heidän käsiinsä. Nämä peikot ovat hirvittäviä. Minun täytyy mennä tuhoamaan heidät ja tuomaan takaisin kaikki, mitä he ovat saaliinaan maasta vieneet. Tämä on syy, miksi aion viipyä poissa jonkun aikaa.»

Ukko oli aivan ihmeissään kuullessaan viidentoista vanhan pojan puhuvan näin. Hänestä oli kuitenkin viisainta antaa pojan mennä, sillä olihan hän voimakas ja peloton. Sitäpaitsi tiesihän ukko, ettei poika ollut tavallinen lapsi, vaan taivaasta lähetetty lahjaksi heille, ja hän oli varma siitä, ettei peikoilla ollut voimaa tuhota poikaa.

»Sellainen puhe tuottaa minulle iloa, rakas Momotaro-poikani», sanoi ukko, »enkä minä tahdo estää sinua päätöstäsi täyttämästä. Mene minne tahdot. Lähde saareen milloin tahansa hyväksi näet, tuhoa peikot ja hanki rauha maahan.»

»Kiitän sinua hyvydestäsi», sanoi Momotaro, ja jo samana päivänä hän varustautui matkaa varten. Hän oli hyvin rohkea, pelontunne oli hänelle aivan vierasta.

Ukko ja akka alkoivat heti hakata huhmaressa riisiä leipoakseen niistä kakkuja Momotarolle evääksi.

Pian olivat kakut leivotut ja Momotaro valmis lähtemään pitkälle matkalleen.

Jäähyväishetki on aina raskas. Niin nytkin. Vanhusten silmät olivat täynnä kyyneliä, kun he vapisevalla äänellä sanoivat:

»Olkoon matkasi onnellinen. Odotamme sinua takaisin voittajana.»

Momotaron oli vaikea jättää iäkkäät vanhempansa, vaikka hän kyllä tiesi piakkoin palaavansa. Hän ajatteli, kuinka vanhuksista tuntuisi tyhjältä hänen poissa

ollessaan, mutta hän karaisi mielensä ja sanoi heille reippaasti jäähyväiset.

»Nyt lähden», sanoi hän. »Pitäkää hyvää huolta itsestänne. Hyvästi!» Ja niin hän riensi talosta vaihdettuaan vielä sanattoman silmäyksen vanhusten kanssa.

Momotaro astui reippaasti tietä pitkin päivällisiin saakka. Silloin tuli nälkä, hän otti eväskontin selästään, kaivoi esiin riisikakun ja istui puunjuurelle tien viereen syömään. Hänen näin syödessään syöksyi siihen korkeasta heinikosta koira, suuri kuin hevosen varsa. Se näytti hänelle hampaitaan ja sanoi äreällä äänellä:

»Keneltä olet saanut luvan kulkea minun ketojeni poikki! Et ainakaan minulta. Jos annat kaikki riisikakkusi minulle, saat mennä, muuten puren sinut kuoliaaksi.»

Momotaro nauroi sille vasten naamaa ja sanoi:

»Mitä sinä lörpöttelet? Etkö tiedä kuka minä olen? Olen Momotaro ja nyt juuri menossa erääseen saareen Japanin koillis-äärelle hävittämään muutamia peikkoja, jotka asustavat siellä. Jos sinä yritätkään estää minun matkaani, niin hakkaan sinut kahtia päästä häntään saakka.»

Koiran ääni muuttui heti. Häntä koipien välissä ja syvään kumartaen, niin että pää maata kosketti, hän lähestyi nuorukaista.

»Mitä kuulen!» sanoi hän. »Sanoitteko Momotaro? Oletteko tosiaankin Momotaro? Monet kerrat olen kuullut suurta voimaanne ylistettävän. Tietämättä kenen kanssa olin joutunut puheisiin, olen käyttäytynyt typerästi. Tahdotteko suoda anteeksi töykeyteni! Oletteko nyt tosiaankin matkalla peikkojen saareen? Jos suvait-

sisitte ottaa näin kömpelön otuksen mukaanne, olisin kovin kiitollinen saadessani seurata teitä.»

»Luulenpa tosiaankin sen soveltuvan, jos sinua haluttaa», sanoi Momotaro.

»Kiitoksia paljon», sanoi koira. »Mutta kuulkaas, muistuu mieleeni, että minun on kovin nälkä. Ettekö tahtois antaa minulle yhtä kakuistanne?»

»Nämä ovat Japanin parhaita kakkuja», sanoi Momotaro, »kokonaista et voi saada, mutta luullakseni annan sinulle puolen».

»Suuri kiitos», sanoi koira ottaen hänelle heitetyn kakkupalan.

Sitten Momotaro jatkoi matkaansa ja koira seurasi häntä. Kauan he astuivat kumpuja ja laaksoja. Eräänä päivänä hyppäsi muuan eläin kappaleen matkan päässä heistä alas puusta. Samassapa eläin astuikin Momotaron eteen ja sanoi:

»Hyvää huomenta, Momotaro. Tervetuloa näille maille. Sallitteko minun seurata teitä?»

Koira, joka oli kateellinen, vastasi:

»Momotarolla on jo koira seuralaisenaan. Sinä, marakatti, et voi taistelussa olla apuna. Me olemme matkalla sotaan peikkoja vastaan. Mene matkoihisi!»

Koira ja marakatti alkoivat nyt keskenään rähistä ja tapella, nämä kaksi eläintä eivät näet voi sietää toisiaan.

»Kas niin, älkäähän tapelko», sanoi Momotaro astuen väliin, »maltahan mielesi, koira».

»Ei ole soveliasta ottaa tuollaista olentoa mukaan», sanoi koira.

»Mitä sinä siitä ymmärrät?» sanoi Momotaro. Hän sysäsi koiran syrjään ja puhui marakattille:

»Kuka sinä olet?» hän kysyi.

»Olen marakatti ja asun kummuilla», vastasi marakatti. »Olen kuullut puhuttavan retkestänne Peikkosaarelle ja tulin tänne pyrkimään mukaanne. Se olisi mielestäni verrattoman hauskaa.»

»Tahdotko tositeolla seurata meitä Peikkosaarelle ja ottaa osaa taisteluun?»

»Tahdon, herra», vastasi marakatti.

»Ihailen rohkeuttasi», sanoi Momotaro. »Katsos, tuosta saat palasen hyvää riisikakkuani. Seuraa mukana!»

Ja niin seurasi marakatti Momotaroa. Koira ja marakatti kiistelivät alituisesti keskenään tiellä, ja usein olivat he vähällä ruveta tappelemaan. Se suututti Momotaroa. Lopulta hän keksi keinon, pani koiran kantamaan lippua edessään ja marakatin miekkaa takanaan. Itse hän kulki heidän välissään kantaen rautaista sotaviuhkaa.

Hetken kuluttua tulivat he suurelle kedolle. Eräs lintu lensi heitä kohti ja laskeutui heidän eteensä maahan. Se oli kaunein lintu, minkä Momotaro koskaan oli nähnyt. Sen pukuna oli viisi eriväristä höyhenraitaa ja päässä tulipunainen lakki.

Koira aikoi heti syöstä sen niskaan ja tappaa linnun. Mutta lintu iski kynsillään ja lensi koiran hännälle ja nyt alkoi tulinen taistelu.

Momotaro seisoj ja katseli, eikä voinut olla ihailematta lintua. Se oli erinomaisen rohkea ja ihan varmaan oivallinen soturi.

Hän astui taistelevien luo, tarttui koiraan niskaan ja sanoi linnulle:

»Sinä veitikka, estäthän matkaani. Antaudu heti,

niin saat seurata minua. Ellet tottele, usutan koiran niskaasi ja se puree pääsi poikki.»

Lintu totteli heti ja pyysi päästä Momotaron seurueeseen.

»En tiedä», sanoi lintu, »miten käytöstäni puolustaisin, kun antauduin taisteluun palvelijanne, koiran kanssa, mutta syynä oli se, etten nähnyt teitä. Minä olen muuan lintuparka, jota sanotaan fasaaniksi. Se, että te suotte anteeksi erehdykseni ja otatte minut palvelukseenne, todistaa suurta jalomielisyyttä. Sallikaa minun kulkea koiran ja marakatin jäljestä.»

»Kaikeksi onneksi sinulle, että heti tottelit», sanoi Momotaro ja hymyili. »Tule auttamaan meitä sotaretkellämme peikkojen saarelle.»

»Aiotteko ottaa mukaanne tuon linnunkin?» kysyi koira nenäkkäästi.

»Miksi kysyt tarpeettomia? Etkö kuullut, että minä otan linnun mukaani, siksi että minua haluttaa liittää hänet seuraani.»

»Mur, mur», sanoi koira.

Silloin Momotaro kohotti äänensä ja antoi seuraavan käskyn:

»Kuulkaa nyt tarkkaan, mitä teille sanon. Yksimielisyys on ensimmäinen ehto sotajoukon taistelujen onnistumiseen. Totta puhuu sananlasku: »Hillitse itseäsi, niin sinun käy hyvin.» Yksimielisyys meidän ja meikäläisten kesken merkitsee enemmän kuin kaiken maailman rikkaus. Ellei sopu ja rauha vallitse oman kansan keskuudessa, on vaikea kukistaa vihollista. Tästä lähin pitää teidän kolmen, koiran, marakatin ja fasaanin, pysyä hyvinä ystävinä ja tulla toimeen keskenänne. Joka ensiksi haastaa riitaa, erotetaan heti.»

Kaikki kolme lupasivat olla riitelemättä. Fasaani otettiin Momotaron seurueeseen ja sai puolen riisikakkua.

Ja niin suuri oli Momotaron vaikutusvoima, että kaikki kolme eläintä tulivat hyviksi ystäviksi ja kulkiivat eteenpäin hänen johdollaan.

Monta päivää kuljettuaan tulivat he lopultakin koillismeren rannalle. Ei näkynyt muuta kuin taivasta ja vettä — ei saaren tapaistakaan missään. Hiljaisuutta ei häirinnyt muu kuin vyöryvien aaltojen loiskina rantaa vasten.

Koira, marakatti ja fasaani olivat olleet reippaita matkalla laajojen laaksojen ja kumpujen kautta, mutta he eivät olleet koskaan ennen nähneet merta, ja nyt olivat he hiukan ihmeissään ja katsoivat toisiinsa ääneti. Kuinka nyt päästäisiin veden yli Peikkosaareen?

Momotaro huomasi pian, että meri heitä peloitti, ja koetellakseen heitä sanoi hän jyrkällä äänellä:

»Mikä epäilyttää? Pelkäätekö merta? Pelkuriparat! Tuollaisten raukkojen kanssa en aio lähteä peikkoja tuhoamaan. Parasta on, että lähden yksin. Näin annan teille kaikille lähtökäskyn!»

Nuo kolme eläintä joutuivat aivan suunniltaan, kun he kuulivat nämä ankarat moitteet, ja he tarttuivat Momotaron käsivarteen rukoillen, ettei Momotaro karkottaisi heitä luotaan.

»Hyvä, oiva Momotaro!» sanoi koira.

»Olemmehan uskollisesti seuranneet teitä», sanoi marakatti.

»On epäinhimillistä jättää meidät tänne!» sanoi fasaani.

»Emme laisinkaan pelkää merta», vakuutti marakatti.

»Olkaa hyvä ja ottakaa meidät mukaanne», pyysi fasaani.

»Niin, ottakaa», rukoili koira.

Nyt olivat he tulleet hiukan rohkeammiksi, ja Momotaro sanoi:

»No, tulkaa nyt sitten, mutta olkaa varoillanne!»

Momotaro hankki pienen aluksen, ja kaikki menivät laivaan. Ilma ja tuuli olivat suotuisat, ja alus kulki nopeaan kuin nuoli veden yli.

Aurinko paistoi kirkkasti, ja nuo neljä retkeilijää näkivät iloksensa kaukana maata.

Momotaro käsitti kohta, että se oli Peikkosaari. Merenpuolisen jyrkänteen huipulla oli suuri linna.

Koska pian oli ryhdyttävä toimeen, vaipui Momotaro mietteisiin ja istui pää käsien nojassa ja suunnitteli, miten hyökkäys oli aloitettava. Hänen kolme seuralais-tansa katsoivat häneen odottaen käskyjä. Lopulta hän huusi fasaania.

»Sinusta on meille paljon hyötyä», sanoi hän linnulle, »sillä sinulla on oivalliset siivet. Lennä heti linnaan ja manaa peikot taisteluun. Me seuraamme sinua pian.»

Fasaani totteli heti. Hän lensi aluksesta ja riensi reippailla siivillään halki ilman. Pian hän oli linnassa, istui linnan katolle ja huusi kovalla äänellä:

»Kuulkaa minua, te peikot! Suuri japanilainen sotapäällikkö Momotaro on matkalla taisteluun teitä vastaan ja ottaa haltuunsa tämän linnan. Jos tahdotte säästää henkenne, niin antautukaa heti ja sen merkiksi taittakaa sarvet otsastanne. Ellette tahdo heittää aseitanne, vaan päätätte taistella, niin silloin me, fasaani, koira ja marakatti, tapamme, puremme ja revimme teidät kaikki.»

Kun sarvelliset peikot kohottivat katseensa katolle eivätkä nähneet muita kuin fasaanin, nauroivat he ja sanoivat:

»Villi fasaani! Sepä nyt jotakin! Naurettavaa kuulla sellaisia sanoja mokomalta raukalta. Odotappas kunnes saat läimäyksen rautasauvastamme!»

Peikot olivat tosiaankin kauheasti ärtyneitä. He ravistivat hurjina sarviaan ja pörröisiä punatukkaisia päitään ja syöksyivät vetämään koipiinsa tiikerinnahkaiset housunsa näyttääkseen vielä enemmän hirvittävästä. Ja sitten he raastoivat ulos muutamia paksuja rautakankia ja yrittivät niillä lyödä fasaania. Mutta fasaani vältti lyönnit ja iski kyntensä peikkojen päihin ja sätkytteli siivillään niin hurjasti, etteivät peikot olleet selvillä, oliko siellä yksi vaiko monta lintua.

Tällä välin oli Momotaro noussut maihin. Kun he lähestyivät saarta, oli hän huomannut, että ranta oli äkkijyrkkää ja että suurta linnaa, joka oli vahvasti linnoitettu, ympäröi korkea muuri.

Momotaro vaelsi koiran ja marakatin kera huipulle vievää tietä myöten. Samassa he tapasivat kaksi ihanaa neitoa, jotka pesivät vaatteita purossa. Momotaro näki, että vaatteet olivat verissä ja kyyneleitä valui nuorten pesijättärien silmistä. Hän pysähtyi ja sanoi heille:

»Keitä olette, ja miksi itkette?»

He vastasivat: »Olemme peikkokuninkaan vankeja. Meidät on kodeistamme ryöstetty, ja vaikka olemme daimios'ien (korkeiden herrojen) tyttäriä, pitää meidän palvella peikkoa, joka jonakin päivänä tappaa ja syö meidät», — nuoret tytöt näyttivät hänelle verisiä vaatteita — »eikä ole ketään, kuka meitä auttaisi!»

Näitä kauhuja ajatellen he taas itkivät.

»Minä vapautan teidät», sanoi Momotaro. »Lakatakaa itkemästä ja näyttäkää minulle tie linnkaan.»

Neidot astuivat edellä ja osoittivat Momotarolle pienen takaportin alimmassa linnan muurissa. Portti oli niin pieni, että Momotaro töin-tuskin voi ryömiä sen lävitse.

Sitten Momotaro hyökkäsi niin rajusti peikkojen kimppuun, etteivät he voineet sitä kestää. Aluksi oli

hyökännyt vain lintu — fasaani — mutta kun nyt Momotaro, koira ja marakatti tulivat, meni peikkojen pää pyörälle. Nämä neljä taistelivat sadan voimalla. Toiset peikot syöstiin valleilta ja murskaantuivat kalliota vasten; toiset putosivat mereen ja hukkuiivat, ja nuo kolme eläintä löivät kuoliaiksi useampia.

Lopulta oli ainoastaan peikkokuningas yksin elossa. Hän päätti antautua, sillä hän ymmärsi, että hänen tuhojansa oli enemmän kuin kuolevainen ihminen.

Nöyränä hän meni Momotaran luo, heitti pois rautatangon, polvistui voittajan eteen ja antautumisen merkiksi taittoi otsastaan sarvet — voiman ja vallanmerkit.

»Minä pelkään teitä», sanoi hän nöyrästi. »En voi teille mitään. Annan teille kaikki tähän linnaan kätkeyt aarteet, jos säästätte henkeni.»

Momotaro nauroi.

»Ei taida kuulua sinun tapoihisi armon pyynnöt, vai miten, suuri peikko?» sanoi hän. »En voi säästää kurjaa henkeäsi, vaikka miten rukoilisit, sillä olethan monia vuosia tappanut ja piinannut lukemattomia ihmisiä ja ryöstänyt maata.»

Sitten Momotaro satoi peikkokuninkaan omin käsin ja antoi marakatin haltuun. Kun tämä oli tehty, tarkasti hän linnan huoneet, vapautti vangit ja keräsi kaikki aarteet.

Koira ja fasaani kantoivat aarteet kotiin, ja Momotaro palasi voittajana kotimaahansa, vieden peikkojen kuninkaan vankina mukansa.

Nuo molemmat neitoraukat, daimios'ien tyttäret ja muut, joita ilkeä peikko oli orjinaan pitänyt, palasivat vanhempiansa luo.

Momotaroa tervehdittiin kaikkialla urhona, ja kaikki iloitsivat, kun maa pääsi vapaaksi noista hirveistä peikoista, jotka niin kauan olivat olleet ylhäisten ja alhais-ten kauhuna.

Vanhan parin ilo oli suurempi kuin koskaan ennen, ja Momotaron tuomat aarteet tekivät heidän jäljellä olevan elämänsä rikkaaksi ja turvalliseksi.

Kuinka metsän puut saivat juurensa.

Ennen aikaan, monta tuhannen tuhatta vuotta sitten, ei puilla ollut mitään juuria. Ne saattoivat kulkea ja liikkua maan päällä aivan kuin eläimetkin. Se oli kovin hauskaa puiden mielestä, ja tuon tuostakin ne lähtivät liikkeelle.

Joskus seisoiivat kaikki puut samassa paikassa kauan, kauan aikaa, ja kaikki metsän eläimet tulivat pesimään niitten varjoon. Ja kaikilla ilman linnuilla ja maan eläimillä oli hyvä ja mukava olla tuuheitten puitten suojassa. Mutta sitten saattoi suuri honka äkkiä sanoa mahtavalle kuuselle:

»Mitäs jos lähtisimme vähän jaloittelemaan, kuoma.»

»Lähdetään vaan, kuomaseni.» Ja sitten he yks kaks alkovat harpata pitkin korpia ja kankaita, ja tallasivat jalkoihinsa mitä suinkin eteen sattui. Ja siitä eivät tietysti linnut ja metsän eläimet lainkaan pitäneet. Sillä silloin tyntyi kauhea sekasorto, ei kukaan löytänyt pesäänsä ja kaikki olivat kodittomia ja pyörällä päästään.

Varsinkin Karhu Mesikämmen oli kauhean vihois-
saan siitä, että puut noin vain muutta mutkitta lähtivät vaeltamaan. Mesikämmen lähti mielellään pitkille mat-

koille saalista etsimään, ja usein tapahtui, että kun hän tuli takaisin, olivat puut lähteneet tiehensä ja vieneet hänen pesänsä mukanaan. Silloin hän ärjyi niin, että koko metsä kaikui ja jakeli korvapuusteja oikealle ja vasemmalle. Mutta puut eivät olleet siitä milläänkään, ne vain kulkivat edelleen, heiluttivat pitkiä oksiaan ja naureskelivat keskenään.

Mutta toiset eläimet pelkäsivät kauheasti Karhun vihaa ja lepyttääkseen häntä he hankkivat hänelle aina mettä silloin kun puut olivat lähteneet vaeltamaan. Ja jolleivät ne tuoneet kyllin pian mettä, hyökkäsi Karhu ensimmäisen kimppuun, jonka hän metsässä tapasi, ja puri häntä, niin että se tuntui vielä monen vuoden perästä.

Eräänä päivänä tuli Karhu Mesikämmen kotiin pitkältä hauskalta matkalta, ja kun hän saapui pesälleen, olivat puut lähteneet tipotiehensä; ja kaikki eläimet olivat taas ilman kotia.

Silloin Karhu Mesikämmen suuttui kauheasti ja alkoi viskellä maata, niin että suuret kivet lensivät korkealle ilmaan. Ja kaikki eläimet olivat niin peloissaan, että vapisivat. Jänis Vemmelsääri, joka oli nopsa jaloiltaan, lähetettiin kiireimmän kautta ilmoittamaan Kettu Repolaiselle, että nyt oli hänen vuoronsa hankkia Karhu Mesikämmenelle mettä, ja se oli tehtävä pian, sillä Karhu Mesikämmen oli niin raivoissaan, ettei kukaan ollut varma hengestään.

Kettu Repolainen istui korkean sammaleisen kiven ääressä ja luki silmälasit nenällä mahdottoman suurta kirjaa. Kirjassa kerrottiin ihanasta prinsessasta, joka ei koskaan syönyt muuta ruokaa kuin perhosiä, ja se oli erinomaisen hauska tarina Kettu Repolaisen mielestä.

Kun Jänis Vemmelsääri täytti laukkaa loikaten saapui Kettu Repolaisen luo, oli hän niin hengästynyt, ettei voinut muuta kuin istua mättäälle ja läähättää, läähättää. Mutta Kettu Repolainen ei huomannut häntä laisinkaan, hän vain luki ihanasta prinsessasta, joka söi perhosia.

Viimein Jänis Vemmelsääri vetäisi Kettu Repolaista hännästä herättääkseen hänen huomiotaan, ja se oli hyvin uskallettua, sillä Kettu Repolainen on hyvin arka hännästään.

»Kuuleppas, Kettu Repolainen», sanoi hän, »nyt on sinun vuorosi hankkia mettä Karhu Mesikämmenelle, hän on niin kauhean raivoissaan, kun puut ovat taas lähteneet vaeltamaan ja hänen pesänsä on hävitetty.»

»Olkoon vaan, minä en häntä pelkää», sanoi Kettu Repolainen ja luki edelleen ihanasta prinsessasta, joka söi perhosia.

Mutta Jänis Vemmelsääri ei heittänyt Kettu Repolaista rauhaan. »Me olemme kaikki niin peloissamme», sanoi hän ja pyyhki kyyneliään pitkällä korvallaan.

Silloin Kettu Repolaisen kävi häntä sääliksi, ja hän sanoi:

»Mene sanomaan Karhu Mesikämmenelle, että minulla on jotain paljon parempaa kuin mesi.»

Jänis Vemmelsääri loikkasi aika vauhtia takaisin ja kertoi Hukalle Kettu Repolaisen sanat, itse hän ei uskaltanut lähestyä Karhu Mesikämmettä, joka oli hirvittävän pahalla tuulella, kun ei kukaan tuonut hänelle mettä.

Karhu Mesikämmen tuli kauhean uteliaaksi kuullessaan, mitä Kettu Repolainen oli sanonut, ja hän lähti kulkea köntystämään Kettu Repolaisen luo, joka yhä

istui sammaleisen kiven luona lukemassa ihanasta prinsessasta, joka söi perhosia, ja satapäisestä lohikäärmeestä, joka söi prinsessoja.

Karhu Mesikämmen astui möristen Kettu Repolaisen luo ja kysyi, mikä hänen mielestään oli parempaa kuin mesi. Kettu Repolainen katsahti ylös kirjastaan silmäkulmiaan rypistäen. Sitten hän käski Karhu Mesikämmenen ist maan viereensä ja näytti hänelle kirjan, jossa puhuttiin ihanasta prinsessasta ja satapäisestä lohikäärmeestä.

Karhu Mesikämmen alkoi lukea, ja tarina huvitti häntä niin, ettei hän malttanut lopettaa, vaan luki, luki yhä edelleen. Ja kun Karhu Mesikämmen ja Kettu Repolainen olivat lukeneet kauan aikaa, kuulivat he kovaa suhinaa ja lehtien kahinaa, ja kun he katsoivat taakseen, niin he näkivät puiden kulkevan heitä kohti. Nekin olivat näet käyneet uteliaiksi ja halusivat nähdä mikä oli mettä parempaa.

Ja nähdessään Karhu Mesikämmenen ja Kettu Repolaisen hartaasti lukevan yhdessä, tulivat ne lähemmäksi ja kurkistivat Karhu Mesikämmenen olan yli, ja sitten nekin alkoivat lukea ihanasta prinsessasta ja satapäisestä lohikäärmeestä.

Mutta Karhu Mesikämmen ja Kettu Repolainen eivät lainkaan pitäneet siitä, että kaikki metsän puut seiscivat heidän takanaan niin lähellä, että niiden pitkät oksat kutkuttivat heitä niskaan. Ja he nousivat molemmat paikaltaan ja päättivät mennä toiseen paikkaan lukemaan kirjaansa. Mutta metsän puut olivat niin huvitetut tarinasta, että he lähtivät Karhu Mesikämmenen ja Kettu Repolaisen jäljestä ja seurasivat heitä minne tahansa he kulkivat. Ja niin kuljettiin koko

päivä. Karhu Mesikämmen ja Kettu Repolainen edellä kirjoineen ja kaikki metsän puut oksiaan heilutellen heidän kintereillään.

Viimein tuli pimeä, niin pimeä, ettei kukaan osannut lukea. Yht'äkkiä Kettu Repolainen alkoi itsekseen nauraa oikein makeasti. Hän veti Karhu Mesikämmenen pensaikkoon ja kuiskasi hänelle jotain korvaan, ja sitten he molemmat alkoivat nauraa, sillä Kettu Repolainen oli keksinyt jotain oikein hauskaa.

Seuraavana aamuna saapuivat metsän puut Kettu Repolaisen luo ja pyysivät häneltä sitä kaunista kirjaa, jossa kerrotaan ihanasta prinsessasta.

Kettu Repolainen hymyili ja sanoi:

»Oi te suuret metsän puut, kuulkaa mitä minä sanon. Minä olen kätkenyt tuon ihmeellisen kirjan syvälle ruskeaan multa, ja se, joka kirjan löytää, saa sen omakseen ikiajoiksi. Viime yönä minä kaivoin suuren kuopan, kätkin kirjan siihen ja täytin kuopan ruskealla mullalla. Etsikää siis, metsän puut, oikein tarkasti.»

Silloin metsän puut tulivat kovin iloisiksi ja heiluttivat lehtisiä oksiaan riemusta suhisten. Ja sitten ne pistivät alimmat oksansa syvälle maahan ja alkoivat ahkerasti kaivaa, jokainen heistä halusi näet omakseen kaunista kirjaa, jossa kerrottiin ihanasta prinsessasta. Mutta Kettu Repolainen käski heidän kaivaa vain syvemmälle, yhä syvemmälle, ja puut pistivät oksansa syvälle, syvälle ruskeaan multa. Silloin kutsui Kettu Repolainen kaikki metsän eläimet kokoon ja käski heidän tuoda lapiot mukaansa. Ja he täyttivät mullalla kaikki kuopat, jotka metsän puut olivat kaivaneet, ja tallasivat maan kovaksi ja lujaksi.

Metsän puut katsoivat toisiinsa ja olivat ihmeissään.

Sitten ne huomasivat vaaran ja tahtoivat vetää oksansa pois maasta, mutta ne olivat niin syvällä mullassa, ja eläimet olivat tallanneet maan niin kovaksi, etteivät puut enää saaneet oksiaan pois. Ja kun ne olivat kauan aikaa turhaan vetäneet ja ponnistaneet, huomasivat ne, etteivät ne enää päässeet mihinkään. Niiden täytyi iäksi päiväksi jäädä paikoilleen seisomaan eivätkä enää koskaan voineet lähteä liikkeelle ja kulkea pitkin maita.

Näin saivat metsän puut juurensa, ja vähitellen ne niin tottuivat seisomaan hiljaa, etteivät enää pyrkinetkään pois. Mutta metsän eläimet olivat onnellisia ja tyytyväisiä, sillä nyt he saivat pitää pesänsä rauhassa. Ja Kettu Repolainen pääsi suureen kunniaan viisautensa vuoksi.

Puuropulma.

»Kaikkien lasten täytyy syödä puuroa ja kaikki kiltit lapset syövätkin puuroa», virkkoi täti.

Mutta Kultakutri — oikeastaan hänen nimensä oli Kaarina, vaikka äiti kutsui häntä Kultakutriksi — oli toista mieltä. Hän ei virkkanut sanaakaan, tuijotti vain lautaseensa ja piti oman päänsä.

»Kas niin, Kaarina, tänään sinun täytyy syödä puurosi. Eilen sait sen jättää syömättä, koska olet vieras, mutta tänään se ei enää käy», lausui Liisi täti ystävällisesti.

Kultakutri koetti syödä kaksi ruokalusikallista, mutta puuro ei tahtonut luistaa alas, ja alakuloisena hän katseli, kuinka Niilo söi koko puuroannoksensa, pyysipä vielä lisääkin.

»Sama se», virkkoi Liisi täti, »jollei puuroa, silloin ei myöskään voita leivälle.»

Kultakuttrilta pääsi helpotuksen huokaus. Ei ollut lainkaan vaikeata tulla toimeen ilman voita, ja hän nakersi kuivaa leipäänsä tyytyväisenä jutellen serkkujensa kanssa, yhtä onnellisena kuin konsanaan.

Kolmantena aamuna saapuivat Liisi täti ja puurovati taas aamiaisen aikaan, ja Kultakuttrin lautanen

pysyi täysinäisenä. Liisi tädin harmiksi alkoi Maiju yristä, että hänen lautasensa oli liian täysi, ja Niilo sanoi »ei kiitos», kun kysyttiin, tahtoiko hän lisää.

Liisi täti oli pahalla tuulella.

»Tästä pitää tulla loppu», sanoi hän. »Te opitte kaikki Kaarinalta pahoja tapoja. Jos sinä, Kaarina, olisit oma lapseni, rankaisisin sinua tänään, mutta nyt saat odottaa huomiseen. Senhän kuitenkin tiedät — ellei puuroa, ei myöskään voita.»

Tällä kertaa Liisi tätiä oikein harmitti nähdessään Kultakutrin tyytyväisenä pureksivan kuivaa leipäänsä. Koulutiellä keskustelivat Niilo ja Maiju koko ajan puuropulmasta.

»Koettaisit kuitenkin syödä sitä, Kaarina», neuvoi Maiju, »tosin se ei maistu hyvälle, en minäkään koskaan ole siitä pitänyt».

»Ohoo, miksi et ole sitä ennen sanonut?» lausui Niilo. »Et koskaan ole ajatellut, pidätkö vai etkö pidä siitä, ennenkuin Kaarina tuli. Mutta sen minä sinulle, Kaarina, sanon, viisainta olisi, että söisit puurosi, siitä saa hyvin pian rangaistusta, ellei syö mitään.»

»Minä söisin, jos voisin», sanoi Kultakutri, »mutta se ei mene alas. Minä vihaan sitä.»

Yöllä, kun Kultakutri ja Maiju olivat nukkumaisillaan, hiipi jotain valkoista huoneeseen. Maiju luuli, että Helmi, vanhin sisar, tuli nukkumaan, mutta Kultakutri kavahti ylös ja tuijotti eteensä. Hän oli melkein ruveta huutamaan.

Mutta ennenkuin hän ennätti päästää ääntäkään, kuuli hän Niilon kuiskaavan: »Kaarina, se olen minä. Minulla on mainio tuuma.»

»Oh, Niilo!» änkytti Kultakutri, »kuinka sinä peläs-

tytit minua. Minä luulin, että sinä olit — niin, enpä tiedä, mikä luulin, että olit.»

Niilo nauroi hiljaa. »Minkälainen tuuma?» kysyi Maiju samassa tuokiossa vallan valveillansa.

»Puurotuuma!» sanoi Niilo. »Ettekö muista tarinaa Tuhkimosta?»

»Mistä Tuhkimosta?» kysyi Maiju.

»Tuhkimosta, joka söi kilpaa jättiläisen kanssa», virkkoi Niilo. »Olkaa hiljaa, ettei äiti kuule, niin kerron teille sen.»

Ja sitten kuului yön pimeässä kuisketta ja supinaa, kunnes Niilon hampaat alkoivat kylmästä kalista. Ellei Liisi tädin askeleita olisi äkkiä kuulunut portailla, olisivat kai kaikki kolme huomisaamuna olleet nuhassa ja yskässä.

Seuraavana aamuna oli Kultakutri jalkeilla ani varhain. Hän käytti ahkerasti saksia, rihmaa ja ruskeata paperia, ja kun aamiaishetki lähestyi, istuivat hän ja Niilo kaikkia muita aikaisemmin ruokapöydän ääressä.

»Kas niin, ei mitään oikkuja nyt!» sanoi Liisi täti, kun puurovati tuotiin sisään ja antoi Kultakutrin lautaselle jotenkin vähän.

»Voi, äiti, sinä panit minulle enemmän kuin Kaarinalle», murisi Kerttu.

»Minulla ei ole tänään nälkä», lausui Helmi, vanhin tyttö.

Liisi täti oli oikein suutuksissaan, kun hän vei vadin takaisin keittiöön.

»Iske kiinni», kuiskasi Niilo Kultakutrille. Sitten hän alkoi kertoa Helmille ja muille lapsille hauskaa koulukaskua, niin nopeasti ja elävästi, että kaikki lapset

kuuntelivat sitä jännityksellä — kaikki paitsi Maiju, joka ei kääntänyt silmiään Kultakuttrista.

Liisi tädin täytyi jostain syystä viipyä keittiössä kauan aikaa. Kun hän tuli takaisin, loi hän huolestuneen katseen puurolautasiin.

Ne olivat kaikki tyhjät.

»Kas niin, lapset», hymyili hän mielissään, »siinä näette kuinka hassua on turhanpäiten juonia. Kaarina, sinä olet kiltti tyttö, ja minä olen oikein tyytyväinen sinuun. Tänä päivänä saat voita leivälle.»

Mutta Kultakutri oli punainen ja onnettoman näköinen. Huolimatta siitä, että Niilo nipisti häntä salaa pöydän alla, sanoi hän hiljaisella äänellä: »Kiitos, ei voita.» Ja vielä kauan sen jälkeen, kun muut olivat jo lopettaneet ateriansa, pureksi Kultakutri kuivaa leipäänsä.

Liisi täti ihmetteli itsekseen, mikä Kaarinaa vaivasi, mutta ei puhunut mitään, sanoi vain: »Kiiruhtakaa, lapset, jotta joudutte kouluun.»

Kultakutri ei liikahtanut paikaltaan, katseli vain rukoillen Niiloon. Niilo nousi pöydästä ja lähti keittiöön.

Kultakuttrin mieli kävi yhä raskaammaksi, melkeinpä hän oli purskahtaa itkuun.

»Liisi täti», sanoi hän hiljaa, »puuro» —

»Nyt emme enää puhu sanaakaan puurosta, Kaarina», keskeytti Liisi täti.

»Äiti, äiti! Minä kaasoin maidon!» kuului Niilon ääni keittiöstä. Liisi täti riensi keittiöön ja Kultakutri huomasi, ettei Niilo ollut jättänyt häntä pulaan. Hän nousi varovasti tuoliltaan maahan ja astui hitaasti ovelle kätkien jotain povellaan esiliinan alla. Keittiössä kuu-

lui Liisi täti toruvan Niiloa, ja Kultakutrin onnistui kenenkään näkemättä päästä kanakoppiin.

»Sehän kävi mainiosti», virkkoi Niilo, joka odotti häntä portilla. »Minne sinä kätkit pussin?»

»Minun täytyi jättää se kanakoppiin», sanoi Kultakutri. »Liisi täti tuli juuri samassa sinne, niin etten saanut sitä oikein kätketyksi. Niilo, minä en koskaan enää tee tällaista.»

»Sinä olet houkka», sanoi Niilo. »Eihän Tuhkimollekaan tapahtunut mitään.»

Mutta Kultakutri katui katkerasti tekoaan, ja kun hän tuli koulusta kotiin, oli Liisi täti ankaran näköinen. Hän oli löytänyt puuropussin kanakopista ja tahtoi tietää, kuinka se oli sinne joutunut. Kun hän sai kuulla, että Kaarina oli pudottanut puuron pussiin esiliinansa alle, suuttui hän kovin ja lähetti Kultakutrin vuoteeseen, vaikka vasta oli päivällisaika.

Kaarina oli niin häpeissään, että sanaakaan sanomatta hiipi vuoteeseen. Mutta hän ei saanut mielestään Liisi tädin sanoja.

»Sinä saisit mennä kotiin», oli hän sanonut, »ellei äitisi olisi kipeä. Ja sinä vielä kaiken lisäksi saatat hänelle mielipahaa.»

Kultakutrilla ei ollut aavistustakaan siitä, että hänen äitinsä oli sairas. Hän oli vain luullut, että hänen täytyi olla Liisi tädin luona siksi, että äidillä oli niin paljon työtä. Kultakutri makasi vuoteessaan, tuumaili, tuumaili. Hän kuuli, kuinka serkut lähtivät ulos, kuuli Liisi tädin polkevan ompelukonetta. Hän hypähti vuoteestaan, pukeutui, pani hatun päähänsä ja päällysnutun ylleen ja hiipi portaita alas ompelukoneen suristessa.

Päästyään ovesta ulos hän alkoi juosta. Hän tahtoi päästä kotiin katsomaan, kuinka äiti jaksaa.

Mutta tuskin oli hän ennättänyt montakaan askelta, ennenkuin hänen täytyi pysähtyä. Hän oli melkein sysätä kumoon vanhan rouvan, joka tuli häntä vastaan. »Mutta Kaarina kulta», sanoi rouva.

»Oi, Martta täti, suokaa anteeksi», lähätti Kultakutri. »Minulla on niin kiire. Tiedättekö, kuinka äiti jaksaa?» — Martta täti asui nimittäin aivan lähellä Kultakutrin omaa kotia.

»Hän jaksaa mainiosti», vastasi Martta täti. »Minä kävin juuri tervehtimässä häntä. Sinun täytyy nyt oikein auttaa äitiäsi, Kaarina. Arvaanpa, että sinusta tulee oikein kiltti sisar.»

»Sisar!» sanoi Kultakutri. »En minä ole mikään sisar.»

Martta täti nauroi hiljaa.

»Etkö tiedä, että sinulla kotona on pieni, sievä veli», sanoi hän. »Semmoinen pulska poika. Hyvänen aika, ehkä minun ei olisi pitänyt vielä kertoakaan tätä sinulle», lisäsi hän nähdessään, että Kultakutri kävi yhä punaisemmaksi ja punaisemmaksi. »No niin, asiata ei voi auttaa enää. Mutta muista, Kaarina, nyt kun sinusta tulee iso sisko, niin sinun pitää olla kiltti pikku veikolle ja näyttää hänelle hyvää esimerkkiä. Et saa myöhästyä koulusta, et juonia ruokapöydässä etkä olla tottelematon. Sitten pikku veikostakin tulee hyvä poika.»

Kultakutri kuunteli hiljaa ja ääneti. Kun vanha rouva oli lopettanut puheensa, mutisi hän: »kiitoksia paljon uutisesta», ja juoksi sitten kiireesti takaisin Liisi tädin luo.

Ompelukone surisi yhä vielä, ja Kaarina hiipi takaisin makuuhuoneeseen ja vuoteeseensa.

Aika kului nopeasti, sillä hänellä oli paljon miettimistä. Hän ajatteli äitiä ja ihmeellistä pikku veikkoa ja mitä hän hänelle voisi tehdä. Ja kun Maiju tuli sanomaan, että Liisi täti oli antanut hänelle luvan nousta illalliselle, ei hän pitänyt lainkaan kiirettä.

»Niilo», sanoi Kultakutri illallisen jälkeen serkulleen. »huomenna minä syön puuroa. Minä kuvittelen, että olen Peukaloinen ja että puuro on jättiläinen, silloin se ehkä käy.»

Niilo naurahti ylenkatseellisesti. »Sinä tietysti pelkääät rangaistusta. Mutta kuka oli Peukaloinen?»

Kultakutri kertoi hänelle tarinan, ja Niilo unohti koko puurojutun.

Seuraavana aamuna söi Kultakutri puuronsa nurisematta, vaikka nieleminen kävikin vaikeasti.

Liisi täti oli mielissään siitä, että hän vihdoinkin oli saanut Kaarinan tottelemaan. Niilo arveli, että se oli Peukalois-tarinan ansio, mutta Kultakutri tiesi, että hänen pikkuveikkonsa oli opettanut häntä syömään puuroa. Sillä Kaarinahan oli nyt iso sisko, jonka tuli olla hyvänä esimerkkinä veljelleen ja kasvattaa häntä kiltiksi pojaksi.

Oikutteleva Mirja.

Aurinko paistaa heloitti iloisesti akkunasta sisään. Se herätti pikku Mirjan, joka nukkui sievässä, valkoisessa vuoteessaan. Mirja hieroi silmiään ja haukotteli. Samassa hän tunsu lämpimän suudelman otsallaan, ja äidin lempeä ääni puhui:

»Nousepas ylös, pikku unikeko. Etkö muista, mikä päivä tänään on?»

Mirja avasi silmänsä selko selälleen. Hänen katseensa osui ensin äidin hymyileviin kasvoihin ja sitten runsaasti koristettuun pöytään vuoteen vieressä.

Yks kaks hän hypähti pystyyn huudahtaen:

»Voi, nythän on minun syntymäpäiväni.»

»Joko arvasit?» hymyili äiti. »Pue nyt nopeasti yllesi, niin saat ihailia lahjojasi.»

Mirja hyppeli iloisena avojaloin lattialla. Pukemisesta ei tahtonut tulla mitään. Pöydällä oli lahjoja jos jonkinlaisia: kaunis nukke, kuvakirjoja, pelejä, namuja ja päälle päätteeksi hienon hieno valkoinen hame. Mirja tutki sitä ihastuneena. Hän piti kovin paljon kauniista vaatteista, ja hame oli kerrassaan ihastuttava hienoine pitsineen ja reunakoristeineen.

»Mandi», huusi hän hoitajalleen, joka tuli auttamaan häntä pukeutumisessa, »minä tahdon uuden hameen ylteni.»

»Rouva sanoi, että Mirjan pitää ottaa aamupäivällä sininen hameensa», vastasi Mandi. »Iltapuolella vasta, kun tulee vieraita, otamme valkoisen hameen.»

»Ei, minä tahdon nyt heti uuden hameen. Älä luulekaan, että pukeudun syntymäpäivänäni vanhaan hameeseen.»

»Mutta sehän on niin sievä», viihdytteli Mandi »ja melkein uusi. Ole nyt kiltti, Mirja.» Ja Mandi ko tti asettaa hametta tytön päälle. Mutta kiukustunut lapsi riisti hameen palvelijan käsistä ja tiuskaisi:

»Sanoinhan jo, etten ota sitä. Pue heti uusi valkoinen hame ylleni.»

»Mutta kun rouva kielsi», pyyteli Mandi yhä.

»Pue heti uusi valkoinen hame ylleni», huusi Mirja. Hän oli tulipunainen kiukusta ja polki jalkaansa.

Mandi ei uskaltanut enää vastustella. Pikku Mirja oli ainoa tytär ja perin hemmoiteltu. Siksipä hän olikin tullut itsepintaiseksi ja oikulliseksi ja vei tahtonsa perille melkein aina.

Mirja sai siis valkoisen hameen ylleen ja juoksi heti peilin eteen ihailemaan itseään.

»Missä äiti on?» kysyi hän Mandilta.

»Rouva meni kaupungille ostamaan kukkia», vastasi Mandi. »Ja minä menen keittiöön auttamaan Liinaa. Mirja leikkii sillä aikaa sievästi uudella nukellaan.»

Yksin jäätyään katseli Mirja hetken aikaa syntymäpäivälahjojaan, mutta pian hän kyllästyi siihen ja meni ikkunalle katsomaan eikö äitiä jo näy.

Pihalla leikitteli kaksi pientä tyttöä.

»Ahaa», arveli Mirja. »Minäpä menen näyttämään Maijulle ja Liisalle uutta hamettani. Niillä raukoilla ei ole koskaan ollut näin hienoa hametta.»

Hän juoksi ulos ja astuskeli ylvään näköisenä tyttöjen luo. Maiju ja Liisa, talonmiehen lapset, töllistelivät suut auki komeata näkyä. Mutta pian he taas jatkoivat leikkiään, he olivat näet nappikuoppasilla ja unohtivat tykkönään hienon Mirjan.

Mirja käyskenteli portille ja seisahtui siihen äitiä odottamaan. Samassa hän näki toisella puolella katua omituisen äijän. Hänellä oli päässään korkea, kulunut hattu, jaloissa kärkevät saappaat ja hartioilla punainen, haalistunut viitta. Hänen pitkä valkoinen partansa valui rinnalle, ja sysimustat silmät leimusivat tuuheiden kulmakarvojen varjostamina.

Mirja oli ennenkin nähnyt äijän. Hän asui saman kadun varrella, melkein vastapäätä Mirjan kotia. Usein Mirja oli ihmeteltyt, mikä hän oli miehiään, tuo oudon näköinen ukko. Nyt juolahti hänen mieleensä rohkea ajatus.

»Minäpä menen katsomaan, missä hän asuu», mietti hän.

Tuumasta toimeen. Mirja näki äijän katoavan portista ja juoksi hänen jälkeensä. Ukko asteli pitkin askelein, köyryselkäisenä pihan perällä olevaan pieneen taloon. Mirja jäljestä. Ukko nousi ränstyneitä portaita myöten taloon ja katosi ovesta sisään.

Nyt Mirja pysähtyi ja empi. Hän muisti Maijun ja Liisan kerran sanoneen, että valkopartainen äijä oli noita, mahtava taikuri, joka ei koskaan päästänyt ketään luokseen, eleli vain itsekseen pienessä ränstyneessä mökissään. Mirja jo kääntyi lähteäkseen kotiin. Mutta uteliaisuus voitti kuitenkin. Hän ajatteli:

»Minä vain pikkuisen tirkistän ikkunasta.»

Hän hiipi varpailiaan portaita ylös ja kurkisti ikku-

nasta sisään. Voi ihmettää! Keskellä lattiaa oli pieni pata korkealla kolmijalalla, mutta padan alla ei ollut tulta. Ja kuitenkin kohosi siitä sakeata höyryä.

»Sepä hassua», arveli Mirja ja unohtaen pelkonsa hän avasi oven ja astui tupaan lähemmin tarkastaakseen ihmeellistä pataa. Ukko ei näyttänyt häntä lainkaan huomaavan, seiso i vain kumartuneena patansa yli, ja hämmensi suurella kauhalla sen sisällystä höpisten itseksseen kummallisia sanoja.

»Mitä sinä keität?» kysyi Mirja ja katseli uteliaana pataan, jossa oli paksua ruskeahkoa nestettä. — »Nekkujako?»

Ukko ei vastannut, hämmensi vain pataansa ja mutisi itseksseen.

»Mitä sinä keität?» huusi Mirja kovemmin, luullen ukkoa kuuroksi.

Ei vastausta.

Mutta nyt Mirja suuttui. Hän ei ollut tottunut siihen, ettei hänelle vastattu, kun hän kysyi.

»Vastaa, kun sinulta kysytään», torui hän ja sysäsi ukkoa käsivarteen. Ukko horjahti, pitkä kauha tarttui padan laitaan — ja pata putosi kolmijalalta maahan vuodattaen kiehuvan sisältönsä lattialle.

Hetkisen seiso i äijä tyrmistyneenä. Sitten hän päästi kimeän kirkunan ja tarttui kiinni Mirjaan, joka pelästyneenä pahasta teostaan aikoi paeta.

»Voi sinua pahankurinen lapsi», huusi ukko. »Mitä sinä olet tehnyt! Kahdeksankymmentäyhdeksän vuotta olen keittänyt tätä seosta. Puuttui vain neljä minuuttia määrääjasta, jonka kuluessa minun oli saaminen se valmiiksi. Sen avulla olisin tullut mahtavimmaksi kaikkia luotuja, ja ihmiskunnalle olisin saattanut arvaamatto-

man hyödyn. Nyt olet sinä turmellut kaikki, olet hävittänyt elämäni työn, sinä maan matonen, kurja lapsi, joka kissan tavoin pehmeästi hiivit huoneeseeni tuottaaksesi minulle ikuisen vahingon. Minä tunnen sinut kyllä, tiedän itsepintaisen, oikullisen luonteesi. Mutta ilman rangaistusta et jää. Kissana saat tästä lähtien maailmaa kiertää.»

Säikähtynyt Mirja parkaisi ja lankesi polvilleen ukon eteen.

»Anteeksi, anteeksi», sopersi hän vavisten.

Mutta ukko heilutti kauhaansa ja mumisi uhkaavalla äänellä:

Hatsina pou, hatsina pou,
Mirja, muutu kissaksi.

Kauhukseen Mirja tunsii oudon voiman virtaavan jäsenissään. Hän kohotti rukoillen käsiään ukkoa kohti — voi hirveätä, nehän olivat muuttuneet kissan kypäliksi. »Armoa, armoa», yritti hän sopertaa, mutta sai esille vain: Miau, miauu.

Ukko oli toteuttanut uhkauksensa. Mirja oli muuttunut kissaksi, pieneksi lumivalkoiseksi kissaksi.

Synkeänä ukko avasi oven.

»Mene rikostasi sovittamaan ja muista: vasta silloin kun joku sanoo sinulle: 'Mirja, minä annan sinulle anteeksi', annan minäkin sinulle anteeksi.»

Mirja astui portaita alas, mutta meni nurinniskoin, sillä hän ei ollut tottunut vielä kävelemään neljällä jalalla kuten kissa. Sen lisäksi hän takertui pitkään häntäänsä. Itkien hän juoksi kotiaan.

Pihalla leikkittelivät Maiju ja Liisa yhä iloisina. Mirja juoksi heidän luoksensa.

»Kas kuinka sievä pikku kissa», huudahtivat tytöt.

»Minähän olen Mirja», yritti Mirja sanoa, mutta ei kuulunut muuta kuin: miau, miau.

Suruissaan juoksi Mirja portaita ylös ja pujahti keittiöstä sisään. Hän hyppäsi omalle vuoteelleen ja painoi hiljaa naukuen pikku päänsä tyynylle.

Mutta samassa astui Mandi sisään, hän ei sietänyt kissoja.

»No kaikkea!» huusi hän ja löi kätensä yhteen. »Onkos mokomaa nähty! Kissapakana makaa Mirjan vuoteella. Lähdetkös siitä peitettä rutistamasta.» Ja hän tarttui Mirjaa niskasta ja heitti hänet alas portaita. Surkeasti vaikeroiden Mirja kyyristyi portaiden eteen. Hänen kytkiään pakotti kauheasti, mutta onneksi ei hän ollut pahempia vammoja saanut. Ontuen hän juoksi pääoven luo, kannellakseen äidille kuten hän aina teki, kun Mandi ei totellut häntä.

Mutta ovi oli kiinni. Mirja kyyristyi odottamaan. Kenties äiti ei vielä ole palannut kaupungilta, hän ajatteli. Ja oikeassa hän olikin. Äiti palasi hetken kuluttua kaunis kukkakimppu kädessä. Mirja juoksi hänen luokseen ja kihnutteli kissojen tavoin kylkeään äitiä vasten.

»Mikä pieni sievä kissa», sanoi äiti hymyillen. Mirja aikoi livahtaa äidin kanssa sisään, mutta eteisessä seisoi Mandi uhkaavana.

»Joko sinä taaskin tulet, kissanvintiö», huusi hän ja potkaisi Mirjan ovesta menemään.

»Äiti, äiti!» koetti Mirja hädissään huutaa, mutta kuuli vain miten äiti nuhteli Mandia siitä, että hän kohiteli eläimiä pahasti. Sitten ovi sulkeutui, ja Mirja naukui turhaan sen takana. Mandi ei enää aukaissut.

Mirja ei kuitenkaan poistunut kotinsa lähettyviltä. Hän arvasi, että häntä ruvetaan etsimään ja kaipa-

maan, ja sitten ehkä huomataan, että hän onkin noiduttu.

Vähän ajan perästä alettiinkin huutaa: »Mirja, Mirja!»

Mandi juoksi levottomana edestakaisin portaissa, kaikki olivat huolestuneen näköiset. Mutta ei kukaan huomannut Mirjaa eikä arvannut, että kadonnut lapsi kyykötöi portaissa.

Syntymäpäivävieraat tulivat ja saivat mennä takaisin hämmästyneinä ja surullisina. Syntymäpäivälästä ei löytynyt, juhlaa ei siis voitu viettää.

Ilta pimeni, Mirja hiipi kadun yli pihalle, missä ukko asui.

»Ehkä hän antaa minulle anteeksi, jos oikein kauniisti pyydän», ajatteli hän.

Mutta ukon ovi oli lukossa ja, pihalla kuuli Mirja talonmiehen kertovan eukolleen, että kummallinen ukko oli lähtenyt pois ilmoittamatta minne.

Surkeilla mielin Mirja palasi kotipihalle, mutta voi kauheata! Portti oli suljettu. — Mirja oli kadulla, yöpö yksin. Hän pelkäsi niin, että värisi. Suuret koirat juoksivat hänen luokseen, nuuskivat häntä ja murisivat vihaisesti. Säikähtyneenä Mirja loikkasi syrjään ja pääsi pakenemaan luukusta kellariin. Mutta siellä hän kohtasi uusia vaaroja. Kauhean suuret rotat hyppelivät kellarissa läimäyttäen Mirjaa pitkällä hännällään. Ne pelkäsivät Mirjaa yhtä paljon kuin hän heitä, mutta kävivät vähitellen rohkeammiksi, kun huomasivat, ettei Mirja heille mitään tehnyt. Pelossaan Mirja viimein uskalsi pujahtaa takaisin ulos kellarin luukusta. Koko yön hän sitten kuljeskeli kadulla.

Surkeat ajat nyt koittivat Mirja-rukalle. Hänen

kaunis valkoinen turkkinsa tuli takkuiseksi ja likaiseksi, nälissään ja koditonna hän juoksenteli kaduilla. Hiiriä hän ei voinut syödä kuten muut kissat ja harvoin hän löysi muutakaan ruokaa. Toiset kissat häntä vihasivat, koska hän oli niin erilainen ja muka hienompi kuin he. Koirat ajoivat häntä takaa, purivat ja haavoittivat, missä vain tapasivat. Usein hän juoksi kotinsa portaille värjötellen siinä surullisena ja laihana. Mutta hänet ajettiin aina pois, ei kukaan huolinut niin rumasta ja laihasta kissasta.

Eräänä päivänä ajoi suuri koira takaa Mirjaa. Sen punainen kieli riippui suusta, sen hampaat olivat julmat nähdä. Armotta se olisi purrut pikku Mirjan kuoliaaksi, jos olisi sen kynsiinsä saanut. Henkensä takaa Mirja juoksi, mutta hän oli väsynyt ja heikko, ja koira oli jo kintereillä. Tuskissaan kissa parka silloin huomasi avonaisen ikkunan ensimmäisessä kerroksessa. Se kiipesi tikapuille ja hyppäsi, ponnistaen viimeiset voimansa, ikkunasta sisään.

Ikkunan ääressä istui kaunis vaaleatukkainen tyttö. Hän oli nähnyt koiran ja kissan kilpajuoksun, ja koska hän oli hyväsydäminen tyttö, pui hän nyrkkiään koiralle huutaen: »Mene matkoihisi, ilkiö.»

Mutta Mirjaa hän silitteli ja lohdutteli. Kiitollisena Mirja kehräsi ja nuoli tytön kättä. Ensi kerran pitkistä ajoista oli joku hänelle ystävällinen. Jos hän olisi ollut ihminen, olisi hän vuodattanut ilon kyyneliä, nyt hän osoitti kiitollisuuttaan kissan tavoin.

Elli, se oli tytön nimi, otti Mirjan omaksi kissakseen. Hän sääli kissapoloista, koska se oli sellainen likainen ja rälistynyt raukka. Mutta kun Mirja oli pesty ja harjattu ja saanut maitoa kyllikseen, huomattiin se oikein sie-

väksi kissaksi. Ja tavallisia kissoja viisaampi se oli, sen Elli heti näki.

»Minkä nimen pikku löytölapselleni antaisin», sanoi Elli seuraavana aamuna silittäessään Mirjan selkää. »Ehkä Bellan, vaiko Liisan? Kumpi sinusta on sievempi, kissaseni?»

Mutta Mirja ravisti päätään. Se ei tahtonut olla Bella eikä Liisa. Silloinhan ei Elli koskaan sanoisi sille: Mirja, minä annan sinulle anteeksi.

Se hyppäsi Ellin kirjoituspöydänlle, otti kynän kypäliinsä ja koetti kirjoittaa nimeänsä. Mutta voil — kynä ei pysynyt sen tottumattomissa kypälissä, paperille syntyi vain raaputusta, josta oli mahdoton saada selkoa.

Mutta Elli nauroi: »Sinäpä olet taitava kissa, pikku Bellaseni, kun oikein osaat kirjoittaakin.»

Iltapuolella juoksi Mirja ulos ja suuntasi kulkunsa kotia kohti. Varovasti hän hiipi portaita ylös ja pujahti keittiön ovesta sisään. Ei kukaan häntä huomannut — kaikkialla oli kiirettä ja hälinää. Äitiä ei Mirja nähnyt, mutta Liina ja Mandi puuhasivat arkihuoneessa suurten arkkujen kimpussa. Heidän puheestaan Mirja ymmärsi, että äiti ja isä olivat häntä kauan etsineet. Häntä luultiin kuolleeksi ja äiti oli surusta sairastunut, niin että isän täytyi viedä hänet ulkomaille viikistymään. Raskein mielin Mirja hiipi omaan sievään huoneeseensa. Siellä oli kaikki ennallaan: vuode, lelut, kirjat. Pöydällä oli läjä vastasiliettyjä viattaita. Päällimmäisenä oli nenäliina, jossa oli nimi M i r j a. Kiireesti Mirja siepasi sen, olihan se hänen oma nenäliinansa, ja pakeni joutuisaan, sillä hän kuuli Mandin lähestyvän.

Kovinpa Elli hämmästyi, kun Mirja astua sipsutti

hänen eteensä käpälissä nenäliina, jonka hän asetti Ellin polvelle osoittaen nimeä: M i r j a.

»Ah», nauroi hän, »sinä viisain viisaista kissoista. Tämänkö nimen valitsit? Se ei ole hullumpi. Minä siis sanon sinua Mirjaksi, pikku Mirjaksi.»

Ja Mirja kehräsi tyytyväisenä kuullessaan oman nimensä.

Huoleton elämä alkoi nyt Mirjalle. Elli kohteli häntä hellästi, hoivasi ja hoiteli kuin omaa pikku lastaan. Mutta Mirja ei silti ollut onnellinen, hän ikävöi äitiänsä ja isäänsä, eikä sitäpaitsi ole hauska olla kissana, kun oikeastaan on pieni tyttö.

Siksipä hänen pikku päänsä lakkaamatta ajatteli keinoja, miten hän jälleen pääsisi ihmiseksi. Hän muisti ukon sanat: »Silloin kun joku sanoo sinulle: 'Mirja, minä annan sinulle anteeksi', annan minäkin sinulle anteeksi.»

Mirja alkoi siis tehdä kaikenmoista pahaa, jotta Elli suuttuisi ja sitten antaisi hänelle anteeksi. Kerran hän repi Ellin kauniin koruompeluksen rikki, toisen kerran hän kaatoi mustetta hänen kouluviholleen ja kolmannen kerran joi kerman kerma-astiasta. Mutta Elli ei koskaan suuttunut, lempeästi vain nuhteli ja neuvoi Mirjaa.

»Hän on niin pieni vielä, täytyy häntä opettaa», sanoi hän.

Mutta kerran sattui Mirja leikkiessään Ellin pikkuveikon kanssa kynsimään häntä aivan lähelle silmää. Silloin koko talo suuttui Mirjaan. Ellin äiti sanoi, että Mirja nyt sai mennä tiehensä eikä koskaan enää tulla takaisin. Ellikin oli niin harmissaan, ettei sietänyt Mirjaa nähdäkään. Ja kuitenkin ei Mirja ollut tahallaan pikku veikkoa raapaissut.

Nyt Mirja oli taas koditon. Suruissaan, hyljättynä hän kuljeskeli katuja. Äiti ja isä olivat lähteneet pois kauas. Elli ei hänestä enää huolinut. Entistä kurjemmalta tuntui elämä, ainaiset tappelut koirien ja kissojen kanssa, nälkä ja vilu.

Eräänä iltana, kierrellessään sitä kaupunginosaa, missä Elli asui, Mirja äkkiä huomasi oudon punertavan valon sen talon ikkunasta; missä hän oli niin monta onnellista päivää viettänyt. Hän juoksi lähemmäksi ja huomasi valon tulevan pikkuveikon huoneesta. Nyt hän jo huomasi savuakin. Mirja ymmärsi, että hätä oli käsissä. Hän alkoi kauheasti naukua, jotta joku huomaisi tulen. Mutta lähettyvillä ei ollut ainoatakaan ihmistä.

»Nyt pikku veikko palaa», ajatteli Mirja hädissään, »eikä kukaan häntä auta».

Hän huomasi palokellon seinällä, mutta se oli niin korkealla, ettei hän siihen ylettynyt. Hän alkoi kavuta seinää pitkin, repi kynsiään, putosi maahan ja nousi taas ylös. Viimein hänen onnistui saada kellon nuorasta kiinni, ja veti sitä niin paljon kuin jaksoi, jolloin palokello alkoi soida.

Sitten hän hypähti sisään ikkunasta. Huone oli täynnä savua, mutta pikkuveikko nukkui kätkyessään ja olisi varmaan tukehtunut savuun, ellei samassa palosotilaat olisi hyökänneet sisään ja kantaneet kätkyen pois.

Nyt syntyi kauhea mellakka kuten aina tulipalossa, vettä ruiskutettiin, huudettiin ja meluttiin. Yks kaks oli tuli sammutettu. Elli, hänen isänsä ja äitinsä ryntäsivät sisään, he olivat kaikki olleet kaupungilla. Pikku veikkoa hyväiltiin ja taputettiin, hän ei ollut ymmärtänyt mitään vaarasta.

Sitten alettiin tutkia syytä tulipaloon, ja silloin huomattiin Mirja, joka väsyneenä, käpälät verissä ja turkki kärventyneenä kyyristyi pöydän alle.

»Tuo ilkeä kissa, se on tulen sytyttänyt kostaakseen, kun se ajettiin talosta pois», huusivat nyt kaikki. Mirjaa toruttiin, ja isä uhkasi sen tappa. Mirja ei voinut sanaakaan puolustukseksi sanoa, surullisena se vain katseli Elliä.

Mutta silloin kertoi yksi palosotilaista, että hän oli nähnyt kissan soittavan palokelloa, ja samalla huomattiin, että tuli oli syttynyt ikkunaverhoihin kynttilästä, jonka palvelija oli pannut liian lähelle. Ja nyt kaikki alkoivat Mirjaa kiittää ja hyvittää. Mutta Mirja oli yhä surullinen. Hän ajatteli: »Kukaan ei sano minulle: 'Mirja, minä annan sinulle anteeksi', ja niin minä saan yhä edelleen olla kissana.»

»Mirja, pikku Mirja, tule tänne», sanoi Elli. »Älä näytä niin surulliselta; sinä saat taaskin tulla minun omaksi pikku kissakseni. Tule luokseni.»

Mutta Mirja ei tullut. Istui vain pöydän alla murhe-mielin.

Elli yhä maanitteli: »Mirja, tule saamaan maitoa. Vai pelkäätkö? Ei sinun tarvitse pelätä. En ole enää suuttunut sinuun. Tule, Mirja, minä annan sinulle anteeksi!»

Nämä sanat kuullessaan Mirjasta tuntui, kuin hän olisi vaipunut uneen, silmät painuivat umpeen, pää vajosi rinnalle.

Kun hän taas avasi silmänsä, istui hän Ellin sylissä. Mutta voi riemua! Hän ei enää ollut kissa, hänellä ei ollut pitkää häntää, ei teräväkyntisiä käpäliä, ei viiksiä. Hän oli taas pieni tyttö.

Ihmettelevälle Ellille hän kertoi kummallisen tarinansa alusta alkaen. Mutta kun hän oli lopettanut, olivat hänen silmänsä kyynelissä. »Ehkä äiti ja isä eivät enää palaakaan kotiin», lausui hän surullisena.

»Siitä ei ole pelkoa», nauroi Elli. »Äitini kertoi, että he juuri eilen tulivat kotiin. Rientäkäämme nyt heti heidän luokseen.»

Voi, kuinka Mirjan sydän tykytti, kun hän juoksi Ellin kanssa ylös samoja portaita, joista Mandi oli ker-
ran heittänyt hänet ulos. Tuskin hän maltoi odottaa, kunnes ovi avattiin.

Ja tuolla seiso i äiti surullisena, mustassa puvussaan. Mirja juoksi hänen syliinsä, ja sitä iloa, mikä nyt seurasi, on mahdoton kuvailla. Äiti itki ja isä nauroi, kumpikin ilosta.

Mutta Elli ja Mirja olivat aina edelleenkin hyviä ystäviä, ja kaikki oikuttelu oli hävinnyt Mirjasta iki-
ajoiksi.

Sisällys.

	Sivu.
Kerjuumuna	5
Ihmeellinen tarina pikku Pirkosta	20
Uskollinen sisar	29
Pim-Pam jättiläinen	47
Ruosteinen ritari	54
Oranssipuu ja mehiläinen	62
Taikalasis	82
Hyväsydäminen Helka	104
Tyhmä-Matti	129
Momotaro eli kertomus Persikanpojasta	144
Kuinka metsän puut saivat juurensa	160
Puuropulma	166
Oikutteleva Mirja	173

Uusinta lasten ja nuorison kirjallisuutta.

Wilhelm Busch, **Maks ja Morits**. Kertomus kahden pojan seitsemästä kepposesta. Kuvitettu. 3: —.

C. Aug. Cederborg, **Punaiset sudet**. Historiallinen seikkailukertomus. Suom. Helmi Krohn. Ilmestyy jouluksi 1919.

Jalmari Finne, **Janne Ankkanen sotajalalla**. Kuvat piirtänyt Ola Fogelberg. Sid. 6: —.

Jalmari Finne, **Kiljusen herrasväen uudet seikkailut**. Kuvittanut R. Rindell. Kolmas painos. 1: —.

Jalmari Finne, **Kiljusen herrasväki partiolaisina**. Kuvittanut R. Rindell. Toinen painos. 4: 50.

Jalmari Finne, **Luru Kiljunen ja hänen Hömpäusä**. Kuvittanut R. Rindell. Hinta 4: 50.

Aura Jurva, **Uusia satuleikkejä**. Kuvittanut R. Koivu. Ilmestyy jouluksi 1919.

Arvid Lydecken, **Iloiset hottentotit**. (Arvilyn tarinoita II.) Kuvitettu. Sid. 7: —.

Arvid Lydecken, **Kotoisilla rannoilla**. (Arvilyn tarinoita I.) Runsaasti kuvitettu. Sid. 7: —.

Arvid Lydecken, **Metsän satuja**. Uusi, lisätty painos. (Arvilyn tarinoita III.) Ilmestyy jouluksi 1919.

Arvid Lydecken, **Pikku veikko**. Pienen pojan elämästä. Upeasti kuvittanut Emil Cedercreutz.

Arvid Lydecken, **Tähtisilmä**. Satunäytelmä kolmessa seikkailussa. 3: —.

Mailta ja meriltä, toimittanut Teuvo Pakkala. N:o 43 Uljas tyttö. Tapahtuma „Viipurin kujanjuoksussa“ v. 1790. 32 s. N:o 44 Gigi eli rumpalipoika Garibaldin armeijassa. 28 s. N:o 45 Halki malaijilaisen aarniometsän. 25 s. N:o 46 Sanomalehtimiehen seikkailuja. 42 s. 1918. Numeron hinta —: 60.

Pienokaisten laskuoppi. Hauska kuvakirja opiksi ja huviksi. 2: —.

Antti Rytkönen, **Mesikämmenen mailla**. Satunäytelmiä ja -kuvaelmia. Laulut säveltäneet Otto Kotilainen ja R. Raala. Kuvitettu. 4: —.

Snorre, **Kuningastarinoita**. Norjan kielestä lyhentäen suomentanut Toivo Wallenius. Runsaasti kuvitettu. Nid. 9: —; sid. 11: —.

Henry M. Stanley, **Kalulu**. Prinssi, kuningas ja orja. Kertomus Keski-Afrikasta. Suom. Helmi Krohn. Kuvitettu. Sid. 6: 50.

Suonio, **Kylänlapset**. Kuvakirja. Kuvat piirtänyt Hilikka Finne. Sid. 6: —.

Mark Twain, **Tom Sawyer salapoliisina**. Huck Finnin kertomus. Suom. Hemminki Karjalainen. 1: —.

Tuhannen yhden yön tarinoita. Toimittanut Helmi Krohn. Ensimmäinen sarja. Toinen painos. Runsaasti kuvitettu. Sid. 7: —.

Kari Vallio, **Prinsessa Kultakutri**. Kuvitettu satukirja. 5: 50.

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä.

Valikoima hyviä, helppohintaisia romaaneja

Rudyard Kipling

Indian viidakoista

I—II. 524 siv. 6:—;
sid. 10: 50.

□□

Amy Le Feuvre

Nummella

3:—; sid. 6:50.

□□

Arvid Järnefelt

Veljekset

I—II. 503 s. 5:—.

□□

Jonas Lie

**Komendantin tyt-
tät.**

318 s. 4:75.

□□

Jonas Lie

Kunaurinkolaskee

211 s. 2:50; 6:—.

□□

Jonas Lie

**Kun rautaesirippu
laskee**

172 s. 3:—; sid. 6:50.

□□

Jonas Lie

Pahuuden voimia

217 s. 2:50; sid. 6:—.

□□

Hector Malot

Koditon

326 s. 3:50; sid. 7:50.

Walter Scott'in histo-
rialliset romaanit:

Kenilworth

510 s 3:50; sid. 7:50.

Musta kääpiö

197 s. 2:50; sid. 6:—.

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVAN

kirjaluettelo

painettu lokakuussa 1918
sisältää *kaiken* siihen asti
ilmestyneen ja saatavissa
olevan kirjallisuuden.

kevätkirjaluettelo

sisältää marrask. 1918—
toukokuuhun 1919 ilmes-
tyneen kirjallisuuden.

Saatavina kaikista kirjakaupoista ilmaiseksi.

Georg C Starbäckin

historialliset romaanit:

Eversti Ståhlhammar

Kuvauksia Ruotsin suuruuden ajoilta. 256 s. 1: —; sid. 3: 50.

Henkisotilaan kertomuksia

Kustaa Adolfin historian tapauksista. 452 s. 5: —; sid. 9: —.

R. L. Stevenson

Ryöstölapsi

Seikkailuromaani. 308 s. 3: —; sid. 6: 50.

□□

Bertha von Suttner

Aseet pois!

Kolmas painos. 253 s. 2: 50; sid. 6: —.

□□

I. S. Turgenev

Valkama

120 s. 2: 50; sid. 6: —.

□□

Émile Zola

Naisten aarreaitta

456 s. 4: —; sid. 8: —.

B. S. Ingemannin Historiallinen romaanisarja

sisältää seuraavat Tanskan keskiajan historiasta kertovat kuvitetut romaanit:

Valdemar Seier

580 s. 4: —; sid. 8: —.

Erik Menvedin lapsuus

596 s. 4: —; sid. 8: —.

Kuningas Erik ja lainsuojattomat

442 s. 3: —; sid. 7: —.

Tanskan prinssi Otto

442 s. 4: 50; sid. 9: —.

RIKAS JOULUKIRJALLISUUS

valmistuu O:avan kustannuksella joulukuksi 1919. Siitä tulee ilmestymään ilmaiseksi saatava

joulukirjallisuusluettelo.

Carl Blinkin Historiallinen romaanisarja

käsittelee Ruotsin ja Suomen vaiheita alkaen Sten Sture vanhemmasta aina Kustaa Adolfin aikoihin asti. Se käsittää seuraavat suositut jännittävät romaanit:

Lappalaisten kunin- gatar

Toinen painos. 352 s.

8:—.

Suomen ruusu

Toinen painos. 314 s.

5:—.

Kuolon enkeli

Toinen painos. 388 s.

8:—.

Lapsiuhri

364 s. 5:—.

Ruotsin valkyria

367 s. 5:—.

Tuomio

256 s. 5:—.

Ruotsin vapauttaja

Toinen painos. 446 s.

5:—.

Aurinko laskee

Toinen painos. 527 s.

5:—.

Veljesviha

Toinen painos. 405 s.

5:—.

Pimeys

Toinen painos. 371 s.

5:—.

Protestanttiko vai katolinen

221 s. 5:—.

Lehti kääntyy

264 s. 5:—.

Kuningas Jumalan armosta

238 s. 5:—.

Jumalan valittu san- kari

237 s. 5:—.

Koko sarja maksaa nidottuna 76 mk., sidottuna 120 mk.

Kaikkia näitä romaaneja saadaan jokaisesta kirja-
kaupasta, asiamiehiltä ja suoraan kustantajalta
Kustannusosakeyhtiö OTAVALTA, Helsingissä.

Suom. last. kirj. 5.
Pääskysen

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 6189

ARVILYN TARINOITA

Arvid Lydeckenin monilukuiset satukirjat ja seikkailukertomukset, jotka sekä lasten ja nuorten piireissä että arvostelijain taholla on vastaanotettu suurella suosiolla, ovat vuosien kuluessa toinen toisensa jälkeen tulleet loppuunmyydyiksi. Uusia painoksia suunniteltaessa on tekijä järjestänyt sadut, tarinat ja runot uudelleen, ryhmittäen ne aihepiirien ja lukijain eri kehitysasteiden mukaan. Samalla on tarinoiden tyylillistä asua siloiteltu ja kuvitusta osittain uusittu. Sarjan kirjoihin tulee yhdenmukaiset värilliset kansikuvat, jotka taiteilija Väinö Hämäläinen valmistaa.

Arvilyn tarinoita on jo ilmestynyt:

- I. KOTOISILLA RANNOILLA.** Satuja ja runoja.
Hinta sid. 7:—.
- II. ILOISET HOTTENTOTIT.** Neekerisatuja ja runoja.
Hinta sid. 7:—.
- III. METSÄN SATUJA.** Uusi, lisätty painos samannimisestä eläinsatukokoelmasta. Ilmestyy joulukuksi 1919.

Myöhemmin valmistuvat m. m.:

SINISIN SHIVIN. Maantieteellisiä tarinoita.

SEIKKAILUJEN KIRJA. Seikkailukertomuksia.

SININEN SAARI. Seikkailukertomus.

MEREN POHJALLA. Seikkailukertomus.

*

TÄHTISILMÄ. Satunäytelmä kolmessa seikkailussa. Kirjoittanut Arvid Lydecken. Hintaa 3 mk.

PIKKU VEIKKO. Tarina pienen pojan elämästä. Kirjoittanut Arvid Lydecken. Kuvittanut Emil Cedercreutz.

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA